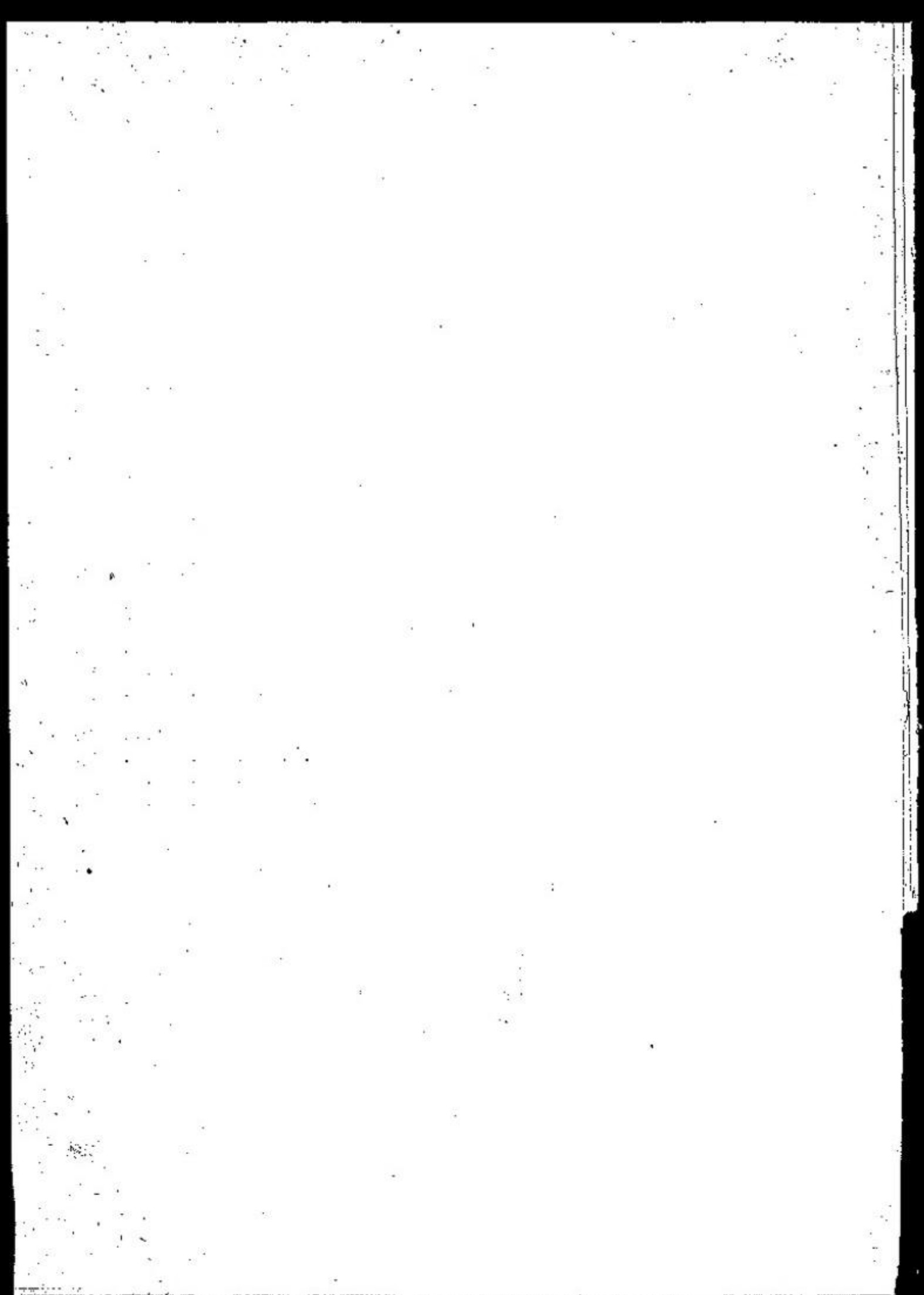

LØGTINGS- TIDINDI

1893

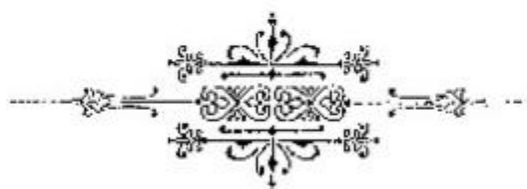
Nr. 100. 1893.

BERETNING

OM

LAGTINGSSAMLINGEN

1893.

THORSHAVN.

TRYKT I FÆRO AMTETS/DENDE BOSTRYKKERI.

1893.

32,8851

1893

ind. 3

06. 77

FØROYA LANDSBÓKASAVN

Lagtinget aabnedes den 29de Juli.

Medlemmer.

Amtmand Lorentz Høyer Buchwaldt (R.)^{*)}.
Provst Jens Christian Evenson (R.).

* * *

For Nordøernes Præstegjæld:

Kjøbmand Johan Christian Djurhuus,
Sysselmand Clement Olsen.

For Østerø Præstegjæld:

Lærer Oliver Petrus Efferse (R.),
Kongsbonde Peter Husgaard,
Skolelærer Joen Poulsen,
Husmand Christian Ludvig Weihe.

For Nordstrøm Præstegjæld:

Kongs- og Odelsbonde Ole Jacobsen,
Exam. jur. Fuldmægtig Søren Emil Müller.

For Sydstrøm Præstegjæld:

Sørenskriver Niels Andreas Christian Andersen,
Kjøbmand Enok Daniel Bærentsen,
Maler Dionis Isaksen,
Boghandler Poul Niclasen.

For Vaagø Præstegjæld:

Odelsbonde Michel Danielson,
Kjøbmand Daniel Niclasen.

For Sandø Præstegjæld:

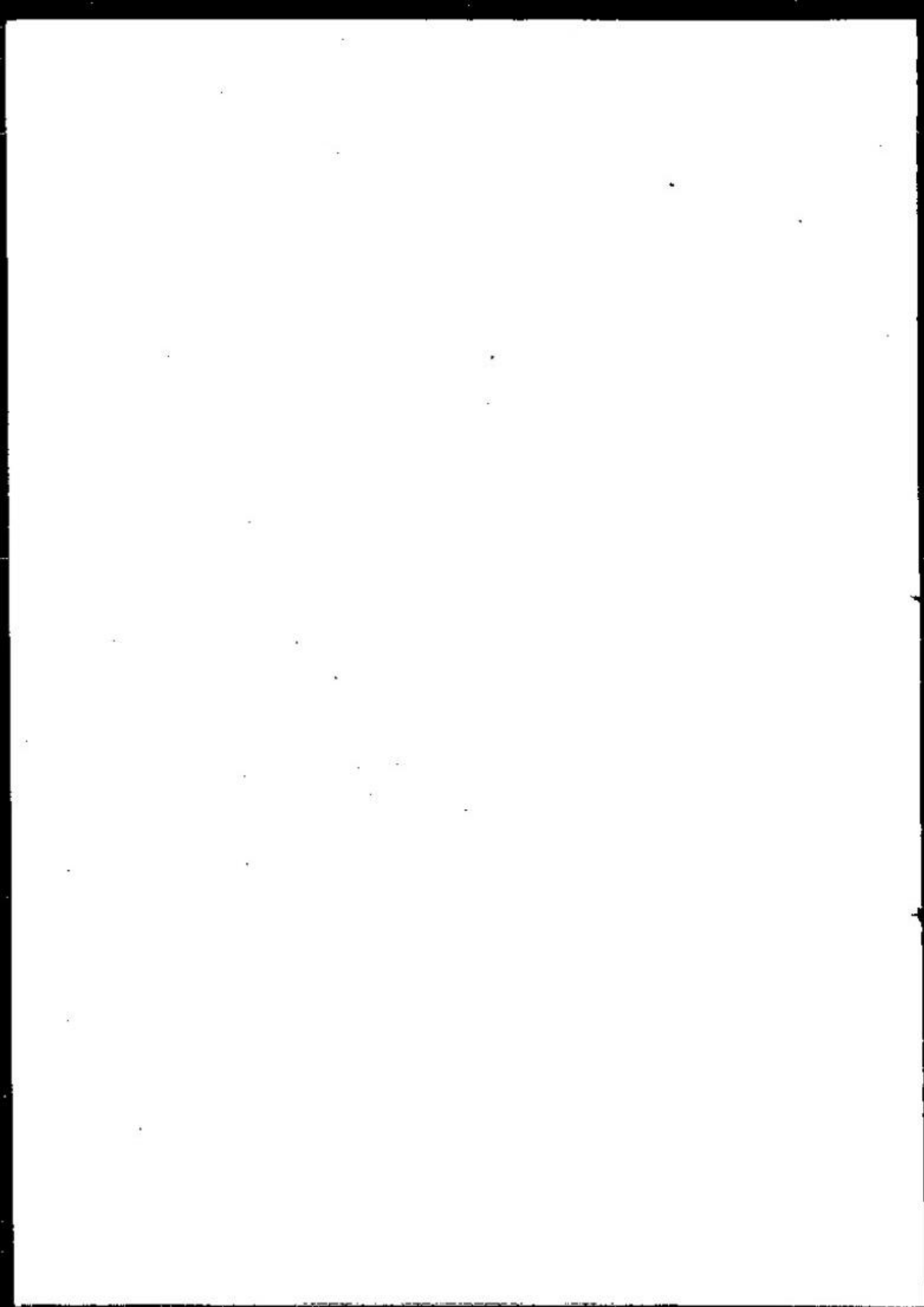
Kongsbonde Johan Michael Hentze,
Sognepræst Fredrik Peterson.

For Suderø Præstegjæld:

Skolelærer Poul Næs,
Odelsbonde Johan Henrik Schrøter (Jespersen).

Til Sekretærer valgtes: Poulsen og Isaksen.

^{*)} Under Amtmandens Fraværelse paa en Islandsrejse indtil den 6te August, fungerede Sørenskriver Andersen, der midlertidig var konstitueret i Amtmandsembedet, som Tingets Formand.

I. Forslag til Lov om Afhændelse af Trøer fra Statens Fæstegods paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes følgende Skrivelse og Lovudkast fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.

Kjøbenhavn, den 12te Juli 1893.

Ved hoslagt at tilstille Hr. Amtmanden et Antal Aftryk af et i Justitsministeriet efter Modtagelsen af Deres behagelige Skrivelse af 18de Marts d. A. udarbejdet Udkast til Lov om Afhændelse af Trøer fra Statens Fæstegods paa Færøerne, skulde man tjenstligt anmode Dem om behagelig at ville forelægge samme for det i indværende Sommer sammentrædende Lagting, hvis Betænkning over Sagen derefter forventes indsendt hertil med Deres egne behagelige Ytringer.

J. Nellesmann,

Olafur Halldórsson.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Udkast til Lov
om

Afhændelse af Trøer fra Statens
Fæstegods paa Færøerne.

I.

§ 1.

De Statens Fæstegods paa Færøerne
tilhørende Trøer eller Trøerpart, der be-

siddes af andre end Fæsteren selv, kunne, naar vedkommende Trøbesidder indgiver Begjæring herom til Godsbestyrelsen, overgaa til Selvejendom paa nedenangførte Betingelser.

§ 2.

Kjøbesummen for hver Trø eller Trøpart bestemmes til det fem og tyve dobbelte Beløb af den Leje, som den nuværende Besidder aarlig har svaret, heri ikke medregnet, hvad der maatte være erlagt for Rettigheder, som efter nærværende Lov ikke følge med i Kjøbet.

§ 3.

Med Ejendomsret til Trøen eller Trøparten følger hverken Rettighed til Udrægster af Kør i Haugen eller anden til Besiddelse af matrikuleret Bø knyttet Rettighed eller Herlighed, ligesom der forbeholdes Fæsteren sædvanlig Vintergræsningsret for Faarene, med mindre samme maatte blive afløst ved frivillig Overenskomst mellem ham og Trøejeren. Skal Afløsningen gjælde for bestandig eller dog for en længere Tid end vedkommende Fæsters og eventuelle Enkes Besiddelsestid, kan den ikke ske uden Godsbestyrelsens Samtykke, og af Vederlaget for Afløsningen tilfalder i saa Fald kun Halvdelen Fæsteren, hvorimod den anden Halvdel indgaar i Statskassen.

§ 4.

Kjøbesummen indgaar i Statskassen, af hvilken der udbetales den nuværende Fæster og hans Enke for deres Livstid et til den hidtil erlagte Trøleje svarende Beløb, som saa længe afkortes i Fæsteafgiften. Kjøberen er berettiget til helt eller delvis

at afgjøre Købesummen ved for samme at udstede en 4 pCt. rentebærende Forskrivning med 1ste Prioritet i Trøen eller Trøparten, der skal være uopsigelig fra Statskassens Side, saa længe første Kjøber eller hans Enke besidder Ejendommen og behørig opfylder de Forpligtelser, som Forskrivningen paalægger. Kjøberen afholder alle ved de heromhandlede Overdragelser medgaaende Omkostninger.

§ 5.

Ingen Trø eller Trøpart maa herefter deles eller udstykkes uden Amtets Samtykke. hvad og skal gjælde, naar 2 eller flere Trøer ved Sammenlægning ere komne til at udgjøre et enkelt Brug. Dersom den, der ejer en Del af en Trø, vil afhænde samme, skal den tilbydes den eller dem, der eje den øvrige Del af Trøen, som da skulde være berettigede til at fordrø sig Trøparten overdragen for den højeste Pris, som nogen anden vil give for den. — Til Udstykning af Trøer paa 1 Kofoder eller derunder kan der kun gives Tilladelse, hvis en hensigtsmæssig Jordregulering eller Samling af Trøparter maatte gjøre det ønskeligt. Naar en Trø er bleven bebygget, skal Huset og Trøen forblive en samlet Ejendom, saa at særskilt Overdragelse af en af Delene ikke maa finde Sted hverken ved Gave, Kjøb, Skifte eller i andre Maader.

§ 6.

Enhver Trøjær er forpligtet til at holde stærke og søjlehøje Gærder omkring sin Trø. Hvis der mellem flere Trøjære kan opnaas Enighed om Opførelsen og Vedligeholdelsen af et stærkt og søjlehøjt Hovedgærde omkring deres Trøer, kunne Gærderne omkring de enkelte af disse indskrænkes til at være nøjlehøje. Den herom oprettede Kontrakt maa for at være gyldig approberes af Amtet.

§ 7.

Enhver, der ved at nedrive Sten af Gærderne omkring Trøerne eller paa anden Maade foranlediger, at Kreaturer eller Faar trænge ind, har, foruden at erstatte den deraf følgende Skade efter uvillige Mænds Skjøn, at erlægge en Bøde fra 2—100 Kr., der tilfalder den for vedkommende Kommune ved Lov af 9de Februar 1883 om Ændringer i Lov om Fattigvæsenet paa Færgerne af 22de Marts 1855 anordnede Understøttelseskasse. Samme Straf gjælder for Overtrædelser af § 6. Sager herom behandles og paakjendes ved Syslets Politiret med Appel til Amtet.

II.

§ 8.

Justitsministeriet skal, efter Indstilling fra Godsbestyrelsen, være bemyndiget til ogsaa uden vedkommende Fæsters Samtykke at afhænde saadanne Arealer af Fæstegodsets Andel i Udmarken, som maatte befindes særlig egnede til fremtidig Opdyrkning med Bebyggelse (Anlæg af Nybygder), og som uden Skade for Fæstets Drift skjønnes at kunne endelig fraskilles dette.

§ 9.

Kan en Afhændelse af Arealer, over hvilke der ønskes disponeret efter § 8, ikke ske uden en forudgaaet Udskiftning, skal Justitsministeriet kunne rekvirere en saadan hos Syslets Landvæsenkommission, der da har at foretage samme, efter at Sysselmanden forinden har ladet udgaa Bekjendtgørelse om Forretningens Foretagelse med mindst 14 Dages Varsel ved Læsning til Kirkestævne og paa anden sædvanlig Maade.

§ 10.

De paagjældende Arealer overdrages, efterhaanden som Begjæring derom fremkommer, til Selvejendom, dog ikke i mindre Stykker, end at hvert enkelt af disse i opdyrket Stand kan afgive Sommer- og Vinterfoder til 1 Ko, og med Forpligtelse for Kjøberen til at have Jordstykket behørig indgjærdet inden 5 Aar. Købesummen for et Kofoder udgjør 50 Kr., hvoraf Halvdelen indflyder i Statskassen, medens Resten tilfalder Fæsteren.

I øvrigt forholdes ved Bortsalg af de enkelte Jordstykker overensstemmende med de i §§ 2—7 indeholdte Forskrifter. Dog kan Afløsning af Fæstets Vintergræsningsret ogsaa uden Fæsterens Samtykke saa vel straks ved Afhændelsen som senere ske ved Overenskomst mellem Godsbestyrelsen og Kjøberen. Vedorlaget for samme fordeles efter Reglerne i § 3.

§ 11.

Den hidtil brugelige Bortlejning til Opdyrkning fra vedkommende Fæsters Side af Stykker fra Fæstets Udmark begrænses herefter til Jordstykker af den i foregaaende Paragraf nævnte Størrelse og kan kun ske med Godsadministrationens Samtykke. Disse fremtidige Lejetrøer kunne da senere overgaa til Selvejendom i Lighed med de allerede indlagte Trøer.

§ 12.

Denne Lov omfatter tillige de Fæstegaarde, hvis Brug er henlagt til Embedet. For disse Ejendommers Vedkommende tilfalde de i §§ 3 og 10, 2det Stykke, ommeldte Vederlagsandele det paagjældende Embede, saaledes at Beløbene gjøres frugtbringende som en Embedet tilhørende Kapital, medens derimod de i §§ 4 og 10, 1ste Stykke, ommeldte Kjøbesummer indgaa i Statskassen, imod at Renterne afkortes i Lejen af den paagjældende Fæstegaard, saa længe denne er henlagt til Embedet.

Bemærkninger til foranstaaende Lovudkast.

Ved Fremsettelsen af nærværende Lovforslag, der er affattet paa Grundlag af et af Amtmanden over Færøerne udarbejdet Udkast, har Justitsministeriet villet indestemme Lagtingets gjentagne Gange fremsatte Ønske om, at der maatte søges tilvejebragt en Lovordning af Trøforholdene paa Færøerne, for saa vidt Fæstegodset angaar. Man har saaledes af Hensyn til Tingets sidste Indstillinger i denne Sag i Samlingen 1891 og i Betragtning af den Betydning for Almenvellet, som en Sikring af Trøbesiddernes Retsstilling og en lettere Adgang til Jorderhvervelse paa enkelte til Bebyggelse særlig egnede Steder maa erkjendes at have, opgivet den Udsættelse af et saadant Lovforslag, for hvilken ellers adskillige Grunde kunde tale, saa længe til det efter endt Ommatrikulering af det færøske Jordegods kunde sættes i Forbindelse med Foranstaltninger til selve Fæstegodsets Overdragelse til Selveje ... en Reform, hvis Iværksættelse mulig ogsaa af forskellige Grunde vil støde paa større Vanskeligheder end den her omhandlede.

Som alt udtalt i Skrivelse herfra til Færø Amt af 4de Juli 1891 har Ministeriet ikke kunnet gaa ind paa Hovedtanken i Tingets Forslag fra 1889 om en Overgang af de paa Statens Fæstegods alt indtagne eller senere opstaaende saakaldte Lejetrøer til selvstændige Fæster efter de i Forslaget i saa Henseende indeholdte nærmere Regler, hvorimod man vedblivende maa holde for, at disse Trøer, som det ogsaa tidligere fra Lagtingets Side har været foreslaaet, ved deres Adskillelse fra Moderfæsterne bør gaa over til at være Besiddernes Ejendom. Hvad dernæst angaar det andet Hovedspørgsmaal, nemlig om Adgang til, selv imod vedkommende Fæsters Samtykke, at

indtage til Opdyrkning Arealer af Fæstegodsets Udmark, har Tinget nu i Indstillingen fra 1891 indskrænket sit Ønske om Tilvejebringelse af en saadan Adgang til saadanne Arealer, som paa Grund af Jordens Tjenlighed, Belliggenhed i Nærheden af gode Fiskepladser, Handelspladser eller af andre Aarsager maatte findes vel skikede til Opdyrkning og Bebyggelse i samlede Bygder, og som uden Skade for Fæstets Drift skjønnes at kunne fraskilles samme. En Ordning i denne Retning har man, som det vil fremgaa af nærværende Forslags Afsnit II., ikke fundet Betænkelighed ved at tiltræde.

Ved Affattelsen af Forslagets Afsnit I., der omhandler Overgang til Selveje af de alt eksisterende Lejetrøer paa Fæstegodset, hvortil slutter sig § 11 angaaende de Trøer, der senere maatte opstaa ved Bortlejlning paa sædvanlig Maade af Stykker til Opdyrkning, har man i det væsentlige lagt Tingets Forslag i saa Henseende fra 1879 til Grund. Paragraferne 1, 5, 6 og 7 svare saaledes, afset fra Redaktions- og enkelte lidt væsentlige Realitetsændringer, ganske til tilsvarende Bestemmelser i Tingets Forslag. I §§ 2 og 4 indeholdes derimod ikke væsentlige Afvigelser fra bemeldte Forslag.

Hvad først Kjøbesummerne for Trøstykkerne angaar, da er man vel med Tinget enig i, at de under Hensyn til det i Opdyrkningen som Regel nedlagte betydelige Arbejde bør sættes lavt, og man finder Forslaget fra 1879 for saa vidt antageligt, som den der foreslaaede Betaling af 100 Kr. pr. matrikuleret Kofoder formenes som Regel at kunne anses for et passende Vederlag. Dog har man, saa meget mere som en egentlig Normaleje ikke har kunnet oplyses, ment at burde foretrække den i Loven om Salg af Husegaardstrøerne af 19de Januar 1863 indeholdte Regel, at Kjøbesummen fastsættes til det 23-dobbelte af den Leje, som den nyværende Besidders faktisk giver. Denne Bestemmelse frembyder formentlig adskillige Fordele. Lejens Størrelse vil, da alle Trøkontrakter paa Fæstegodset approberes af Godsbestyrelsen, let kunne konstateres, og den er faktisk altid overordentlig lav, saa der risikeres næppe nogen Uret mod Trøbesidderen. Det Hensyn til Trøernes forskellige Beskaffenhed, der kan have været bestemmende for Lejens Størrelse, vil gennem denne Regel faa en ligesaa herettilget Indflydelse paa Kjøbesummens Størrelse, og endelig vil man ved denne Fremgangsmaade undgaa, ikke alene enhver Afhængighed af forudgaaet Matrikulering,

men overhovedet alle Vurderingsvanskeligheder og Omkostninger, hvortil ogsaa kommer, at Renten af den saaledes beregnede Salgssum altid vil dække det Krav, som den paagjældende Fæster og hans eventuelle Enke for deres Livstid have paa Trølejen. For at afskære Tvivl om, hvad der skal betragtes som Trøleje, er det anset hensigtsmæssigt udtrykkeligt at bemærke, at hertil henregnes ikke, hvad der maatte være betalt for Rettigheder, der efter Forslaget (§ 3) ikke medfølge i Kjøbet af Trøen, selv om de mulig have været indbefattede under Lejevilkårene (Ret til Udrægster af Kør i Haugen, Ret til Vinterfredning.)

En anden Hovedbestemmelse i Forslaget fra 1879 kan man ikke gaa ind paa, den nemlig, at Kjøbesummen ikke skal indbetales i Statskassen, men indgaa i en særlig Fond, hvis Midler anvendes til Fremme af Jordbruget paa Færøerne. Ministeriet maa være af den Formening, at disse Kjøbesummer bør tilfalde Ejeren af det paagjældende Jordegods, Statskassen, hvis Sag det til Gjengæld bliver at tilsvare den nuværende Fæster og eventuelle Enke for Livstid en til Trølejen svarende aarlig Godtgørelse.

Som i Forslaget fra 1879 bestemt, skal hverken Rettigheder til Udrægster i Haugen eller anden til Besiddelsen af matrikuleret Bø knyttet Rettighed eller Herlighed følge med i Kjøbet, og lige saa lidt Ret til Vinterfredning af Stykket. Fæstets Ret til Vintergræsning for Faarene bør derimod kunne afløses ved Overenskomst mellem ham og Kjøberen, men da det er et Gode for Fæstet, hvorover den enkelte Fæster ikke vilkaarlig bør kunne disponere udover hans egen Besiddelsestid, bør den dog, naar Afløsningen skal være bindende for længere Tid, være betinget af Godsbestyrelsens Samtykke, ligesom ogsaa Afløsningssummen i saa Fald ikke bør tilfalde Fæsteren alene, men kun en saa stor Del deraf, der svarer til den Del af Tabet for Fæstet, han for sin Besiddelsestid kan antages at komme til at bære Byrden af. Principielt vilde det være korrektest at overlade det til Godsbestyrelsens Skjøn i hvert enkelt Tilfælde, hvor stor en Kvota vedkommende skal have, men en ensartet Regel er formentlig mere praktisk, og naar, som her foreslaaet, Halvdelen af Afløsningssummen tillægges Fæsterne, vil dette formentlig i alle Tilfælde være en rigelig Skadesløsholdelse. Den anden Halvdel bør selvfølgelig ligesom selve Kjøbesummen tilfalde Statskassen.

Ved Forslagets Afsnit II. (§§ 8—10) tilsigtes det, som foran bemærket, at imødekomme det i Lagtingsindstillingen fra 1891 udtalte Ønske om Udlæggelse af dertil egnede Dele af Kongsgodsets Udmærk til Opdyrkning i Nybygder. Man antager imidlertid ikke, at der til at faa udpeget disse Arealer behøves Nedsættelse af en Kommission, som det af Tinget er foreslaaet, hvorimod Godsbestyrelsen med Assistance af Landbrugskonsulenten og Syselmændene formenes at være i Stand til i saa Henseende at foretage alt fornødent.

I Henhold hertil gaar Forslagets § 8 ud paa, at der tillægges Justitsministeriet en almindelig Bemyndigelse til efter Indstilling af Godsbestyrelsen at afhænde saadanne Arealer af Fæstegodsets Udmærk, som maatte findes særlig egnede til fremtidig Opdyrkning med Bebyggelse (Anlæg af Nybygder) og som uden Skade for Fæstets Drift skjønnes at kunne endelig fraskilles dette. Da imidlertid Forholdet kan være det, at den paagjældende Hauge er i Fællig mellem Kongsgods og Odelsods, vil det være nødvendigt, at Administrationen, som i § 9 foreslaaet, har Adgang til efter nærmere bestemt Omfang at foreaede Udsiftning ved Landvæsenkommissionens Mellemkomst. Medens efter den foreslaaede Bestemmelse Justitsministeriets Udsiftningsbegjæring vil være tilstrækkelig til at bevirke saa vel at Landvæsenkommissionen, uden at andre interesserede Samtykke behøves, skal sætte sig i Bevægelse, som ogsaa at Udsiftning derefter skal finde Sted, vil Administrationen derimod ikke blive Herre over, hvilke Arealer der som Udsiftningens Resultat skulle tillægges Kongsgodset for at kunne benyttes efter denne Lov. Den Expropriationshjemmel overfor Odelsods, som Lovforslaget under en modsat Forudsætning indirekte vilde komme til at indeholde, tør vel imidlertid anses for unødvendig. Det tør vel paaregnes, at der af Landvæsenkommissionen ved Forretningens Fremme i størst muligt Omfang vil blive taget Hensyn til Formaålet med den paagjældende Udsiftning, men skulde dette ikke desto mindre i noget af de faa Tilfælde, hvorefter vil blive Spørgsmaal, strande paa utilbærlige Vanskeligheder fra Odelsejeres Side, vil der altid kunne søges tilvejebragt Retsmidler herimod.

De saaledes udlagte eller udskiftede Arealer kunne derefter overdrages til Ejendom efter de i § 10, jfr. første Afsnit, nærmere fastsatte Regler. Kjøbesummen for disse uopdyrkede Arealer formenes i Overens-

stemmelse med den ved Afhændelsen af Udmark til Opdyrkning hidtil almindeligvis fulgte Regel passende at kunne sættes til den lave Pris af 50 Kr. pr. et Stykke, der i opdyrket Stand af Godsbestyrelsen skjønnes at ville udgjøre et Kofoder (Sommer- og Vinterfoder), men saaledes at Ret til Vinterfredning ikke følger med i Kjøbet, i det Fæstets Vintergræsningsret formentlig ikke ubetinget bør bortfalde ved Salget, hvorimod det efter det konkrete Tilfældes Beskaffenhed bør afgjøres af Godsadministrationen, om denne Ret bør kunne afløses enten strax eller senere. Som Erstatning for Afsavnet af Brugsretten formentlig Fæsteren at burde erholde Halvdelen af Kjøbesummen, medens den anden Halvdel tilfalder Statskassen, og for saa vidt Vintergræsningsretten afløses, bør paa samme Maade Vederlaget herfor fordeles efter Reglerne i Forslagets § 3.

Forslagets § 11 om fremtidig Bortlejning til Opdyrkning fra vedkommende Fæsters Side af Stykker af Fæstets Udmark er optaget efter Forslaget fra 1879, kun har man i Samklang med det ovenfor hævdede ment, at det udtrykkelig burde

bestemmes, at en saadan Bortlejning her- efter skal være betinget af Godsbestyrelsens Samtykke.

Forslagets § 12, hvorefter Loven ogsaa skal omfatte Embedsmændenes Fæstegaaarde, er ligeledes optaget efter Forslaget fra 1879, men med Tilføjelse af en Bestemmelse om, hvem de Erstatningssummer og Vederlagsandele (§§ 3, 4 og 10), der ved Lovforslaget tillægges Fæsterne, i disse Tilfælde skulle tilfalde.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 9de August, vedtoges efter Forslag af Effersø, at det Udvalg, til hvilket Sagen blev at henvise, skulde bestaa af 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Andersen, Børentsen, Danielsen, Hentze og Schrøter.

Den 23de August fremlagdes følgende af Udvalget affattede Lovudkast med Motiver:

Udkast til Lov.

ad § 1.

Overensstemmende med Regeringens Forslag, dog at der i Paragrafen er tilføjet Næste- og Husegrunde af Hensyn til, at saadanne jævnlig ere udlejede af Statens Fæstegods.

Da der er Trang til saa vel at disse ældre Grunde kunne overgaa til Selvejendom, som at der ved Bygder, omgivne af Fæstegods, kan aabnes Adgang til paa Fæstegods at erholde nye Grunde udlagt, er Næste- og Husegrunde medtaget baade i Kap. I og II. Naar der nedenfor i disse Bemærkninger ikkun er nævnt Trøer og Trøparter, uden at Næste- og Husegrunde særlig ere nævnte, er dette kun sket for Kortheds Skyld.

ad § 2.

Lejen for 1 Kofoder har vist sig at være meget variabel; i Almindelighed er den 2 Kr. aarlig, men der er enkelte Steder, hvor Fæstebonden har benyttet sig af Trangen til Jord, og hvor Lejen, efterhaanden som Trøen har givet mere Udbytte, er

I.

§ 1.

De Statens Fæstegods paa Færøerne tilhørende Trøer eller Trøparter, Næste- og Husegrunde, der besiddes af andre end Fæsteren selv, kunne, naar vedkommende Trø- eller Grundbesidder indgiver Begjæring herom til Godsbestyrelsen, overgaa til Selvejendom paa nedenanførte Betingelser.

§ 2.

Kjøbesummen for hver Trø eller Trøpart, Næste- eller Husegrund, bestemmes til det 25-dobbelte Beløb af den Leje, som den nuværende Besidder aarlig har svaret, heri ikke medregnet hvad der maatte være erlagt for Rettigheder, som efter nær-

forhøjet, saa at den er stegen indtil 20 Kr. pr. Kofoder. Det er derfor anset nødvendigt at nævne en Maximumspris pr. Kofoder, nemlig 200 Kr.

Det er langt fra, at der altid til Godsbestyrelsen er sket Indberetning om indgaaede Trøkontrakter, saa at saa vel saadanne som Lejens Størrelse er Godsbestyrelsen ubekjendt. Angaaende Lejens Størrelse vil Oplysning jo fremkomme, naar der sker Begjæring om Overgang til Selvejendom, men der gives Tilfælde, f. Ex. fordi Trømanden er af Fæsterens Slægt, hvor ingen Leje har været svaret. I saadanne Tilfælde har Udvalget ment at burde sætte Kjøbesummen pr. Kofoder i Overensstemmelse med den i Rogeringens Forslag § 10 paa nye Trøer satte Pris, 50 Kr. pr. Kofoder.

Af Hensyn dels til den satte Maximumspris pr. Kofoder, dels til de Tilfælde, hvor ingen Leje har været svaret, og hvor Prisen ligeledes er ansat pr. Kofoder, har det været nødvendigt, at Godsbestyrelsen i hvert enkelt Tilfælde kunde faa fastslaaet, hvormange Kofoder der er i en Trø.

Den i Henhold til Lov af 29de Marts 1867 af den nedsatte Taxationskommission foretagne Taxation, hvorom Beretning foreligger trykt, vil for de fleste Trøers Vedkommende give Oplysning om hvad enhver af disse er ansat til i Kofoder. Hvor en saadan Oplysning ikke foreligger for de efter Taxationen indlagte nye Trøers Vedkommende, har man ment, at Ansættelsen, naar der ikke kunde ventes indtil Taxationskommissionen atter traadte i Virksomhed, kunde ske billigt og samtidig tilstrækkelig betryggende for, at der skete Ret og Skjel til begge Sider, ved en Taxation foretagen af 2de Mænd, hvoraf Godsbestyrelsen foreslog den ene, og Trømanden den anden.

Den samme Værdiansættelses Maade er benyttet ved Næste- og Husegrunde, hvor ingen Leje har været svaret.

ad § 3.

Medens Regeringens Forslag gaar ud paa, at ingen til Besiddelse af matrikuleret Bø knyttet Rettighed medfølger i Kjøbet, har man ment at der burde medfølge, naar Trøen stødte til Forstranden:

1. Ret til Fisketørring paa Forstrandens Klipper, hvad der er uden Skade for Fæstet og enkelte Steder er et godt Bierhverv for Smaafolk.
2. Den Staten tilkommende Ret til Tang, dog kun for saa vidt denne Ret under Hensyn til Fæstets Drift kan fraskilles

værende Lov ikke følge med i Kjøbet, — dog at Kjøbesummen for Trøer eller Trøparters Vedkommende ikke overstiger 200 Kr. pr. Kofoder.

I Tilfælde af at ingen Lejeafgift har været svaret, er Kjøbesummen for en Trø eller Trøpart 50 Kr. for hvert Kofoder (Vinter- og Sommerfoder), hvortil den er ansat af den i Henhold til Lov af 29de Marts 1867 angaaende en ny Skyldsætning af Jorderne paa Færøerne nedsatte Taxationskommission. Naar der ikke af Taxationskommissionen er foretaget nogen Ansættelse i Kofoder af den Trø eller Trøpart, som begjæres til Kjøbs, foretages denne Ansættelse, — og ved Næste- og Husegrunde, hvor ingen Lejeafgift har været svaret, bestemmes Kjøbesummen — ved lovformelig Synsforretning, foretagen af 2de dertil inden Retten udmeldte Mænd, af hvilke Godsbestyrelsen foreslaar den ene, og Kjøberen den anden. Kunne disse Mænd ikke blive enige, vælges de en Opmand, og kunne de ikke forenes om dennes Valg, udmelder Retten en Opmand.

§ 3.

Med Ejendomsret til Trøen eller Trøparten følger, saafremt den støder til Stranden, Rettighed til Fisketørring og den Staten tilkommende Ret til den Tang, der opdrives paa Trøens Forstrand, for saa vidt denne Tang ikke er nødvendig til Fæstets Drift, derimod medfølger ingen Sinds hverken Rettighed til Udrøgster af Kør i Haugen eller anden til Besiddelse af matrikuleret Bø knyttet Rettighed eller Herlighed, ligesom der forbeholdes Fæsteren

dette, for at Trømanden kan erholde Gjødning.

Ved Fæsterens sædvanlige Vintergræsningsret for Faarene er der ment Græsningsret i det i Haugeloven af 23de Febr. 1866 § 7 nævnte Tidsrum fra 25de Oktober til 14de Maj, saaledes som denne Ret efter hver Bygds Sædvane udøves.

I Udvalget har der gjort sig gjældende Frygt for, at en Fæster, der i pekuniær Henseende var ilde stillet, skulde, for at rede sig ud af en øjeblikkelig Forlegenhed, være for villig til at afløse Vintergræsningsretten, og at Godsbestyrelsen med et maaske ikke tilstrækkelig sagkyndigt Skjøn skulde meddele sit Samtykke hertil.

Der vil være Tilfælde, hvor Fæstet vil lide en betydelig Skade ved at miste sin Vintergræsningsret paa den lavere liggende Del af Haugen, hvor Faarene søge ned om Vinteren, og som maatte blive indtaget til Trøer. Af Hensyn hertil har man ment, at Adgangen til Afløsning burde være saa vanskelig, at man var tilstrækkelig betrygget for, at Fæstegodset, naar Afløsning af Vintergræsningsret fandt Sted, herved ingen Skade led.

Der er derfor foruden Samtykke af Fæsteren og Godsbestyrelsen fordret, at Landvæsenskommissionen skal skjønne herover og at denne Kommission skal fastsætte Vederlaget.

At det ikke overlades til Fæsters og Trømands Overenskomst, men til Landvæsenskommissionens Kjendelse, hvor stort Vederlaget skal være, vil ogsaa være heldigt, fordi der kunde tænkes Kollusion mellem Fæster og Trømand, som vilde gaa ud over Statskassen; overfor Godsbestyrelsen kunde Fæsteren saaledes opgive en pro forma Sum, hvoraf Halvdelen indgik i Statskassen, medens den virkelige Sum kunde være adskillig højere, hvorved Fæsteren vilde lucrere. Det vil mulig synes et vel stort Apparat, der af Hensyn til denne Afløsning sættes i Bevægelse, men medens der er Steder, hvor Vintergræsningsretens Afløsning vil være Fæstets Ruin, er der ingen Steder, hvor Vinterfredningen paa Trøen vil være en nødvendig Betingelse for Trømandens Drift, og der er mange Steder, hvor Trømanden ikke en Gang vil bringe noget Offer for at faa sin Trø vinterfredet.

Det er Frykten for den samme utidige og skadelige Afløsning af Vintergræsningen, som har medført, at man har villet stille Fæsteren saa uinteressert som mulig i Afløsningen ved at foreslaa, at han intet fik udbetalt af Vederlaget, men kun fik

sædvanlig Vintergræsningsret for Faarene, med mindre samme maatte blive afløst ved frivillig Overenskomst mellem Fæsteren og Trøejeren. Skal Afløsningen gjælde for bestandig eller dog for en længere Tid end vedkommende Fæsters og eventuelle Enkes Besiddelsestid, kan den ikke ske, med mindre tillige Landvæsenskommissionen skjønner, at Afløsningen vil kunne finde Sted uden nogen væsentlig Skade for Fæstet, og Godsbestyrelsen meddeler sit Samtykke. Vederlaget for Afløsningen, der fastsættes af Landvæsenskommissionen, indflyder i Statskassen og godtgøres, saalænge den afstaaende Fæster og Enke besidder Fæstet, med $3\frac{1}{2}$ pCt. og i følgende Fæsters Besiddelsestid med $1\frac{3}{4}$ pCt. Rente aarlig, der afkortes i Fæsteafgiften.

Saafermt den paagjældende Hauge er i Fællig mellem Kongsgods og anden Jord, kan Vintergræsningsretten ikke afløses, med mindre den anden Jords Besidder samtykker heri.

Renten af Vederlaget godtgjort i sin Fæsteafgift, medens selve Vederlaget indbetales i Statskassen.

Denne Rente er sat til $3\frac{1}{2}$ pCt. aarlig i den afstaaende Fæsters og Enkes Besiddelsestid, men for de følgende Fæsters Vedkommende til $1\frac{3}{4}$ pCt., saaledes at der altsaa med Hensyn til Vederlaget for Vintergræsningen er forholdt aldeles som Udvalget har foreslaaet ved selve Kjøbesummen for Trøen.

Den sidste Passus sigter til, at Fæstet kan ligge i Fællig med Odelsjord eller beneficeret Jord, i hvilket Tilfælde denne Jords Besidder bør meddele Samtykke til Afløsning af Vintergræsning.

ad § 4.

Medens Regeringens Forslag, for saa vidt angaar ældre Trøer efter Kap. I, gaar ud paa, at den afstaaende Fæster i hans og Enkes Besiddelsestid, ikkun skal have et til den hidtil erlagte Leje svarende Beløb afkortet i Fæsteafgiften, og derimod, for saa vidt angaar nye Trøer efter Kap. II, bestemmer, at Fæsteren skal have Halvdelen af Kjøbesummen udbetalt, — hvorved formentlig er tilsigtet, at den Fæster, af hvis i Fæste overladte Jord Staten afstod Arealer til nye Trøer, med venligere Øjne skulde se paa denne nye Opdyrkning paa Fæstet, — har Udvalget ment at man burde stille Fæsteren lige, hvad enten en Trø gik over til Selvejendom efter Kap. I, eller et Areal til Opdyrkning blev taget fra Fæstet efter Kap. II. Den Fæster, der alt godvillig havde givet Ret til Opdyrkning, burde ikke stilles ringere end den Fæster, der maaske nødtvungen og uvillig saa paa, at Staten afstod til Opdyrkning Arealer af den ham tilfæstede, men Staten tilhørende Jord.

Saa vel ved ældre Trøer, v. § 4, som ved nye Trøer, v. § 10, har Udvalget derfor foreslaaet, at hele Kjøbesummen indgik i Statskassen, og at et til den hidtil erlagte Leje svarende Beløb, eller naar Maximums Prisen kom til Anvendelse, eller hvor ingen Leje var betalt, Renten af Kjøbesummen, i den afstaaende Fæster og Enkes Besiddelsestid med $3\frac{1}{2}$ pCt., for de derefter følgende Fæsters Vedkommende med $1\frac{3}{4}$ pCt., godtgjøres Fæsteren ved Afkortning i Fæsteafgiften.

I Tilfælde af at Maximumsprisen kommer til Anvendelse, vilde, hvis den foreslaaede Bestemmelse ikke var, ellers Resultatet blive, at der af Statskassen maatte udbetales Fæsteren mere end Renten af Kjøbesummen vilde være.

§ 4.

Kjøbesummen for Trø eller Trøparten, Nøste- eller Husegrunden, indgaar i Statskassen, af hvilken der udbetales den Fæster, som afstaar Trøen eller Grunden, i hans og hans Enkes Besiddelsestid et til den hidtil erlagte Leje svarende Beløb, som saa længe afkortes i Fæsteafgiften. I Tilfælde, hvor det 25-dobbelte af den Leje, som har været svaret, vilde overstige Maximums Prisen for 1 Kofoder, 200 Kr., jfr. § 2, eller hvor ingen Leje hidtil har været svaret, er det Beløb, som kommer til Afkortning i Fæsteafgiften, $3\frac{1}{2}$ pCt. aarlig af den indbetalte Kjøbesum.

For de følgende Fæstere afkortes der i Fæsteafgiften Halvdelen af den erlagte Leje eller i Tilfælde, hvor ingen Leje har været svaret, eller hvor det 25-dobbelte af Lejen vilde overstige Maximums Prisen for 1 Kofoder, $1\frac{3}{4}$ pCt. aarlig af Kjøbesummen.

Kjøberen af en Trø eller Trøpart er berettiget til helt eller delvis at afgjøre Kjøbesummen ved for samme at udstede en 4 pCt. Rente bærende Forskrivning, med 1ste Prioritets Panteret i Trøen eller Trøparten, der skal være uopsigelig fra Statskassens Side, saa længe første Ejer eller hans Enke besidder Ejendommen og behørig opfylder de Forpligtelser, som Forskrivningen paakegger, eller ogsaa en 6 pCt. Rente bærende Forskrivning med 1ste Prioritets Panteret, som afdrages i 28 Aar.

Kjøberen afholder allo ved de her omhandlede Overdragelser medgaaende Omkostninger.

For at give Trømanden Lejlighed til ved aarlig at afdrage paa Beløbet af den Panteobligation, han har udstedt for Kjøbesummen, at kunne amortisere denne, er der gjort Forslag om en amortisabel 6 pCts Obligation.

Da Kjøbesummen for Næste- og Husegrunde kun vil være et mindre Beløb, bør Kjøbesummen for disse indbetales kontant.

ad § 5.

Overensstemmende med Regeringens Forslag, dog har man med Hensyn til Forkjørsretten til Del af Trøer foreslaaet, at der kun skulde være Ret til Forkjøb, naar den Andel i Trøen, der skulde sælges, var under 1 Kofoder; i saa Fald vilde det være heldigt, om denne mindre Lod i Trøen blev lagt sammen med en større Lod, hvorfor det var rimelig, at denne sidstes Ejer havde Forkjørsret. Naar den Del af Trøen, som en Trømand vilde afhænde, derimod var mindst 1 Kofoder, — Minimum for et Brug efter §§ 5 og 10, — har man ment, at der ikke burde tilkomme de andre Lodsejere i Trøen Ret til Forkjøb; det vilde f. Ex. være haardt for en Trømand med flere Kofoder, om han ikke frit kunde afhænde et af disse Kofoder til sin Søn, men først skulde tilbyde det til andre, og i hvert Fald vilde Bestemmelsen om Lodsejerens Forkjørsret let kunne omgaaes ved en pro forma Kjøbesum.

Udstykningens Bestemmelser er udvidet til at omfatte Næste- og Husegrunde af Trøer paa saadanne Steder, hvor Trang er til Stede.

ad § 6.

Med Hensyn til Trøernes Indgærdning, da er det der navnlig er af Vigtighed, at have et stærkt og søjdehøjt Hovedgærde mellem Trøerne paa den ene Side og Haugen paa den anden. Udvalget har derfor ment, at mellem Trøerne kunde Gærdet ikke alene, som efter Regeringens Forslag, indskrænkes til at være nøjdehøjt, men endog mellem 2 tilstødende Trøer, saafremt disses Ejere ere enige, aldeles bortfalde.

ad § 8.

Da det er anset for uheldigt, om Fæsteren kunde indtage til Odde en Del af

§ 5.

Ingen Trø eller Trøpart maa herefter deles eller udstykkes uden Amtets Samtykke, hvad og skal gjælde, naar to eller flere Trøer ved Sammenlægning ere komne til at udgjøre et enkelt Brug. Dersom den, der ejer en Del af en Trø, vil afhænde samme, skal den, for saa vidt den er under 1 Kofoder, tilbydes den, eller dem, der eje den øvrige Del af Trøen, som da skulde være berettigede til at fordre sig Trøparten overdragen for den højeste Pris, som nogen anden vil give for den. Til Udstykning af Trøer paa 1 Kofoder eller derunder, kan der kun gives Tilladelse, hvis en hensigtsmæssig Jordregulering eller Samling af Trøer maatte gøre det ønskelig, eller der maatte være Trang til Næste- og Husegrunde. Naar en Trø er bleven bebygget, skal Huset og Trøen forblive en samlet Ejendom, saa at særskilt Overdragelse af en af Delene ikke maa finde Sted hverken ved Gave, Kjøb, Skifte eller i andre Maader.

§ 6.

Enhver Trø ejer er forpligtet til at holde stærke og søjdehøje Gærder omkring sin Trø. Hvis der mellem flere Trøejere kan opnaas Enighed om Opførelsen og Vedligeholdelsen af et stærkt og søjdehøjt Hovedgærde omkring deres Trøer, kunne Gærderne omkring de enkelte af disse indskrænkes til at være nøjdehøje eller mellem 2 tilstødende Trøer, saafremt disses Ejere derom ere enige, aldeles bortfalde. Den herom oprettede Kontrakt maa for at være gyldig approberes af Amtet.

§ 7.

Som Regeringens Forslag.

II.

§ 8.

Justitsministeriet skal efter Indstilling fra Godsbestyrelsen være berettiget til at

Fæstet, som han efter menneskelige Beregninger formentlig vilde hellige sig mere end Fæstet, har Udvalget indskrænket sig til at foreslaa, at Afhændelse kun kan ske til andre end Fæsteren, hvorved Paragrafen ogsaa kommer i Overensstemmelse med § 1.

Derhos har Udvalget ladet udgaa Ordene »(Anlæg af Nybygder)« saaledes, at Paragrafen kommer til at omfatte ogsaa saadanne Steder, hvor Trømænd alt ere bosatte, og hvor der er Trang for disse til at kunne udvide deres Brug, eller hvor nye Trømænd kunne bosætte sig ved Siden af ældre Brug.

Naar de citerede Ord bibeholdtes uden Tilføjelse, kunde det nemlig antages, at Bemyndigelse til Afhændelse var indskrænket til Nybygder, og derved vilde Lovens Øjemed ikke opnaas.

Ihvorvel man har ment, at Godsbestyrelsen selvfølgelig forinden den mod Fæsterens Samtykke indstillede til Justitsministeriet, at Afhændelse af Arealer burde finde Sted, enten ved Selvundersøgelse eller gennem Sysselmanden vilde indhente Erklæring over den tilsigtede Afhændelse, har man dog ment, at det burde foreskrives Godsbestyrelsen, naar Nybygder anlagdes, i saa Fald tillige at indhente Betænkning andetsteds. Saadan Betænkning kunde afgives enten af Landvæsenskommissionen eller af paagældende kommunale Styrelse. Man har valgt det sidste, dels fordi det var billigst, dels fordi det ansaas for tilstrækkeligt betryggende. Den kommunale Styrelse — altsaa Kommunalbestyrelsen i Thorshavn, Forstanderskaberne udenfor Thorshavn — har tilstrækkelig Sagkundskab, selv uden at den behøver at befare Aastedet, og det er dog den, der paa Kommunens Vegne har at paase, om det er til Nytte for Kommunen, at der bosætter sig i den Familier, som udvises Jord; skjønner den kommunale Styrelse, at Smaafolk vil kunne skabe sig et Erhverv og blive Skatteydere ved Trødyrkning, vil den selvfølgelig anbefale Sagen; mener Styrelsen, at det vil være til Fordærv, og at Udvisning af Jord i Kommunen vil stille Smaafolk ringere, saa at de kunne ventes at blive til Byrde for Kommunen, vil den udtale sig derimod.

ad § 9.

Medens Regeringens Forslag gaar ud paa, at Justitsministeriet, hvor Haugen ligger i Fællig med Odelsods, skal kunne forbigaa Grandestævne og gaa lige til Landvæsenskommissionen, der da altid har at foretage Udskiftningen, har der i Udvalget vist sig en saadan Stenning herimod,

afhænde til andre end Fæsteren dels Næste- og Husogrunde, naar Trang hertil er til Stede, dels saadanne Arealer af Fæstegodssets Andel i Udmarken, som maatte befindes særlig egnede til fremtidig Opdyrkning saa vel med som uden Bebyggelse, og som uden væsentlig Skade for Fæstets Drift skjønnes at kunne endelig fraskilles dette.

Saadan Afhændelse kan ske ogsaa uden vedkommende Fæsters Samtykke, dog maa ved Nybygder den kommunale Styrelses Betænkning i saa Fald indhentes desangaaende.

§ 9.

Kan en Afhændelse af Arealer, over hvilke der ønskes disponeret efter § 8, ikke ske uden foregaaet Udskiftning, skal Justitsministeriet være berettiget til ved Landfogden at indbringe Sagen til Foretagelse paa Bygdens Grandestævne, hvor Landfogden er stemme-

at man har ment, at den ikke burde lades upaagtet. Man er derfor gaaet den Vej, at Justitsministeriet efter Lov af 4de Marts 1857 kun indbringe Sagen paa Grandestævne, hvor Landfogden da møder som Repræsentant for Kongsgodsets Marketal og fordrer Udskiftning. Da Kongsgodsets Marketal meget ofte er overvejende, og Odelsejerne i Almindelighed ønske Udskiftning, vil det kunne paaregnes, at Udskiftning saa godt som altid vedtages paa Grandestævne og derefter foretages.

Selv om den nødvendige Sagskundskab ved Udskiftningen skulde mangle hos Landfogden, vilde Staten dog ikke løbe Fare for at forfordes, thi Fæsterne skulde selvfølgelig nok paase deres Fæsters Tarv. Naar Udskiftningen foretages paa Grandestævne, vil der jævnlig opnaas en for alle Lodsejerne bedre Ordning, end naar Udskiftningen skal afgjøres ved Landvæsenkommissionens Kjendelse, og der er tillige den Fordel, at Udskiftningen i saa Fald sker uden videre Bekostning.

Skulde Ministeriet ikke ønske at gaa den sædvanlige Vej for at opnaa Udskiftning, nemlig gennem Grandestævne, er der ved Paragrafens 2det Passus forbeholdt Ret til at gaa direkte til Landvæsenkommissionen og forelægge den Spørgsmaalet om, hvorvidt Udskiftning bør foretages eller ej.

ad § 10.

Der er for Tydelighedens Skyld tilføjet Følgen af, at Træen ikke indgærdes inden 5 Aar, nemlig at den i saa Fald gaar tilbage til Fæstet, og at Købesummen forbrydes til Fordel for Statskassen, idet Fæsteren selvfølgelig ikke bør have baade Brug af Jorden og Rente af Købesummen.

Med Hensyn til Købesummen og dens Forrentning har Udvalget ment, at der kunde forholdes som efter § 4, og med Hensyn til Afløsning af Vintergræsning og Vederlaget, som efter § 3, altsaa ligesom ved ældre Træer, af de samme Hensyn som foran er anført.

berettiget paa Fæstegodsets Vegne. Med Sagens Indbringelse og derefter følgende Behandling forholdes efter de i Lov af 1ste April 1891 om Grandestævne paa Færøerne og Lov af 4de Marts 1857 om Udskiftning af Fælleshauger foreskrevne Bestemmelser.

Justitsministeriet skal ogsaa være berettiget til uden foregaaende Behandling ved Grandestævne at indbringe Begjæringen om Udskiftning for Syslets Landvæsenkommission, der har at behandle Sagen efter Lovgivningens Bestemmelser desangaaende.

§ 10.

De paagjældende Arealer overdrages, efterhaanden som Begjæring derom fremkommer, til Selvejendom, dog for saa vidt Træer og Trøparter angaar, ikke i mindre Stykker end at hver enkelt af disse i opdyrket Stand kan afgive Sommer- og Vinterfoder til en Ko og med Forpligtelse for Køberen til at have Jordstykket behørig indgærdet inden 5 Aar; sker dette ikke, falder Stykket tilbage til Fæstet, og Købesummen forbrydes til Fordel for Statskassen. Købesummen for 1 Kofoder, der udgjør 50 Kr., indflyder i Statskassen, og Renten heraf godtgjøres i Fæsteafgiften paa samme Maade som i § 4 er bestemt.

I øvrigt forholdes ved Bortsalg af de enkelte Jordstykker overensstemmende med de i §§ 2—7 indeholdte Forskrifter.

Afløsning af Fæstets Vintergræsningsret kan ske enten strax ved Afhændelsen eller senere; med Hensyn til Afløsningen og Vederlaget for samme forholdes efter Reglerne i § 3.

at § 12.

Efter »Embeder« er tilføjet »eller Bestillinger«, for at Paragrafen tillige kan få Anvendelse paa den Jord, der er henlagt til Sysselmandene, som udnævnes af Amtmanden.

§ 11.

Som Regeringens Forslag, dog at »Godsadministrationens« forandres til »Godsbestyrelsens«.

§ 12.

Som Regeringens Forslag, dog at der efter »Embeder« tilføjes »eller Bestillinger«.

Den 24de Avgust fremlagdes følgende Betænkning fra et Flertal i Udvalget:

Undertegnede Udvalg, der den 11de dennes af Færøernes Lagting er nedsat for at afgive Betænkning over et fra Justitsministeriet Lagtinget tilstillet Udkast til Lov om Afhændelse af Trøer paa Statens Fæstegods paa Færøerne, skal efter nøje at have drøftet denne for Øerne saare vigtige Sag, paa hvilken der i Følge Sammensætningen af Udvalget, hvor de forskellige Interesser have været repræsenterede, er set fra forskellige Synspunkter, herved tillade sig at lægge sin Betænkning over Lovudkastet.

Denne Betænkning er givet i Form af Bemærkninger til hver af Lovudkastets Paragrafer, til Dels med Forslag til Forandringer og Tilføjninger, hvad der formentlig vil være en Lættelse ved Sagens Behandling i Lagtinget og ved Ministeriet.

Udvalget skal indskrænke sig til at henvise til sine Forslag og Grundene for disse samt til de forud for Loven af 19de Januar 1863 om Frasalg fra Fæstegaarden Husegaard i Rigsdagen og til de i Lagtingets Samlinger 1870, 1880 og 1891 om Opdyrkningssagen paa Færøerne stedsfundne Forhandlinger, af hvilke sidste Referat tilligemed Formular til et Fæstebrev vil blive vedlagt den eventuelle Indstilling, og kun kortelig bemærke, hvilke almindelige Grunde, der have været de ledende for Udvalget.

Det Hovedhensyn, som Udvalget har ladet være sig magtpaaliggende at tage, har været, at der saa vidt muligt uden Krænkelser af nogens juridiske Ret skete lige Ret og Skjol overfor de 3de i denne Sag interesserede Parter, Staten, Fæsteren og den ejendomsløse Smaamand.

Statens Ejendomsret til Fæstegodset paa Færøerne er uomtvistelig, dens Krav paa at kunne fordre Opdyrkning af den uopdyrkede Hauge loybestemt ved Frd. af 21de Mai 1777 §§ 1 og 8, dens Ret til at kunne bestemme, om Bosteder skulle oprettes i den uopdyrkede Hauge, haandhævet gennem Aarhundreder og til Overfødsighed i Henhold til Rentekammer-skrivelse af 12te Juli 1845 gjentaget i ethvert Fæstebrev, v. især Forhandlingerne i Rigsdagens Folketing 1850, 2den Session pag. 7020. I Følge heraf er Staten den og alene den, hvem Raadigheden over den uopdyrkede Hauge tilkommer, og det er i Statskassen, at Vederlaget for Retten til Bosættelse i den uopdyrkede Hauge, naar denne Ret skal gaa over til Ejendomsret, skulde indflyde, hvis Staten strengt vilde fastholde sin fulde og udelukkende Raadighed over Hauge.

Fæsteren har en haan ved Fæstebrevet efter Lovgivningen tilsikret Ret, og hans, Enke eller ældste Søn en Successions Ret efter Frd. af 30te Mai 1691 § 9 til den Staten tilhørende, men bortfæstede Jord. Denne Fæsteret giver en udelukkende Brug og Benyttelse af Fæstets Indmark, men med Hensyn til Udmarken, Hauge, er Retten, for saa vidt Hauge ikke er opdyrket, stærkt begrænset og indskrænket af Statens ovenfor paaviste Raadighed. Fæsteren har Ret og Pligt til at opdyrke af Hauge, og han har Ret til Uddrift i den, men denne hans Ret strækker sig kun saa vidt som Staten i Egenskab af Ejer ikke disponerer over den uopdyrkede Hauge. Vil Staten dette ved at give Ret til Bosættelse, maa Fæsteren og hans Enke eller ældste Søn med Ret til at succedere i den og har kun Ret til Opdyrkning og Uddrift, for saa vidt denne Ret ikke kommer i Strid med Statens Ejendomsret

og Statens Raadighed over den uopdyrkede Jord.

Færøernes samlede Marketal er c. 2400 Marker, hvoraf c. 1100 Marker ere paa Haanden af Odelsmænd, medens Staten ejer c. 1150 Marker og Kirken c. 150 Marker. Der er stærkt Begjær efter Jord. Odelsjorden er i Tidens Løb paa Skifte og ved Afhændelse bleven meget stærkt udstykket, og Prisen stadig stigende, indtil 300 Kr. pr. Gylden, saa at det er vanskeligt for Smaaafolk til en rimelig Pris at kunne tilforhandle sig Odelsjord. Befolkningen er stadig stigende, som nedenstaaende Angivelse af Indbyggernes Antal ved forskjellige Folketællinger vil vise: 1801—5265, 1840—7314, 1860—8922, 1870—9992, 1880—11,220, 1890—12,954, og det er at vente, at Befolkningen vil vedblive at forøges omtræntlig i samme Forhold.

Mangel af Jord til en rimelig Pris er til Stede, denne Mangel vil blive større og større og nøde en Del af den kraftigste Befolkning til enten at udvandre eller ogsaa at forblive her paa Øerne, ildt stillet, uden Adgang til Jord. Det ligger nær, naar Staten sidder inde med saa megen Jord, som Tilfældet er paa Færøerne, at den da, naar den kan, søger at hjælpe den ejendomsløse Smaamand og derigjennem hele Samfundet, og denne Magt har Staten. Den har, som vist, en lovhjemlet Ret til i den uopdyrkede Hauge paa Kongsgodset at give Tilladelse til Bosættelse og til at sætte de Betingelser, som den vil, overfor den, som den lader bosætte sig, i Form af Leje eller Kjøbesum.

Staten har altid haft og har Ret til slig Bosættelse, saa at Regeringen har kunnet, og hvis Opdyrkningsagens Fremme skulde strande paa utilbørlige Vanskeligheder, har det i sin Magt at fremme hvad den i saa Henseende maatte finde at være til Gavn for Samfundet, aldeles administrativt. Dog, Staten er ikke tjent med en utidig og uheldig Nedsættelse paa Steder, hvor Kongsfæsteren vil skades, og Trømanden, ved at der ikke er Mulighed for ham og Familie til at ernære sig, ikke gavnnes. Staten har derfor villet lovordne Forholdet, saa at det ikke overlades til Gudsbestyrelsens Godtfindende, men at der gaas frem efter bestemte Principer, hvorefter Gudsbestyrelsen, Kongsfæsteren og Trømanden ville have at rette sig.

De Forslag til Forandringer, som Udvalget har tilladt sig at fremsætte til Regeringens Lovudkast, skyldes, som det vil ses af Forslagenes Indhold, — saaledes navnlig de stærke Baand paa Vinterfred-

ningens Aflysning, at Kjøbesummerne ikke udbetales Fæsteren, men at Renten afkortes i Fæsteafgiften —, væsentligst Hensynet til Fæstehøndestanden, og til at Stabiliteten i denne, hvis Smæde er Kongsgaardene, ikke svækkes. Det er mindre Forslag til Forandringer, som Udvalget er frenkomet med; i det hele og store er Regeringens Udkast til Lov om Trøernes Afhændelse af et Indhold, som fortjener Tak, ikke alene fra Trømandens, men ogsaa fra Fæsterens Side.

Udvalget kunde have ønsket at bilægge denne sin Betænkning med en Udtalelse fra den af Staten lønnede Landbrugskonsulent og har i den Anledning henvendt sig til Amtet med Forespørgsel om, hvorvidt i sin Tid, inden Amtet tilstillede Regeringen sit Forslag, Landbrugskonsulenten ikke havde afgivet nogen Erklæring over Opdyrkningen paa Færøerne. Amtet har den 16de dennes svaret Udvalget, at en slig Erklæring under 9de August f. A. er afkrævet Landbrugskonsulenten, men at den endnu ikke er modtagen. Under Hensyn til denne noget langsomme Forretningsgang har Udvalget ikke fundet Anledning til at lade rekvirere Erklæring fra Landbrugskonsulenten enten til Brug ved sit Arbejde eller over de gjorte Forslag til Forandringer. Udvalget har derfor maattet lade sig nøje med den Sagkendskab, som det selv var i Besiddelse af, men da Sagen meget indgaaende er bleven drøftet i saa langt et Aaremaal som Tilfældet er, vil en Erklæring fra Landbrugskonsulenten, om end ikke aldeles uden Værd, dog have uvæsentlig Betydning; hvad der har foreligget Udvalget er dels Ordningen af Sagens juridiske Side, dels den praktiske Side af Sagen; med Hensyn til denne sidste har Udvalget ment, at det selv sad inde med tilstrækkelig Sagkendskab. Det skal kun nævnes, at Landbrugskonsulenten i et lille Skrift om Landbruget og Husdyravlen paa Færøerne, 1886, som den rette Fremgangsmaade til Forbedringer paa Faareavlens Omraade peger hen paa en særlig jorddyrkende Husmandsstand, der ikke er i Besiddelse af Udmærke, altsaa Trømand, En saadan selvstændig ejendomsbesiddende Stand vil være til Gavn for Færøerne, og Indtagelsen af Trøer i Statens Hauge vil meget ofte, navnlig naar disse ikke vinterfredes, kun gavne Fæsteren.

Idet Udvalget afgiver denne sin Betænkning med Forslag til Lovudkast, knytter det dertil Haabet om, at Opdyrkningsagen paa Færøerne maa blive fremmet principalt ad Lovgivningens subsidieret ad Administra-

tionens Vej paa en for alle Parter retfærdig Maade.

I Udvalget for Trøssagen, den 23de August 1893.

N. Andersen, Barentsen,
Ordfører.

J. H. Schrøter.

* * *

Ovenstaaende Betænkning har været forelagt d'Hrr. M. Danielsen og J. M. Hentze til Underskrift, men de have nægtet at underskrive den, idet de forbeholde sig at fremkomme med en særskilt Betænkning.

I Udvalget for Trøssagen, den 24de August 1893.

N. Andersen.

Den 26de Avgust fremlagdes følgende

Mindretalsbetænkning.

Undertegnede Mindretal har ikke kunnet underskrive Lovforslaget om Trøers Overgang til Selvejendom, uden med Reservation, idet vi ville forbeholde os, enten selv at fremkomme med Ændringsforslag til Lovforslaget eller afgive vor Stemme til Fordel for saadanne Forandringer, som vi anse for heldige.

Vi have heller ikke kunnet samstemme i Flertallets Betænkning over Sagen i Almindelighed og skulle derfor her tillade os at fremsætte, hvad vi ikke have kunnet følge i dennes Betænkning.

Den færøske Fæstebondestand har gennem Aarhundreder været Færøernes Støtte. Takket være Staten og de forskellige Myndigheder, Øernes Vel har været underlagt, har dette Forhold staaet uforandret, staaet indtil nu.

Saa vel Benyttelsen af Indmark som Udmark har Fæstebonden følt sig sikket fra Jorddrottens Side, og egenmægtig Fremfærd af denne har ikke i Nærheden fundet Sted. De gjældende Love, som omhandle Fæstegodset, give ogsaa Fæstebonden tilstrækkelig Betryggelse i Besiddelse af den samlede Gaard, naar han erlægger sine Afgifter og holder Gaarden i god Stand. Frd. af 30te Maj 1691 tilskrev Fæsteren og hans Enke Ret til Fæstet,

hvilken Ret ved samme Lov er overført paa Fæsterens ældste Søn til at succedere. Loven skjelner ikke mellem Indmark og Udmark og vi kunne derfor ikke dele Flertallets Udtalelser om, at den udelukkende Brugs- og Benyttelsesret, som Fæsteren har til Indmarken, ikke ogsaa skulde angaa Udmarken. Den citerede Frd. af 1777 § 1 har efter vor Mening kun til Hensigt at forbyde Fæsteren paa egen Haand at oprette Bosteder paa Fæstejorden og er fremkommet for at forhindre Oprettelsen af slige Bosteder, et Forhold, som i Datiden ansaas skadeligt, og den i Fæstebrevet optagne Klausul i saa Henseende kan der ikke tillægges større Vægt end selve Loven, hvorefter den er optaget. At Fæsteren ogsaa har en saadan Ret til Udmarken, at den ikke kan fratages ham mod hans Vilje, synes Justitsministeriet ogsaa at have sanktioneret, se saaledes sammes Resolution til Færø Amt af 1ste Juli 1891. Flertallet vil kun have denne Ret at omfatte Indmarken; men vi se da ikke hvorledes man har kunnet foreslaa Salg af Trøerne, uden eller imod Fæsterens Vilje. Trøerne ere jo netop Indmark og naturligt bestemte til at lægges til Fæstets øvrige Indmark efter Lejemaalets Udløb for et længere eller kortere Tidsrum. At de ere indlagte og maaske opdyrkede efter Indførelse af Matrikullen kan ikke gjøre dem til andet end Indmark, og at de ofte — dog ikke altid — ere opdyrkede af andre end en Fæster, kan heller ikke gjøre Forandring i Forholdet. Vi maa derfor være af den Anskuelse, at man end ikke ved Lov kan forskjæmte uden mod fuld Erstatning Bondens Ret til deres Fæster eller Dele af samme ved at paabyde Salg af Fæstets Ind- eller Udmark mod Fæsterens Vilje. Vi tro heller ikke at en saadan Tvangslov er nødvendig eller gavnlig for vort lille Samfund selv om man ser bort fra Fæsterens formentlige Ret eller ser bort fra, at man ødelægger en Stand, der har været Øernes Støtte i gode og onde Dage.

Trøemændene have været ligesaa sikre i Besiddelsen af deres Trøer som Fæsterne af deres Gaarde. I det sidste Aarhundrede kan der saa vidt bekjendt ikke paavises mere end to Tilfælde, hvor en Trø er frattaget en Lejers Familie efter Lejemaalets Udløb. Det smukke Forhold mellem Fæsterne og de mindre bemidlede har bevirket, at Fæsteren ofte med stort Tab har afstaaet sin Udmark til Fordel for hine. Paa mange Steder paa Færøerne er Forholdet derfor saaledes, at der ikke kan

indlægges mere til Opdyrking, idet hvad der var tjenligt til dette Brug alt er optaget ved frivillig Overenskomst.

Naar Trømændene blive sikrede i Besiddelse af deres Trøer paa lignende Maade som f. Ex. Fæstebønderne, ville vi anse dette for meget heldigere for disse; men skulde desuagtet Stemningen vise sig for Selvejendom, skulde vi ikke modsætte os en saadan for alle Parter mest betryggende Lovordning.

Thorshavn, den 26de Avgust 1893.

J. M. Hentze. M. Danielsen.

Den 28de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Efter at Flertals- og Mindretalsbetænkningerne vare gennemgaaede og Lovforslaget behandlet i dets Almindelighed, behandlede dette §'vis. Hermed overgik Sagen til 3dje Behandling.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremkom følgende Ændringsforslag:

A. Fra Petersen:

1. I § 3 sættes i Stedet for $3\frac{1}{2}$ pCt. og $1\frac{3}{4}$ pCt. henholdsvis 4 pCt. og 2 pCt.
2. I § 4 ligeledes for $3\frac{1}{2}$ pCt. og $1\frac{3}{4}$ pCt. henholdsvis 4 pCt. og 2 pCt.

B. Fra Andersen, Bærentsen og Schrøter (Udvalgets Flertal):

ad 1.

Motiveret ved at Udvalgets Udkast til Lov tillige angaar Næste- og Husegrunde.

ad 2.

Motiveret ved, at det 25-dobbelte af Lejen sjælden eller aldrig i Tilfælde, hvor Trømanden og ikke Fæsteren har opdyrket Stykket, vil udbringe en Sum af over 100 Kr.

ad 4.

Afgjørelsesmaaden bliver, naar Paragrafen saaledes ændres, i Overensstemmelse med Lov af 12te April 1892 om Godtgjørelse for Grundforbedringer paa Statens Fæstegods. Det er fundet rimeligere, at det er Fæsteren selv og ikke Godsbestyrelsen, som vælger den ene Mand.

ad 5.

Udvalget har ment, at det var rettest ikke at indsætte nogen Bestemmelse om hvem Retten til Fisketørring og til at tage Tang tilkom, men overlade dette til at ordnes mellem Fæsteren og Trømanden eller ved Domstolene, saafremt Enighed ikke kunde opnaas.

1.

Lovens Titel forandres til: »Lov om Afhændelse af Trøer og Grundstykker fra Statens Fæstegods paa Færøerne.

2.

I § 2, 1ste Stk., forandres Maximumsprisen fra 200 Kr. til 100 Kr.

3.

I § 2, 1ste Stk., tilføjes efter »Køfoder« Ordene »(Vinter- og Sommerfoder)«, og disse Ord udgaa i Paragrafens 2det Stk.

4.

I § 2, 2det Stk., 2det Pkt., udgaar »dertil inden Retten udmeldte« og i Stedet for »Godsbestyrelsen foreslaar« sættes »Fæsteren vælger«, saaledes altsaa, at Slutningen bliver: »... foretagen af 2de Mænd af hvilke Fæsteren vælger den ene, og Kjøberen den anden.

5.

I § 3, 1ste Stk., udgaa Ordene: »saafremt den støder til Stranden... medfølger ingen Sinder.

ad 6.

Følgen heraf vil vel være, at Staten dog kun i den afstaaende Fæsters og Enkes Besiddelsestid vil komme til i ganske enkelte Tilfælde, hvor Trølejen har været høj (over 100 Kr.), at udbetale i Godtgjørelse til Fæsteren et Beløb, der vil overstige $3\frac{1}{2}$ pCt. af den indbetalte Købesum, men Udvalget har næret Betænkkelighed ved at tage en aarlig Indtægt fra den Fæster og Enke, i hvis Besiddelsestid Trøen afstaa.

ad 8.

Motiveret ved, at den kommunale Styrelse ikke altid var tilstrækkelig sagkyndig, hvorfor man i Udvalget har ment, at Landvæsenskommissionens Betænkning rettest burde indhentes. Nogle af Udvalget have dog syntes, at det ved Indtagelse af en enkelt Trø vil være et vel stort og bekosteligt Apparat at indhente Landvæsenskommissionens Betænkning.

ad 9.

Udvalget har ment, at Spørgsmaalet om Udskiftning rettest altid burde passere Grandestævne.

6.

I § 4, 1ste Stk., 2det Pkt., udgaa Ordene: »hvor det 25-dobbelte . . . indbetales — jfr. § 2, eller«.

7.

I § 8, 1ste Stk., udgaar Ordet «særlig».

8.

§ 8, 2det Stk., udgaar og i Stedet for sættes: »Saadan Afhændelse kan ske ogsaa uden vedkommende Fæsters Samtykke, dog maa i saa Fald, for saa vidt angaar Arealer til Opdyrkning, Betænkning indhentes fra Syslets Landvæsenskommission, og ved Anlæg af Nybygder, tillige fra den kommunale Styrelse.«

9.

§ 9, 2det Stk., udgaar og i Stedet for sættes: »Efter at Sagen har været gjort til Gjenstand for Forhandling paa Grandestævne, skal Justitsministeriet være berettiget til, uanset de i Lov af 4de Marts 1857 § 6 foreskrevne Bestemmelser, at indbringe Begjæringen om Udskiftning for Syslets Landvæsenskommission, der har at behandle Sagen efter Lovgivningens Bestemmelser dsangaaende.

10.

I Regeringsforslagets § 12 tilføjes: efter »Embedet« i 3dje Linje: »eller Bestilling«, efter »Embedet« i 4de Linje: »eller Bestillingen«, efter »Embedet« i 6te Linje: »eller Bestillingen«.

11.

Som ny § 13 foreslaas:

»Det har sit Forblivende med den Justitsministeriet ved kongelig Resolution af 24de Maj 1876, jfr. Ministeriets Skrivelse af 18de Marts 1891, givne Bemyndigelse til at afhænde Jordstykker af Fæstegaarden Husegaards Udmark.«

C. Fra Danielson og Hentze
(Udvalgets Mindretal):

1) Til § 3, 1ste Stykke.

Efter Ordet »Statskassen« i sidste Punktum sættes: »hvoraf Renten, $3\frac{1}{4}$ pCt., henlægges til Grundforbedringer paa Fæstet saa længe det vedbliver at bestaa som saadant, under Godsbestyrelsens Kontrol, medens Resten af Stykket fra: »og... Fæsteafgiften«, bortfalder.

2) Til § 8.

Sidste Stykke udgaar og i Stedet for sættes:

»Saadan Afhændelse kan kun finde Sted imod Fæsterens Vilje, naar den tiltrædes af Syslets Landvæsenskommission og med Hensyn til Anlæg af Nybygder tillige af den kommunale Styrelse.«

3) Til § 9.

Sidste Stykke udgaar.

4) Til § 10.

I Slutningen af 1ste Stykke fra »og Renten« sættes »henlægges til Grundforbedringer paa Fæstet saa længe det vedbliver at bestaa som saadant, under Godsbestyrelsens Kontrol, medens Resten af Stykket bortfalder.

D. Fra Poulsen:

1) ad § 5.

- a. 2det Punktum: i Stedet for Ordet »afhænde« sættes: »sælge«.
- b. Sidste Punktum: Mellem »ikke« og »maa« sættes: »uden Amtets Samtykke«.

2) ad § 10, 1ste Stykke.

Mellem »en Ko« og »og med Forpligtelse« sættes: »eller tjene til at udfylde et Kofoder«.

E. Fra Husgaard:

ad § 2, Linje 2.

Efter Ordet »Treparter« indskydes Ordene: »der ere indlagte og besiddes af andre end Fæsteren selv, samt Næste- og Husegrunde kunne« o. s. v. saaledes som i Udvalgets Forslag.

F. Fra Isaksen:

ad § 8, 2det Stykke.

1. Imellem Ordene »maa« og »den« indskydes: »ved Anlæg af Nybygder«.
2. Ordene: »i saa Fald« udgaa.

Den 31te Avgust foretoges Sagens 3dje Behandling.

I.

§ 1 i Regeringsudkastet og Udvalgets Lovforslag med Ændringsforslag E:

Ændringsforslaget (E) sættes først under Afstemning, men forkastedes med 10 St. mod 7, hvorefter § 1 i Udvalgets Lovforslag sættes under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0. Herved betragtedes § 1 i Regeringsudkastet som bortfaldet.

§ 2 i Regeringsudkastet og Udvalgets Lovforslag med Ændringsforslag B 2—4:

Ændringsforslaget (B 2—4) sættes samlet under Afstemning og vedtoges med 19 St. mod 0, hvorefter § 2 i Udvalgets Lovforslag saaledes ændret vedtoges med 19 St. mod 0. Herved betragtedes § 2 i Regeringsudkastet som bortfaldet.

§ 3 i Regeringsudkastet og Udvalgets Lovforslag med Ændringsforslagene A 1, B 5 og C 1:

Ændringsforslag B 5 sættes først under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0. Ændringsforslag C 1 sættes dernæst under Afstemning, men forkastedes med 9 St. mod 8, hvorefter Ændringsforslag A 1 vedtoges med 11 St. mod 0. Endelig vedtoges § 3 i Udvalgets Lovforslag saaledes ændret med 18 St. mod 0. Herved betragtedes § 3 i Regeringsudkastet som bortfaldet.

§ 4 i Regeringsudkastet og Udvalgets Lovforslag med Ændringsforslagene B 6 og A 2:

Ændringsforslag A 2 sættes først under Afstemning og vedtoges med 9 St. mod 3. Ændringsforslag B 6 sættes dernæst under Afstemning og vedtoges med 14 St. mod 0, hvorefter § 4 i Udvalgets Forslag saaledes ændret vedtoges med 18 St. mod 0. Herved betragtedes § 4 i Regeringsudkastet som bortfaldet.

§ 5 i Regeringsudkastet og Udvalgets Lovforslag med Ændringsforslag D 1, a og b.

Ændringsforslaget sættes først under Afstemning og vedtoges a; med 9 St. mod 5 og b med 13 St. mod 0, hvorefter § 5 i

Udvalgets Forslag saaledes ændret vedtoges med 13 St. mod 0. Herved betragtedes § 5 i Regeringsudkastet som bortfaldet.

§ 6 i Regeringsudkastet og Udvalgets Lovforslag:

§ 6 i Udvalgets Forslag sættes først under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0, hvorved § 6 i Regeringsudkastet betragtedes som bortfaldet.

§ 7 i Regeringsudkastet sættes under Afstemning og vedtoges med 19 St. mod 0.

II.

§ 8 i Regeringsudkastet og Udvalgets Lovforslag med Ændringsforslagene B 7—8 og C 2 samt D 1:

Ændringsforslag B 7 sættes først under Afstemning og vedtoges med 13 St. mod 0. Dernæst sættes Ændringsforslag C 2 under Afstemning, men forkastedes med 10 St. mod 8, hvorefter B 8 sættes under Afstemning og vedtoges med 11 St. mod 1, hvorved F betragtedes som bortfaldet. Endelig sættes § 8 i Udvalgets Forslag saaledes ændret under Afstemning og vedtoges med 13 St. mod 0, hvorved § 8 i Regeringsudkastet betragtedes som bortfalden.

§ 9 i Regeringsudkastet og Udvalgets Lovforslag med Ændringsforslagene B 9 og C 3:

Ændringsforslag C 3 sættes først under Afstemning, men da kun 9 stemte for og 9 imod, foretoges Navncopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Effersø, Jacobsen, Danielsen, D. Niclasen, Weihe, Husgaard, Hentze, Müller og Djurhuus; nej stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Andersen, Bærentsen, Petersen, P. Niclasen, Schrøter, Næs og Formanden, medens Olsen ikke stemte; og var Forslaget (C 3) saaledes forkastet med 10 St. mod 9. Ændringsforslag B 9 vedtoges med 10 St. mod 0. Endelig vedtoges § 9 i Udvalgets Forslag saaledes ændret med 13 St. mod 0, hvorved § 9 i Regeringsudkastet betragtedes som bortfaldet.

§ 10 i Regeringsudkastet og Udvalgets Lovforslag med Ændringsforslagene C 4 og D 2:

Ændringsforslag D 2 sættes først under Afstemning og vedtoges med 11 St. mod 0, medens C 4 betragtedes som bortfaldet ved Afstemningen over § 3. § 10 i Udvalgets Forslag saaledes ændret sættes derpaa under Afstemning og vedtoges med 14 St. mod 0, hvorved § 10 i Regeringsudkastet betragtedes som bortfaldet.

§ 11 i Regeringsudkastet med den af Udvalget foreslaaede Redaktionsændring vedtoges med 17 St. mod 0.

§ 12 i Regeringsudkastet med den i Udvalgets Forslag foreslaaede Ændring og Ændringsforslag B 10 sættes samlet under Afstemning og vedtoges med 13 St. mod 0.

Ny § 13 i Ændringsforslag B 11 sættes under Afstemning og vedtoges med 13 St. mod 0.

Lovens Titel efter Ændringsforslag B 1 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Efter disse Vedtagelser er Lovforslaget saalydende:

Forslag

til

Lov om Afhændelse af Trøer og Grundstykker fra Statens Fæstegods paa Færøerne.

I.

§ 1.

De Statens Fæstegods paa Færøerne tilhørende Trøer eller Trøparter, Næste- og Husogrunder, der besiddes af andre end Fæsteren selv, kunne, naar vedkommende Trø- eller Grundbesidder indgiver Begjæring herom til Godsbestyrelsen, overgaa til Selvejendom paa nedenanførte Betingelser.

§ 2.

Kjøbesummen for hver Trø eller Trøpart, Næste- eller Husegrund, bestemmes til det 25-dobbelte Beløb af den Leje, som den nuværende Besidder aarlig har svarat, heri ikke medregnet hvad der maatte være erlagt for Rettigheder, som efter nærværende Lov ikke følge med i Kjøbet, — dog at Kjøbesummen for Trøer eller Trøparter Vedkommende ikke overstiger 100 Kr. pr. Kofoder (Vinter- og Sommerfoder).

I Tilfælde af at ingen Lejegaft har været svarat, er Kjøbesummen for en Trø eller Trøpart 50 Kr. for hvert Kofoder, hvortil den er ansat af den i Henhold til Lov af 29de Marts 1867 angaaende en ny Skyldsætning af Jorderne paa Færøerne nedsatte Taxationskommission. Naar der ikke af Taxationskommissionen er foretaget nogen Ansættelse i Kofoder af den Trø eller Trøpart, som begjæres til Kjøb, foretages

denne Ansættelse, — og ved Nøste- og Husegrunde, hvor Ingen Lejeafgift har været svaret, bestemmes Kjøbesummen — ved lovformelig Synsforretning, foretagen af 2de Mænd, af hvilke Fæsteren vælger den ene og Kjøberen den anden. Kunne disse Mænd ikke blive enige, vælge de en Opmand, og kunne de ikke forenes om dennes Valg, udmelder Retten en Opmand.

§ 3.

Med Ejendomsret til Trøen eller Trøparten følger hverken Rettighed til Udrægster af Kori Haugen eller anden til Besiddelse af matrikuleret Bø knyttet Rettighed eller Herlighed, ligesom der forbeholdes Fæsteren sædvanlig Vintergræsningsret for Faarene, med mindre samme maatte blive afløst ved frivillig Overenskomst mellem Fæsteren og Trøejeren. Skal Afløsningen gjælde for bestandig eller dog for en længere Tid end vedkommende Fæsters og eventuelle Enkes Besiddelsestid, kan den ikke ske, med mindre tillige Landvæsenskommissionen skjønner, at Afløsningen vil kunne finde Sted uden nogen væsentlig Skade for Fæstet og Godsbestyrelsen meddeler sit Samtykke. Vederlaget for Afløsningen, der fastsættes af Landvæsenskommissionen, indflyder i Statskassen og godtgjøres, saa længe den afstaaende Fæster og Enke besidder Fæstet, med 4 pCt. og i følgende Fæsteres Besiddelsestid med 2 pCt. Rente aarlig, der afkortes i Fæsteafgiften.

Saaframt den paagjældende Hauge er i Fællig mellem Kongsgods og anden Jord, kan Vintergræsningsretten ikke afløses, med mindre den anden Jords Besidder samtykker heri.

§ 4.

Kjøbesummen for Trø eller Trøparten, Nøste- eller Husegrunden, indgaar i Statskassen, af hvilken der udbetales den Fæster, som afstaar Trøen eller Grunden, i hans og hans Enkes Besiddelsestid et til den hidtil erlagte Leje svarende Beløb, som saa længe afkortes i Fæsteafgiften. I Tilfælde, hvor Ingen Leje hidtil har været svaret, er det Beløb, som kommer til Afkortning i Fæsteafgiften, 4 pCt aarlig af den indbetalte Kjøbesum.

For de følgende Fæstere afkortes der i Fæsteafgiften Halvdelen af den erlagte Leje eller i Tilfælde, hvor Ingen Leje har været svaret, eller hvor det 25-dobbelte af Lejen vilde overstige Maximumsprisen for et Kofoder, 2 pCt. aarlig af Kjøbesummen.

Kjøberen af en Trø eller Trøpart er berettiget til helt eller delvis at afgjøre

Kjøbesummen ved for samme at udstede en 4 pCt. Rente bærende Forskrivning, med 1ste Prioritets Pantoret i Trøen eller Trøparten, der skal være uopsigelig fra Statskassens Side, saa længe første Ejer eller hans Enke besidder Ejendommen og behørig opfylder de Forpligtelser, som Forskrivningen paalægger, eller ogsaa en 6 pCt. Rente bærende Forskrivning med 1ste Prioritets Panteret, som afdrages i 28 Aar.

Kjøberen afholder alle ved de her omhandlede Overdragelser medgaaende Omkostninger.

§ 5.

Ingen Trø eller Trøpart maa herefter deles eller udstykkes uden Amtets Samtykke, hvad og skal gjælde, naar to eller flere Trøer ved Sammenlægning ere komne til at udgjøre et enkelt Brug. Dersom den, der ejer en Del af en Trø, vil sælge samme, skal den, for saa vidt den er under et Kofoder, tilhydes den, eller dem, der eje den øvrige Del af Trøen, som da skulle være berettigede til at fordre sig Trøparten overdragen for den højeste Pris, som nogen anden vil give for den. Til Udstykning af Trøer paa 1 Kofoder eller derunder, kan der kun gives Tilladelse, hvis en hensigtsmæssig Jordregulering eller Samling af Trøparter maatte gjøre det ønskelig, eller der maatte være Trang til Nøste- og Husegrunde. Naar en Trø er bleven bebygget, skal Huset og Trøen forblive en samlet Ejendom, saa at særskilt Overdragelse af en af Delene ikke uden Amtets Samtykke maa finde Sted hverken ved Gave, Kjøb, Skifte eller i andre Maader.

§ 6.

Enhver Trøjer er forpligtet til at holde stærke og søjdehøje Gærder omkring sin Trø. Hvis der mellem flere Trøjere kan opnaas Enighed om Opførelsen og Vedligeholdelsen af et stærkt og søjdehøjt Hovedgærde omkring deres Trøer, kunne Gærderne omkring de enkelte af disse indskrænkes til at være nøjdehøje eller mellem 2 tilstødende Trøer, saafremt disses Ejere derom ere enige, aldeles bortfalde. Den herom oprettede Kontrakt maa for at være gyldig approberes af Amtet.

§ 7.

Enhver, der ved at nedrive Sten af Gærderne omkring Trøerne eller paa anden Maade foranlediger, at Kreaturer eller Faar trænge ind, har, foruden at erstatte den deraf følgende Skade efter uvillige Mænds

Skjøn, at erlægge en Bøde fra 2—100 Kr., der tilfalder den for vedkommende Kommune ved Lov af 9de Februar 1883 om Ændringer i Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 22de Marts 1855 anordnede Understøttelseskasse. Samme Straf gjælder for Overtrædelser af § 6. Sager herom behandles og paakjendes ved Syslets Politiret med Appel til Amtet.

II.

§ 8.

Justitsministeriet skal efter Indstilling fra Godshestyrelsen være berettiget til at afhænde til andre end Fæsteren dels Næste- og Husegrunde, naar Trang hertil er til Stede, dels saadanne Arealer af Fæstegodsets Andel i Udmarken, som maatte findes egnede til fremtidig Opdyrkning saa vel med som uden Bebyggelse, og som uden væsentlig Skade for Fæstets Drift skjønnes at kunne endelig fraskilles dette.

Saadan Afhændelse kan ske ogsaa uden vedkommende Fæsters Samtykke, dog maa i saa Fald, for saa vidt angaar Arealer til Opdyrkning, Betænkning indhentes fra Syslets Landvæsenskommission, og ved Anlæg af Nybygder, tillige fra den kommunale Styrelse.

§ 9.

Kan en Afhændelse af Arealer, over hvilke der ønskes disponeret efter § 8, ikke ske uden foregaaet Udskiftning, skal Justitsministeriet være berettiget til ved Landfogden at indbringe Sagen til Foretagelse paa Bygdens Grandestævne, hvor Landfogden er stemmeberettiget paa Fæstegodsets Vegne. Med Sagens Indbringelse og derefter følgende Behandling forholdes efter de i Lov af 1ste April 1891 om Grandestævne paa Færøerne og Lov af 4de Marts 1857 om Udskiftning af Fælleshauger foreskrevne Bestemmelser.

Efter at Sagen har været gjort til Gjenstand for Forhandling paa Grandestævne, skal Justitsministeriet være berettiget til, uanset de i Lov af 4de Marts 1857 § 6 foreskrevne Bestemmelser, at indbringe Begjæringen om Udskiftning for Syslets Landvæsenskommission, der har at behandle Sagen efter Lovgivningens Bestemmelser desangaaende.

§ 10.

De paagjældende Arealer overdrages, efterhaanden som Begjæring derom frem-

kommer, til Selvejendom, dog for saa vidt Træer og Trøparter angaar, ikke i mindre Stykker end at hver enkelt af disse i opdyrket Stand kan afgive Sommer- og Vinterfoder til en Ko eller tjene til at udfylde et Kofoder og med Forpligtelse for Kjøberen til at have Jordstykket behørig indgærdet inden 5 Aar; sker dette ikke, falder Stykket tilbage til Fæstet, og Kjøbesummen forbrydes til Fordel for Statskassen. Kjøbesummen for 1 Kofoder, der udgjør 50 Kr., indflyder i Statskassen, og Renten heraf godtgjøres i Fæsteafgiften paa samme Maade som i § 1 er bestemt.

I øvrigt forholdes ved Bortsalg af de enkelte Jordstykker overensstemmende med de i §§ 2—7 indeholdte Forskrifter.

Afløsning af Fæstets Vintergræsningsret kan ske enten strax ved Afhændelsen eller senere; med Hensyn til Afløsningen og Vederlaget for samme forholdes efter Reglerne i § 3.

§ 11.

Den hidtil brugelige Bortlejlning til Opdyrkning fra vedkommende Fæsters Side af Stykker fra Fæstets Udmark begrænses herefter til Jordstykker af den i foregaaende Paragraf nævnte Størrelse og kan kun ske med Godshestyrelsens Samtykke. Disse fremtidige Lejetræer kunne da senere overgaa til Selvejendom i Lighed med de allerede indlagte Træer.

§ 12.

Denne Lov omfatter tillige de Fæstegaarde, hvis Brug er henlagt til Embeder eller Bestillinger. For disse Ejendommers Vedkommende tilfalder de i §§ 3 og 10, 2det Stykke, ommeldte Vederlagsandele det paagjældende Embede eller Bestilling, saaledes at Beløbene gjøres frugtbringende som en Embedet eller Bestillingen tilhørende Kapital, medens derimod de i §§ 4 og 10, 1ste Stykke, ommeldte Kjøbesummer indgaa i Statskassen, imod at Renterne afkortes i Lejen af den paagjældende Fæstegaard, saa længe denne er henlagt til Embedet eller Bestillingen.

§ 13.

Det har sit Forblivende med den Justitsministeriet ved kongelig Resolution af 24de Maj 1876, jfr. Ministeriets Skrivelse af 18de Marts 1891, givne Bemyndigelse til at afhænde Jordstykker af Fæstegaarden Husegaards Udmark.

Derefter sættes dette Lovforslag i dets Helhed under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Andersen, Effersø, Bærntsen, Petersen, Weihe, P. Niclasen, Djurhus, Olsen, Schrøter, Næs og Formanden; nej stemte: D. Niclasen, Husgaard og Müller, medens Jacobsen, Danielsen og Hentze ikke stemte.

Den 8de September oplæstes og underskrevet saalydende Indstilling i Sagen:

Det af det høje Ministerium Lagtinget forelagte Udkast til Lov om Afhændelse af Træer fra Statens Fæstegods paa Færøerne blev, efter at være undergaaet en Behandling i Lagtinget, henvist til et Udvalg, bestaaende af 5 Medlemmer.

Under Forhandlingerne dels i Lagtinget, dels i Udvalget, gjorde Hensynet til, at Fæstebondestandens Stilling saa vidt mulig ikke burde svækkes ved, at Jordstykker af Fæstet overgik til Selvejendom, sig stærkt gjældende lige overfor Kravet paa Jord til Opdyrkning fra den modsatte Side. Det er dette Hensyn, der har medført Bestemmelse i Udvalgets Forslag om, at Landvæsenkommissionen skal saa vel skjønne over, hvorvidt Afløsning af Vintergræsningseretten vil kunne finde Sted uden væsentlig Skade for Fæstet, samt fastsætte Vederlaget for Afløsningen, saa og afgive Betænkning om nye Træers Indtagelse imod Fæsterens Vilje, at Udskiftning af Fælleshauger ikke altid skal foretages, at Vederlaget for Vintergræsningens Afløsning ikke for nogen Dels Vedkommende udbetales til Fæsteren, men indflyder i Statskassen, som godtgjør Renten ved Afkortning i Fæsteafgiften, og at Købesummen for en ny Træ indgaar i Statskassen, uden at noget af Summen udbetales Fæsteren, hvem derimod Renten godtgøres i Fæsteafgiften paa lignende Maade, som ved Vintergræsningens Afløsning. Som det vil ses, er der i Udvalgets Forslag en fuldt gennemført Konsekvens i, hvorledes der forholder med Vederlaget for Vintergræsningens Afløsning og med Købesummen saavel ved ældre som nye Træer.

Derhos stod det klart, at Loven burde dels omfatte Næste- og Husegrunde, dels ikke indskrænkes til Anlæg af Nybygder.

Skulde denne sidste Indskrænkning nemlig finde Sted, i det Nybygders Anlæg fortolkes som Anlæg af Bygder paa saadanne Steder, hvor Trømænd ikke i Forvejen havde nedsat sig, vilde Lovens Øjemed ikke opnaas; paa slige Steder, hvor alt Trømænd havde nedsat sig, fordi Stedet egnede sig til Opdyrkning, vilde det — med Loven indskrænket til Nybygder — være umuligt dels at indtage Jord til Udvidelse af ældre Brug, dels at nedsætte Nybyggere ved Siden af dem, der alt havde bosat sig.

Hertil kom mindre Forandringer og Tilføjninger, som Udvalget skønnede det nødvendigt at foreslaa, saa vel Fastsættelsen af en Maximumspris, Bestemmelse for de Tilfælde, hvor ingen Leje for en alt indtaget Træ var betinget, samt om at nogle Rettigheder, navnlig til Fisketørring og Tang, formentlig burde følge med Træen, at Gærderne mellem to Træer kunde bortfalde m. v.

Disse Forslag til Forandringer og Tilføjninger i Regeringens Lovudkast underskrevet af det samlede Udvalg, dog af 2de af dets Medlemmer med Forbehold, hvorved Udvalget delte sig i et Flertal, bestaaende af N. Andersen, E. D. Bærntsen og J. H. Schrøter, og et Mindretal, nemlig M. Danielsen og J. M. Hentze.

Foruden de Bemærkninger, som ere givne ved Udvalgets Forslag ønskede Flertallet at ledsage dette med en særlig Betænkning, men Mindretallet nægtede at underskrive denne og fremkom med en Mindretals Betænkning.

Der vedlægges:

1. Regeringens Udkast til Lov	Bil. 1
2. Udvalgets Forslag med Bemærkninger	— 2
3. Sammes Lovforslag i trykt Form	— 3
4. Flertallets Betænkning	— 4
5. Mindretallets do.	— 5
6. Afskrift af ot Fæstebrev	— 6
7. Referat af Lagtingets Samlinger 1879, 1880 og 1891.	Bil. 7, 8 og 9

Efter at Sagen var underkastet 2den Behandling, fremkom der før og under Sagens 3dje Behandling forskellige Ændringsforslag, nemlig fra:

Udvalgets Flertal 11,	Bil. 10 og 11
Udvalgets Mindretal 4,	— 12
Fr. Petersen 2	— 13
J. Poulsen 3	— 14
D. Isaksen 1	— 15
P. Husgaard 1	— 16

Af Ændringsforslagene fra Udvalgets Flertal vedtoges samtlige Nr. 1—11, og har Ordføreren saa vel ved disse som de øvrige Forslag tilføjet hver Afstemnings Resultat.

Under Forhandlingerne om hvorvidt Bestemmelserne i Udvalgets Forslag § 3 om Ret til Fisketørring og Tang skulde udgaa eller ej, gjorde den Opfattelse sig gjældende, at Forholdets Ordning rettest burde overlades til Fæsteren og Trømanden, dog at man ventede, at Godsbestyrelsen, naar Trøen laa saaledes, at Fæsteren paa Grund af Trøens fjerne Beliggenhed fra Fæstet eller af anden Aarsag ikke kunde have nogen Nytte af Rettigheden til Fisketørring og Tang, vilde sørge for, at den ved Overdragelsen af Trøen blev betinget for Trømanden. Man mente iøvrigt, at ligesom Trømanden maatte have Ret til at trække sin Baad op paa Forstranden, saaledes maatte han ogsaa have Ret til at tørre Tøj eller Fisk paa Forstrandens Klipper, selv om Strandrettigheden ikke tilkom ham.

Naar Maximumsprisen i § 2 er nedsat fra 200 Kr. til 100 Kr., har dette sin Grund i, at man ikke mente, at Kjøbesummen for 1 Kofoder nogen Sinde burde være over 100 Kr. Det vil være en Undtagelse, at Lejeafgiften er over den normale, 2 Kr. aarlig for 1 Kofoder, og i de enkelte Tilfælde, hvor en Fæster maatte have haft en højere aarlig Indtægt ved paa Grund af Jordmangel at sætte Prisen for Leje af Statens Jord op, burde han dog ikke særlig begunstiges fremfor den, der havde ladet sig nøje med den normale Leje. Det vil vel være saa, at i de Tilfælde, hvor den aarlige Leje af 1 Kofoder er over 2 Kr., vil Kontrakten ikke være approberet af Godsbestyrelsen, og er dette ikke Tilfældet, behøver Godsbestyrelsen jo ej heller i Henhold til Rentekammerskrivelse af 12de Juli 1845 at anerkjende Trøkontrakten og dens Indhold.

At Bestemmelsen om Maximumsprisen er udgaaet af § 4, 1ste Stk., vil, da Statskassen i den afstaaende Fæsters og Enkes Besiddelsestid maa godtgjøre et til den hidtil erlagte Leje svarende Beløb i Fæsteafgiften, medføre, at Statskassen vil kunne komme til at udbetale et større Beløb end $3\frac{1}{2}$ — ændret til 4 — pCt. af hvad der er indbetalt. Ved at bestemme, at ikkun 4 pCt. af den indbetalte Kjøbesum skulde godtgjøres, vilde den afstaaende Fæster og efter ham hans Enke lide et Tab, i Tilfælde, hvor den aarlige Leje var over 4 Kr.

Dette Tab burde mulig godtgjøres Fæsteren og saafremt Staten ikke i de enkelte Tilfælde, hvor en saadan Godtgjørelse vilde være at udbetale, vilde paatage sig Forpligtelsen, maatte den ved en Bestemmelse i § 4 paalægges Trømanden i den afstaaende Fæsters og Enkes Besiddelsestid; dog burde den vel ikke paalægges uden i Tilfælde af at Trøkontrakten var approberet af Godsbestyrelsen. Saafremt denne Forpligtelse ikke blev paalagt Trømanden, men Staten overtog den, og den ikke indskrænktes til de Tilfælde, hvor en approberet Trøkontrakt forelaa, vilde der kunne tænkes Kollusion mellem Fæster og Trømand paa Statskassens Bekostning, ved at der opgaves at være svaret en højere aarlig Leje end der i Virkeligheden var svaret.

Ved Forhandlingen om Indtagelse af nye Trøer imod Fæsterens Samtykke blev det gjort gjældende, at man maatte være sikret mod en hensynsløs Opdyrkning, der hverken vilde gavne Fæster eller Trømand. Af dette Hensyn blev Bestemmelsen om den kommunale Styrelses Betænkning indsat i § 8, og af samme Hensyn fremkom der fra Udvalgs Flertallet Ændringsforslag 8, hvorefter Landvæsenkommissionens og ved Anlæg af Nybygder tillige den kommunale Styrelses Betænkning skulde indhentes. — Udvalgets Mindretal havde stillet Ændringsforslag om, at Indlæggelse ikke kunde ske imod Landvæsenkommissionens Betænkning. Dette Forslag forkastedes, idet det blev gjort gjældende, at Fæsterens Rettighed maatte være tilstrækkelig beskyttet, naar det var fordret, at Godsbestyrelsen skulde høre Landvæsenkommissionen, eventuelt den kommunale Styrelse, idet man turde gaa ud fra som givet, at Godsbestyrelsen ikke vilde gaa imod disses Betænkning, uden hvor særdeles vægtige Grunde vare til Stede. Lagde man i Landvæsenkommissionens Haand Afgjørelsen af, om Trøen skulde indtages eller ej, altsaa en besluttende Myndighed, vilde det, da Landvæsenkommissærerne vælges af Lagtinget, kunne ventes, at Agitation, hvad der var uholdigt, vilde blive drevet for at sætte Mænd i Lagtinget, der vilde vælge trøvenlige Landvæsenkommissærer. Saafremt det skulde støde paa Vanskelighed, at det ikkun var en raadgivende Stilling, Landvæsenkommissionen kom til at indtage, fremkom der Udtalelser om, at man da mulig helst maatte blive staaende ved kun at fordrø den kommunale Styrelses Betænkning, og dette kun ved Nybygder, ikke hver Gang en enkelt Trø skulde ind-

tages; et i saa Henseende stillet Ændringsforslag fra D. Isaksen bortfaldt efter den stedfundne Afstemning.

Da det saa stærkt blev ønsket af Mindretallet i Udvalget, indsattes i § 9 Bestemmelsen om, at Udskiftning, der efter Udvalgets Forslag ikke kunde fordres, altid skulde passere Grandestævne. Fler-tallet, der i Udvalget havde ment, at Jus-titsministeriet burde have Valget mellem Grandestævne og Landvæsenskommissionen, fremkom ved 3dje Behandling med Æn-dringsforslag 9 om, at Sagen skal gaa gennem Grandestævne og, hvis Udskift-ningen der ikke fremmes, at Sagen da altid kan indbringes for Landvæsenskommis-sionen, der skal afgive Kjendelse, om Ud-skiftningen skal nyde Fremme eller ej. Et af Mindretallet stillet Ændringsforslag om, at § 9, 2det Stk., i Udvalgets Lovud-kast skulde udgaa, forkastedes.

Mindretallets Ændringsforslag om, at $3\frac{1}{2}$ pCt. Rente af Kjøbesummen skulde henlægges til Grundforbedringer paa Fæ-stet, forkastedes fordi man mente, at det kunde blive en temmelig vidtløftig Konto-føring, at det jo stod i Fæsterens egen Magt selv at henlægge Renterne til Grund-forbedringer, og at det syntes rimeligere, om Staten som rette Ejers af Fæstegodset dog nød nogen Fordel af Salget.

Poulsens Ændringsforslag til § 5, at ombytte »afhænde« med »sælge«, er motiveret ved at det vilde være haardt for en Trømand, som ejede et Trøestykke under 1 Kofoder, om han ikke kunde give dette Stykke til en Slægtning. Ændringsforslaget vedtoges, dog blev gjort gjældende, at det kunde være ubekvemt for en Nabotrømand, om denne ikke kunde udvide sit Brug, der ligeledes var under 1 Kofoder, ved Kjøb, og at det vilde være heldigt, om slige smaa Brug sammenlagdes. Mod sammes Æn-dringsforslag til samme Paragraf, at indskyde i sidste Punktum »uden Amtets Sam-tykke«, motiveret ved at det Tilfælde kunde forekomme, at en Mand, som ejede en Trø med Hus, købte en Nabotrø lige-ledes med Hus og derfor kunde ønske at sælge et af Husene, hvilket Ændringsfor-slag vedtoges, blev ligeledes Hensynet til det uheldige i for stærk en Udstykning gjort gjældende. Ligeledes vedtoges sammes Ændringsforslag til § 10, nemlig om at indskyde »eller tjene til at udbringe 1 Ko-foder«, som hensigtsmæssigt, idet en Mand kunde ønske at komplettere sit Brug ved at indlægge derunder et Trøestykke, under 1 Kofoder.

De 2de fra Fr. Petersen fremkomne Ændringsforslag, nemlig i §§ 3 og 4 at sætte Renten til henholdsvis 4 og 2 pCt. i Stedet for $3\frac{1}{4}$ og $1\frac{3}{4}$ pCt., vedtoges; der mentes paa den ene Side, at Renten af de Laan, Staten yder Fæstere til Grund-forbedringer efter Lov af 12te April 1892, er 4 pCt., paa den anden Side, at den al-mindelige Rente af Beløb, indestaaende i Statskassen, ikkun er $3\frac{1}{2}$ pCt.

Hvad angaar Ændringsforslaget fra Husgaard om at Indlægsen af ældre Trøer skulde indskrænkes til de Tilfælde, hvor Trøen var indlagt af andre end Fæ-steren, da mente man at Paragrafen hverken burde eller kunde faa Anvendelse paa slige Trøer, som en Fæster havde opdyrket og derefter i almindeligt Lejemaal havde overladt en Mand. Loven maatte kun an-vendes paa slige Jordstykker, til hvilke Trømanden havde en egentlig Husmands-rettighed, altsaa Brug, hvis Tilbliven skyldtes ham eller hans Formænd. Men selv om ogsaa Fæsteren havde deltaget i sin Tid i Indlægsningen af Trøen, vilde der være Tilfælde, hvor det vilde være urime-ligt, om Trømanden ikke skulde kunne fordre den til Ejendom, f. Ex. hvis Indlæg-ningen var sket et Slægtled eller to tilbage, og Trøen var overleveret Trømanden af Slægtskabshensyn eller deslige. Det vil være nødvendigt, at i hvert enkelt Tilfælde skjønnes, og er Skjønnets efter Paragrafens Affattelse lagt i Godsbestyrelsens Haand; der vil som sagt kunne være Tilfælde, hvor Trøen er indlagt af Fæsteren, og hvor Trø-manden bør kunne faa den overdragen, men vil slige Tilfælde dog være Und-tagelser.

Fler-tallets Ændringsforslag 10 an-gaaende § 13 er motiveret ved, at Loven vel burde have Anvendelse paa Fæste-gaarden Husegaard, dog at den Begun-stigelse, der efter kgl. Resolution af 24de Maj 1876 var givet, ikke præjudiceredes derved.

Ved Sagens 3dje Behandling vedtoges Udvalgets Lovudkast, ændret i Overens-stemmelse med de fremkomne Forslag, med 14 Stemmer, 3 stemte imod, 3 stemte ikke. Et Exemplar af Loven, saaledes som den er vedtagen, vedlægges under Bilag 17.

Idet Lagtinget nu saaledes med disse Bemærkninger tillader sig at indsende hos-følgende Udkast til Lov om Afhændelse af Trøer og Grundstykker fra Statens Fæstegods paa Færøerne til det høje Mini-steriums videre Forsorg, for at det efter at have rundet sammes Billigelse eventuelt

maatte blive ophøjet til Lov, skal man tage sig den ærbødige Frihed at anbefale

denne for Færøerne saa vigtige Sag til det høje Ministeriums Bevågenhed.

Færøernes Lagting, den 8de September 1893.

L. H. Buchwaldt.

N. Andersen,
Ordfører.

Joen Poulsen.

Til

Justitsministeriet.

II. Udvidelse til Færøerne af Varemærkeloven af 11te April 1890.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes følgende Skrivelse fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.

Kjøbenhavn, den 12te Juli 1893.

Ved hoslagt at fremsende et Antal Exemplarer af den under 11te April 1890 emanerede Lov om Beskyttelse for Varemærker, skulde man med Hensyn til den Regeringen ved samnes § 19, 2det Stykke, meddelte Bemyndigelse til ved kongelig Anordning at sætte denne Lov i Kraft paa Færøerne med de Læmpelser, som i Følge disse Øers særlige Forhold maatte findes hensigtsmæssige, herved tjenstlig have Hr. Amtmanden anmodet om fra det i indværende Sommer sammentrædende Lagting at ville indhente en Udtalelse om de Ændringer eller Modifikationer i bemeldte Lov, hvortil der efter samnes Skjøn maatte findes Grund.

J. Nøllemand.

Olafur Halldórsson.

Til

Amtmanden over Færøerne.

Den 1ste Avgust foretoges Sagens 1ste Behandling, hvor da efter Forslag af Schrøter vedtoges, at det Udvalg, til hvilket Sagen blev at henvises, skulde bestaa af 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Djurhuus, Hontze, Jacobsen, P. Niclasen og Næs.

Den 15de Avgust fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er overgivet Justitsministeriets Skrivelse af 12te i forrige Maaned, hvormed er fremsendt Lov af 11te April 1890 om Beskyttelse for Varemærker.

I Henhold til nævnte Skrivelse har Udvalget gennemgaaet Loven, og da man ikke har fundet, at Ændringer eller Modifikationer i samme ere nødvendige, er man blevet enig i at foreslaa Tinget, at samme indgaar til Regeringen med Begjæring om, at Loven i Henhold til samnes

§ 19, 2det Stykke, sættes i Kraft paa Færøerne i uforandret Skikkelse.

Lagtingssalen, den 15de August 1893.

J. C. Djurhuus, Poul Niclasen.
Ordfører.

J. M. Hentze. P. Næs.
Ole Jacobsen.

Den 17de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Efter at Ordføreren havde refereret Udvalgsbetænkningen, overgik Sagen til 3dje Behandling.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 21de Avgust, sættes Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab og vedtoges enstemmig med 20 St.

Den 8de September oplæstes og underskrevet saalydende Indstilling til Ministeriet:

Ved det høje Justitsministeriums Skrivelse af 12te Juli d. A. er fremsendt til Færø Amt Lov af 11te April 1890 om Beskyttelse af Varemærker, for at Lagtinget kan udtale sig om de Ændringer eller Modifikationer i bemeldte Lov, hvortil der efter sammes Skjøn maatte findes Grund.

I denne Sag har vi ret nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer og har Sagen undergaaet de sædvanlige 3 Behandlinger, hvorefter det enstemmig med 25 Stemmer blev vedtaget at andrage paa at bemeldte Lov ved det høje Ministeriums gunstige Forsorg maa sættes i Kraft paa Færøerne i uforandret Skikkelse.

Lagtingssalen i Thorshavn, den 8de Septbr. 1893.

I. H. Buchwaldt. J. C. Djurhuus,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

III. Forslag til Lov om Politiet paa Færøerne.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes følgende Skrivelse og Lovudkast:

Justitsministeriet.

Kjøbenhavn, den 12te Juli 1893.

Ved hosløgt at tilstille Hr. Amtmanden et Antal Aftryk af et i Justitsministeriet efter Modtagelsen af Deres behagelige Skrivelse af 26de April d. A., udarbejdet Udkast til Lov indeholdende Bestemmelser om Politiet paa Færøerne, skulde man tjenstlig anmode Dem om behageligen at ville forelægge samme for det i inde-

værende Sommer sammentrædende Lagting, hvis Betænkning over Sagen derefter forventes med Deres egne behagelige Ytringer indsendt hertil.

Lagtinget bedes gjort bekendt med de tvende henholdsvis af Sørenskriveren og af Landfogden i Sagen afgivne Erklæringer, som hosløgt følge.

J. Nellesmann.

Ólafur Halldórsson.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Udkast til Lov

Indeholdende

Bestemmelser om Politiet paa Færøerne.

I. Om Politivedtægter.

§ 1.

For Byen Thorshavn og for Bygderne paa Landet kan der udfærdiges Politivedtægter.

§ 2.

I Politivedtægten optages de Bestemmelser, som efter de stedlige Forhold anses fornødne:

- angaaende Ordenspolitiet (om Iagttagelse af Orden og Velanstændighed paa offentlig Gade, Vej eller Plads, om Opretholdelse af Orden paa offentlige Beværtnings- og Forlystelsessteder, ved Udsalg og Udskjænkning fra Handelsetablissementer af berusende Drikke, og Forskrifter med Hensyn til offentlige Forestillinger, offentlig Dans og lignende større offentlige Sammenkomster; om Forebyggelse af Ulemper og Hindringer for Færdslen samt af Fare under den offentlige Færdsel, Fredning af offentlige Indretninger, m. m.),
- angaaende Ordningen af Politikorpsen for Ildebrands- og andre overordentlige Tilfælde, enten ved særlig dertil lejet Mandskab, efter den kommunale Styrelses Bestemmelse, eller paa anden Maade.

§ 3.

Vedkommende kommunale Styrelse udarbejder Udkast til Vedtægten, som skal indeholde Regler for, hvorledes de Udgifter til Politivæsenet blive at udrede, som de forskellige optagne Bestemmelser medføre. [Udkastet indsendes til Amtmanden, som med de Bemærkninger, hvortil der maatte findes Anledning, indstiller Sagen til Justitsministeriet, af hvilket Vedtægten derefter udfærdiges. Naar Amtmanden gjør Forandringer i Udkastet, skulle disse forelægges den kommunale Styrelse til Erklæring*). De Forandringer, som ikke tiltrædes af samme, maa ikke optages i

*) I Stedet for de Ord, der maa i Klammer vedtages: Udkastet indsendes for saa vidt Vedtægten angaar Byen Thorshavn til Amtmanden, men i andre Tilfælde til Lagtinget. Derefter indstiller henholdsvis Amtmanden eller Lagtinget med de Bemærkninger, hvortil der maatte findes Anledning, Sagen til Justitsministeriet, af hvilket Vedtægten derefter udfærdiges. Naar Amtmanden eller Lagtinget gjør Forandringer i Udkastet, skulle disse forelægges den kommunale Styrelse til Erklæring."

Vedtægten. Vedtægten trykkes paa Kommunens Bekostning og skal, forinden den træder i Virksomhed, tinglæses og paa anden hensigtsmæssig Maade bringes til almindelig Kundskab. Forandringer i Vedtægten tilvejebringes og offentliggøres paa samme Maade som den oprindelige Vedtægt.

§ 4.

Vedtægten omfatter ordentligvis hele det paagældende kommunale Omraade, hvorfor den er udfærdiget. Findes der imidlertid med Hensyn til enkelte Dele heraf Anledning til at fastsætte, at Vedtægten Bestemmelser i det hele eller til Dels ikke skulle have Anvendelse paa samme, bliver det fornødne herom at bemærke i Vedtægten.

§ 5.

Forseelser mod Vedtægterne straffes med Bøder indtil 100 Kr. Børn over 10 og under 15 Aar, som tidligere, efter at have fyldt det 10de Aar, have gjort sig skyldige i en saadan Forseelse, eller have udvist en særdeles vanartig Adfærd, straffes med Ris, dog ikke over 15 Slag, og i øvrigt under Iagttagelse af almindelig borgerlig Straffelovs § 29 eller med simpelt Fængsel indtil 8 Dage.

Dersom den af et Barn begaaede Forseelse maa tilskrives Mangel paa behørigt Tilsyn af Forældre eller andre, der træde Barnet i Forældres Sted, ville disse og ikke Barnet være at straffe for Forseelsen.

Naar nogen undlader hvad der i Følge Vedtægterne paahviler ham, kan Landfogden eller Sysselmanden foranstalte det udført eller træffe fornøden Foranstaltning til at forhindre, at Forseelsen afstedkommer Skade. Omkostningerne herved blive, ligesom de Omkostninger, der foranlediges ved Foranstaltninger, som af Landfogden eller Sysselmanden træffes for at forhindre forestaaende eller standse endnu ikke fuldførte Overtrædelser af Vedtægternes Forbudsbestemmelser, at udrede af den skyldige eller, for saa vidt han ikke dertil er i Stand og ingen anden offentlig Kasse af særegne Grunde maa anses subsidært forpligtet, af vedkommende Politikasse jfr. § 15.

II. Almindelige Bestemmelser om Politiets Rettigheder og Pligter.

§ 6.

Med Hensyn til midlertidige Foranstaltninger, som Landfogden eller Sysselmanden i overordentlige Tilfælde anser

nødvendige for at forebygge Forstyrrelse af den offentlige Orden. Frod og Sikkerhed, afværge overhængende Ulykkestilfælde eller deslige, kan han enten selv træffe saadanne eller ved offentlige Bekjendtgørelser give de fornødne Paalæg eller Forbud. Slige Foranstaltninger skulle uopholdelig meddeles Amtmanden, der kan paabyde deres Ophævelse, og skulle derhos, dersom de medføre uforudsete Udgifter for Kommunens Kasse eller Amtsrepartitionsfonden, [strax]* bringes til den kommunale Styrelses eller Lagtingets Kundskab. Overtrædelser af de af Landfogden eller Sysselmanden udstedte Bekjendtgørelser straffes med Bøder indtil 200 Kr. eller med simpelt Fængsel indtil 1 Maaned.

§ 7.

Enhver ved Politiet ansat kan anholde den, der i hans Paasyn har gjort sig skyldig i en Forbrydelse eller umiddelbart efter dens Udøvelse eftersættes som Gærningsmand, eller hvem han med skjellig Grund har mistænkt for at have begaaet en saadan. Den anholdte kan strax undersøges paa sin Person, naar der er Grund til at formode, at han er i Besiddelse af noget, der kan tjene til Sagens Oplysning, eller hvoraf han kan befrygtes at ville gjøre Misbrug.

Enhver ved Politiet ansat kan derhos anholde den, som har begaaet en Forseelse imod den offentlige Orden, og som maa befrygtes ellers at ville unddrage sig det ham for en saadan Forseelse paahvilende Ansvar, saa vel som Personer, der have været straffede for Ejendomsforbrydelser, Betleri og Løsgængeri, naar de maa formodes ikke at have lovligt Erhverv, og de ikke paa Forespørgsel kunne gjøre Rede for, hvorledes de ernære sig.

§ 8.

Det skal være Politiet tilladt, om fornødent med Magt, at trænge ind i et Hus for at anholde den, der, naar han forfølges som skyldig i en Forbrydelse, i Politiets Paasyn gaar ind i et saadant. Ligeledes maa Politiet med Magt skaffe sig Adgang til et Hus, naar der er skjellig Grund til at antage, at en Forbrydelse begaas samme- steds, eller naar der i et i samme værende offentligt Beværtnings- eller Forlystelses- sted eller i et derværende Handelsetablis- sement, hvorfra der drives Handel med eller Udskjænkning af berusende Drikke, finder Støj og Uorden Sted til Forstyrrelse for

Husets øvrige Beboere eller de omkring- høende. Dog maa Magts Anvendelse kun finde Sted, efter at vedkommende med Angivelse af, hvem han er og hvad hans Ærinde er, samt, for saa vidt han ikke er i Uniform, mod Forevisning af Politiskilt eller Polititegn forgjæves har forlangt sig indladt.

§ 9.

Naar Opløb finder Sted, maa Politiet med Magt adskille Mængden, dog først efter at de tilstedeværende tre Gange i Kongens og Lovens Navn forgjæves ere opfordrede til at adskilles.

Ved offentlige Forsamlinger under aaben Himmel skal Politiet yde sin Bistand til at opretholde Orden. Opstaar der Uorden, som udarter til voldelig Adfærd, kan Politiet fordre Forsamlingen hævet; efterkommes ikke denne Fordring, kan Politiet selv erklære Forsamlingen for hævet og indskrider da som ved Opløb.

Ved andre offentlige Forsamlinger kan Politiet efter Anmodning af Forsamlingens Leder yde sin Bistand til Ordenens Overholdelse og paa hans Begjæring eller, naar der opstaar Ufred eller Slagsmaal, anholde eller med Magt fjerne Fredsforstyrrelserne.

§ 10.

I de i foregaaende § omhandlede Tilfælde, skal, efter at de der foreskrevne Opfordringer til at adskilles ere skete, enhver tilstedeværende, der af Landfogden, Sysselmanden eller en af disses autoriserede Kuldmægtige dertil særlig opfordres, være forpligtet til at yde Politiet den Bistand, der staar i hans Magt, til Gjenoprettelse af Orden og Rolighed. Den, der uden gyldig Grund undlader at efterkomme en saaledes til ham rettet Opfordring, straffes med Bøder indtil 100 Kr.

Enhver er pligtig til, naar som helst det forlanges af en ved det udøvende Politiet ansat, som enten er i Uniform eller foreviser Politiskilt eller Polititegn, at opgive sit Navn og sin Bopæl.

Saadanne Oplysninger kan ogsaa med Hensyn til enkelte Personer den, der anholdes, forlange igjennem vedkommende Politimand.

Den, der nægter at meddele de Oplysninger, som i Følge det ovenanførte maatte blive ham affordrede, straffes med en Bøde af indtil 100 Kr.

§ 11.

Enhver, der er ansat ved Politiet, skal stedse i sin Færd imod Folk, med hvem han i sin Tjeneste kommer i Berøring,

* Forandret til „snarest muligt“.

undgaa al Uhøflighed samt vise Besindighed og Maadhold.

For Overtrædelser af denne Forskrift og særlig for fremfusende eller letsindige Anholdelser eller lignende Anvendelse af den i §§ 8—10 omtalte Myndighed, saa vel som for mindre Tjenesteforseelser i Almindelighed [kan Amtmanden diktere Straf i Henhold til Bestemmelsen i Regl. for Politikorpset paa Færøerne af 4de Oktbr. 1865 § 7, ligesom Politimandskabet ogsaa ved Dom]*) kan anses med Bøder indtil 40 Kr. Med Hensyn til egentlige Misbrug af Myndighed og ulovlig Anvendelse af Magt komme Straffelovens Bestemmelser til Anvendelse.

III. Nogle Bestemmelser vedkommende offentlige Politisager.

§ 12.

Som offentlige Politisager blive, foruden de andetsteds i Lovgivningen som saadanne betegnede, at behandle:

- a) Sager angaaende Overtrædelser af de i denne Lovs Afsnit I omhandlede Vedtægter.
- b) Sager angaaende de Overtrædelser, der nævnes i § 6, sidste Punkt, og i § 10, 1ste og sidste Lød.
- c) Sager i Anledning af Myndighedsmisbrug fra Politimandskabets Side (jfr. § 11), som ikke egne sig til kriminalretlig Behandling, naar det begjæres af en privat, der anser sig forurettet, og skriftlig Klage herom indgives til Landfogden.

Alle Bøder for Forseelser mod Politivedtægterne tilfalde, naar ikke anderledes udtrykkelig ved Lovgivningen er bestemt, vedkommende Politikasse jfr. § 15.

§ 13.

Finder Dommeren, navnlig i Tilfælde af første Gang begaaet ringe Forseelse, at de oplyste Omstændigheder afgive tilstrækkelig Grund til ikke at gaa videre end til en Advarsel, skal han være besejret til paa denne Maade at afgjøre Sagen, dog at der herom sker Tilførsel i Retsprotokollen; denne Afgjørelsesmaade kan imidlertid ikke finde Sted, saafremt indklagede

erklærer sig derimod og forlanger Dom i Sagen, hvilken Dom ikke maa gaa ud paa en Advarsel. Fremdeles er Dommeren berettiget [dels til at modtage den indklagedes Tilbud om at erlægge en passende Bøde for at undgaa Dom, hvilken Bøde kan være mindre end den lovbestemte, dels til at hæve en Sag, naar han finder, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at forfølge den videre]*). Er Sagen anlagt i Følge Amtmandens, vedkommende kommunale Myndigheds eller en privat Klagers Begjæring, kan dog Afgjørelsen af Sagen uden formelig Dom ikke finde Sted uden dens Samtykke, der har begjært Sagen anlagt.

Sager mod Børn mellem 10 og 15 Aar kunne, naar Dommeren finder, at Omstændighederne tale for saadan Afgjørelse, sluttes med, at Forældre eller de, som træde Barnet i deres Sted, til Retsprotokollen erklære sig villige til at tildele Barnet en legemlig Revselse i Hjemmet, hvortil efter Omstændighederne kan føjes den Betingelse, at Revselsen bliver at tildele under Tilsyn af en ved Politiet ansat**).

§ 14.

Naar Politiretsdommen i en Sag, der uden foregaaende Begjæring af Amtmanden, vedkommende kommunale Myndighed eller en privat Klager er anlagt af Dommeren af egen Drift, ikke gaar ud paa højere Straf end en Bøde paa 40 Kr., simpelt Fængsel i 8 Dage, Tvangsarbejde i 30 Dage, Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage eller for Børn under 15 Aar Ris eller Fængsel i 8 Dage, kan den, hvis tiltalte (saafremt det er et Barn, dets Værge) erklærer sig tilfreds med samme, strax fuldbyrdes ved Foranstaltning af Dommeren, som umiddelbart derefter har at gjøre Indberetning om det i Sagen foregaaende til Amtmanden. Er derimod en højere Straf ikkjendt, ligesom ogsaa i ethvert Tilfælde, hvor Sagen ikke er anlagt af Dommeren af egen Drift, bør Sagen, ogsaa naar tiltalte erklærer sig tilfreds med Dommen, efter de hidtil gjældende Regler forelægges Amtmanden, for at denne kan tage Be-

*) Endret til: „kan Amtmanden i Henhold til Bestemmelsen i Reglement for Politikorpset paa Færøerne af 4de Oktbr. 1865 § 7 diktere Mandskabet af dette Korps Straf, ligesom Politiets underordnede Personale ogsaa ved Dom eller Landfogdens Resolution“.

*) Endret til: „at hæve en Sag, naar han finder, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at forfølge den videre. Naar vel Dommeren som Landfogden eller vedkommende Sysselmænd ere berettigede til at modtage den indklagedes Tilbud om at erlægge en passende Bøde for at undgaa Dom, hvilken Bøde kan være mindre end den lovbestemte“.

**) Her tilføjes: „Paa Begjæring af Forældre eller dem, som træde Barnet i deres Sted, vil Straffen altid være at exekvere i dets Hjembygd“.

stemmelse, om Dommen bør fuldbyrdes, eller Appel iværksættes.

IV. Om Oprettelse af Politikasser paa Færøerne, Polititudgifter, Lovens Ikrafttræden m. v.

§ 15.

Der oprettes en Politikasse for Byen Thorshavn og en for hvert af de 6 Sysler, idet Amtmanden bemyndiges til at fastsætte Reglerne for slige Kasser og Regnskabsaflæggelsen over Indtægter og Udgifter for disse (jfr. §§ 5 og 12), alt i Overensstemmelse med Forskrifterne i Pl. 19de Februar 1819.

§ 16.

Udgifterne til Politivæsenet afholdes, med de af Bestemmelserne i §§ 3 og 5 flydende Undtagelser, efter de samme Regler som hidtil. Hvorvidt noget til Politijemed udgivet Beløb bør afholdes af Kommunens Kasse, Politikassen eller Amtsrepartitionsfonden, afgjøres i Tilfælde af Meningsulighed mellem de vedkommende Myndigheder af Justitsministeren.

§ 17.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste Juli 1894.

Bemærkninger til foranstaaende Udkast.

Ministeriet maa med Lagtinget anse det for ønskeligt, at der tilvejebringes den fornødne Lovhjemmel for Oprettelse af Politivedtægter paa Færøerne. Idet man derhos i alt væsentligt har kunnet tiltræde de enkelte i det i saa Henseende af Lagtinget i 1892 vedtagne Lovforslag indeholdte Bestemmelser, maa man imidlertid i Overensstemmelse med, hvad der af Amtmanden over Færøerne og af Sørenskriveren er tilraadet, holde for, at der turde være Anledning til ved Siden heraf ogsaa at søge de i Lov om Politiet udenfor Kjøbenhavn af 4de Februar 1871, Kap. II og III, indeholdte almindelige Bestemmelser om Politiets Rettigheder og Pligter og om offentlige Politisager gjorde anvendelige paa Øerne, ligesom man endelig har anset det rettest at søge tilvejebragt Hjemmel for Oprettelsen af særlige Politikasser og Bestemmelser om Polititudgifter. Forøget med de herhenhørende Bestemmelser og

med enkelte Ændringer, væsentlig af redaktionel Natur, forelægges Lovforslaget her- efter paa ny Lagtinget til Betænkning.

Med Hensyn til det foreliggende Udkasts Enkeltheder, for saa vidt det herefter adskiller sig fra det af Lagtinget vedtagne Lovforslag, skal følgende bemærkes:

Til § 3.

Ministeriet kan ikke anse det for rigtigt at henlægge Behandlingen af de af de kommunale Bestyrelser paa Landet udarbejdede Udkast til Politivedtægter under Lagtinget som Melleminstans i Stedet for til Amtmanden. En saadan Ordning vilde skabe en Ulighed mellem Thorshavn paa den ene Side og Landkommunerne paa den anden Side, hvortil ingen fyldestgørende Grund kan anføres, ligesom den ogsaa vilde fremtræde som en Anomali i Forhold til, hvad der gjælder i alle Rigets øvrige Dele, saa vel i det egentlige Danmark som paa Island, hvor der hverken er henlagt nogen saadan Funktion under Amsraadene eller under de paagjældende lovgivende Forsamlinger.

Til § 5.

Da der nedenfor i § 15 stilles Forslag om Oprettelse af særlige Politikasser foreslaas Omkostningerne ved de i Paragrafens sidste Stykke omhandlede Foranstaltninger, for saa vidt de ikke kunne erholdes dækkede af den skyldige, udredede af vedkommende Politikasse, hvad der maa anses for naturligere og hensigtsmæssigere, end, som af Lagtinget foreslaaet, af vedkommende Kommunes eller Sogns Kasse.

Til §§ 6—11.

Samtlige herunder foreslaade almindelige Bestemmelser om Politiets Rettigheder og Pligter, der i sig selv maa anses ogsaa uden udtrykkelig Lovhjemmel at flyde af Politimagts Opgave og Stilling, ere med de fornødne Forandringer overensstemmende med de i Loven af 4de Februar 1871 §§ 7—12 indeholdte.

Til §§ 12—14.

Ogsaa disse §§ stemme i det hele med Lov af 4de Februar 1871, jfr. dennes §§ 13—15, der i Kongeriget have vist sig praktiske og hensigtsmæssige.

Til § 15.

Politikasser som de heromhandlede have hidtil været meget savnede af de færøske Politimyndigheder. Det er utvivlsomt i det almene Interesse, at Politiet er udrustet med de fornødne Midler til at

sikre en god Politilørd, derunder blandt andet, at man er i Stand til at udrede Honorarer og Dusører til det underordnede Politimandskab for særlig god Tjeneste. jfr. Plakat 10de Februar 1819. hvorved saadanne Politikasser ere oprettede i det egentlige Kongerige. At der er foreslaaet oprettet særlige Politikasser for Thorshavn og hver af Øernes Sysler i Stedet for en fælles Politikasse for hele Jurisdiktionen er bl. a. begrundet deri, at der er stor Forskjel ikke alene paa de Krav, der i de forskjellige Sysler stilles til vedkommende Syselmænd med Hensyn til Polititjenesten, som udenfor Thorshavn efter Sagens Natur væsentlig maa besørge af dem, men ogsaa paa den Kraft og Energi, hvormed Politilørdene opretholdes. Det formenes derfor at være i sin Orden, at de ved selve den heromhandlede Retshaandhævelse tilvejebragte Midler blive til Raadighed der, hvor Virksomheden er udøvet, og hvor der maa antages at være størst Brug for dem.

Med Lovforslaget fulgte følgende, over det i Samlingen 1892 vedtagne »Forslag til Lov om Politivedtægter paa Færøerne«, indhentede Erklæringer fra Sorenskriveren og Landfogden:

Færøernes Sorenskriveri,

Thorshavn den 10de April 1893.

I Anledning af at det ærede Amt har indhændiget mig det af Lagtinget udarbejdede Forslag til Lov om Politivedtægter og anmodet mig om min Udtalelse desangaaende, tillader jeg mig, idet jeg hoslagt tilbagesender Forslaget med Bilag, ærbødigst at erklære, at jeg vil anse det for særdeles heldigt, at der for Færøerne erhverves Lovhjemmel for Udstedelsen af Politivedtægter.

Jeg kan imidlertid ikke tilbageholde den Bemærkning med Hensyn til Lovforslaget, der er overensstemmende med Lov for Island af 3dje Januar 1890 og Lov om Politiet udenfor Kjøbenhavn af 4de Febr. 1871 I, at det forekommer mig, at Lagtinget ikke burde have indskrænket sig til et Lovforslag om Politivedtægter, baseret paa sidstnævnte Lovs Kapitel I, men tillige burde have faaet de i Lovens Kapitel II og III indeholdte Bestemmelser om Politiets Rettigheder og Pligter og om offentlige Politisager udvidet til Færøerne. — I min tidligere Virksomhed som Dommerfuld-

mægtig, har jeg tidt haft Lejlighed til at paaskjønne de praktiske Bestemmelser, som indeholdes i denne Lov; jeg skal saaledes særlig fremhæve Lovens § 7, hvorefter der gives Hjemmel til midlertidige Foranstaltninger i overordentlige Tilfælde, som det tit kan være godt at have f. Eks. under en Epidem, se Min. Tidende 1879, pag. 3, ved Udførelsen af et Arbejde, naar en større Arbejdsstyrke er samlet paa ét Sted, — naar Gadeorden kan befrygtes og deslige — derhos Lovens §§ 9, 10 og 12. Ligeledes vil enhver, der har beskæftiget sig med Virksomheden som Underdommer, have lært at skatte Bestemmelserne i §§ 14 og 15, kfr. Min. Tidende 1871, pag. 109, 199, og 1876, pag. 73, hvorved Underdommeren skaanes for at lade tage Udskrift af enhver, selv den ubetydeligste Sag, for at den kan blive tilstillet Amtet, og Amtet forskaanes for mangen unødigt Resolution; baade Amt og Underdommer ere herved i mange Tilfælde befriede for et kjedeligt Omsvøb.

I Overensstemmelse hermed kan jeg ikke andet end at indstille om det ærede Amt ikke turde finde Anledning til enten at forelægge Lagtinget Lovforslaget, eller at tilstille Ministeriet det med denne min Skrivelse, saa at Forelæggelsen skete fra Ministeriet; Sagen er jo ikke i nogen Maade presserende.

De Bemærkninger, som jeg har fundet Anledning til at gjøre ved Lovforslaget, ere følgende:

ad § 3.

I Paragrafen er der skjelnet mellem om Politivedtægten er for Thorshavn eller for andre Pladser, i første Tilfælde skal det være Amtmanden, der indstiller Vedtægten til Justitsministeriet, i sidste Tilfælde Lagtinget, der skal gjøre Indstillingen, som i begge Tilfælde sker fra den kommunale Styrelse. Det indses imidlertid ikke, hvorfor en forskjellig Fremgangsmaade skal følges, enten Bygden er Thorshavn eller en anden Plads, og det synes særdeles uhensigtsmæssigt, at Lagtinget, en raadgivende Forsamling, skal behandle og gjøre Indstilling om en Politivedtægt. Foretager Lagtinget Forandringer i Vedtægten, skulle disse forelægges den kommunale Styrelse til Erklæring; Følgen af, at det er Lagtinget, som skal gjøre Indstillingen, vil derfor meget let kunne blive den, at en Vedtægt først efter at have været for i flere Samlinger, kan blive indstillet til Ministeriet. Det vil blive en meget langsom og tillige paa Grund af

Udgifterne ved en Lagtingssamling, be-
kostelig Omgangsmåde. At lade Amt-
manden have Indstillingsretten vil fremme
Expeditionen, ikke medføre nogen som
helst Bekostning, og, som ovenfor nævnt,
der ses ingen Grund til at stille Thorshavns
Kommunalbestyrelse anderledes end den
kommunale Styrelse andre Steder. Baade
i den danske og den islandske Lov om
Politiet, er det Amtmanden og ikke Amts-
raadet eller Altinget, der skal gjøre Ind-
stillingen, og mod den kommunale Styrelses
Erklæring kan jo intet blive optaget i Ved-
tægten.

Det foreslaas derfor, at Paragrafens
2det Punktum affattes saaledes: »Ud-
kastet indsendes til Amtmanden, som med
de Bemærkninger, hvortil der maatte findes
Anledning, indstiller Sagen til Justitsmini-
steriet, af hvilket Vedtægten derefter ud-
færdiges. Naar Amtmanden gjør Foran-
dringer o. s. v.«

ad § 5.

Efter 1ste Punktum tilføjes en Hen-
visning svarende til Lov 4de Februar 1871,
§ 14, 2.

Naar den skyldige ikke kan udrede
de i Paragrafens Slutning ommeldte Om-
kostninger, skulle disse efter Lovforslaget
afholdes af »Kommunens eller Sognets
Kasse«. — Det synes imidlertid ubetinget
heldigere, om slige Omkostninger afholdes
af en Politikasse, til hvilken Bøder for
Overtrædelse af Vedtægten gik, thi skal
Politimyndigheden først henvende sig til
Kommunalbestyrelsen om, hvorvidt den
kan faa Omkostningerne ved de Foran-
staltninger, den mener det rettest at træffe
for at hindre Overtrædelse af Vedtægten,
refunderet, vil selvfølgelig Tiden være
spildt under Brevveksling herom, — foruden
at der vil paaløbe Omkostninger til uop-
holdelig Skyds —, og er der Uoverens-
stemmelse mellem Politimyndigheden og
Kommunalbestyrelsen om, hvorvidt det er
rettest eller ej at træffe slige Foranstalt-
ninger, ville disse enten ikke blive truffet,
eller, naar de træffes, maa Politimyndig-
heden selv afholde Udgifterne ved dem,
hvad naturligvis kun vil ske en Gang.
Det er Politimyndigheden, der er ansvarlig
for, at der er en god Orden i dens Juris-
diktion, og den bør derfor ogsaa stilles
saaledes, at den, dog under Ansvar for
dens Foresatte, kan handle hurtigt. Dette
vil opnaas, naar der her som andetsteds op-
rettes en Politikasse v. Pl. 19de Febr. 1879.
De ommeldte Omkostninger ville, naar en
saadan oprettes, ej heller komme til at

tynge paa Sognets Kasse; de afholdes af
den Kasse, hvori Bøder for Overtrædelse
af Politivedtægten gaa, altsaa af — Lov-
overtrædernes Lomme, hvad der synes
langt naturligere end at lægge Udgiften over
paa Sognets Kasse.

Det er Landfogden, som har Politi-
jurisdiktionen i alle 6 Sysler, men den
effektive Udførelse er, naar maaske und-
tages Thorshavn, i ethvert Fald for Tiden
hos Sysselmændene. Det kunde synes
naturligst at have en Politikasse fælles for
alle Syslerne, men Forholdet er og har
længere været saaledes, at Polititilsynet i et
af Syslerne, nemlig Suderø, stiller ganske
anderledes Fordringer til Sysselmanen der,
end Tilfældet er i de andre Sysler. Om
det er Befolkningen som er anderledes paa
Suderø end i de andre Sysler, eller Syssel-
mandens Retshaandhævelse er af en anden
og kraftigere Karakter der end andetsteds,
skal jeg lade være usagt, men der er en
forbausende Forskjel paa Antallet af de
Undersøgelser angaaende Politiforseelser
og Lovovertrædelser i det hele taget, som
Sysselmanen paa Suderø foretager, og
Antallet af de, som de øvrige Politimyndig-
heder foretager; Sysselmanen paa Suderø
foretager i ét Aar flere Undersøgelser end
samtlige de andre Politimyndigheder i
Løbet af flere Aar. Det vil derfor være
rettest, at hvert Sysse har sin særskilte
Politikasse, som ikke kan belastes med
Udgifter til særlige Politiforanstaltninger i
de andre Sysler, og der vil for paagjel-
dende Sysselman være noget tilfreds-
stillende i, at naar Retshaandhævelsen af
Politivedtægten giver ham meget at tage
Vare paa, saa ville Bøderne dog flyde ind
i den under ham sorterende Politikasse, og
han — dog under Amtets Sanktion — se
sig i Stand til at træffe Foranstaltninger i
sit Sysse, som kunne sikre en god Politi-
orden (il Bedste for det gode Samfund.

Sysselmændene burde aarlig til Amt-
manden aflægge Regnskab for Kassernes
Indtægt og Udgift, og Regnskaberne burde
fremlægges i Lagtinget, kortsagt, der
skulde med Politikasserne forholdes her
som andetsteds.

For Tiden bør Sysselmanen for Strømø
i Thorshavn, altsaa samme Sted som Land-
fogden; for Strømø Syssels Vedkommende
vil det selvfølgelig være naturligst, at
Landfogden har Syslets Politikasse.

I Stedet for Ordene i Slutningen:
»Kommunens eller Sognets Kasse« fores-
laas: »af Syslets Politikasse, idet Amt-
manden bemyndiges til at fast sætte Reg-
lerne for slige Kasser og deres Regn-

skabers Afreggelse i Overensstemmelse med Pl. 19de Febr. 1819.

Med Hensyn til de i Lov af 4de Febr. 1871, §§ 7—16, indeholdte Bestemmelser, ville disse §§ i Lovforslaget blive §§ 6—15, og foreslaas udvidede til Færøerne med følgende Forandringer:

ad § 6 (L. 1871, § 7).

I Stedet for i 1ste og 3dje Punktum »Politimesteren« foreslaas: »Landfogden eller Syssemanden«; i Stedet for i 2det Punktum »By- eller Amtskommunens Kasse . . . Kundskab«, foreslaas: »Kommunens Kasse eller Amtsrepartitionsfonden, strax bringes til den kommunale Styrelses eller Lagtingets Kundskab«.

ad § 10 (L. 1871, § 11).

I Stedet for »Politimesteren eller hans autoriserede Fuldmægtig« foreslaas: »Landfogden, Syssemanden eller en af disses autoriserede Fuldmægtige«.

ad § 11 (L. 1871, § 12).

Da Thorshavns Politikorps sorterer under Amtmanden, v. Reglement 4de Oktober 1865, bør der i 2det Stk. i Stedet for »Politimesterens« sættes »Amtmandens«.

ad § 12 (L. 1871, § 13).

I sidste Punktum i Stedet for »Politimesteren« — »Landfogden«. Efter sidste Punktum tilføjes: »Alle Bøder, som idømmes for Forseelser imod Vedtagten, tilfalde Stedets Politikasse, naar ikke særskilte Lovbestemmelser have foreskrevet en anden Anvendelse af samme«.

ad § 15 (L. 1871, § 16).

Ordene »efter forudgaaet Forhandling med Indenrigsministeriet« udgaa.

§ 16.

»Denne Lov træder i Kraft den 1ste Juli 1894.«

N. Andersen.

Til

Færø Amt.

Landfogden paa Færøerne.

p. t. Kjøbenhavn den 24de Juni 1893.

Ved røret Skrivelse af 19de d. M. har det høje Ministerium udbedt sig mine Ytringer over det i den hermed tilbage-

følgende Del af Beretningen om Lagtings-samlingen i 1892 indeholdte, af Lagtinget vedtagne Udkast til Lov om Politivedtægter paa Færøerne.

Saaledes foranlediget skal jeg, idet jeg ligeledes tilbagesender den af Amtmanden over Sagen indhentede Erklæring fra Sorenskriveren, tillade mig ærbødigst at bemærke følgende: Det vil utvivlsomt være et Fremskridt i Udviklingen af Forholdene paa Færøerne, naar der udkommer en Lov, som hjemler Udstedelsen af Politivedtægter og det foreliggende Forslag til en saadan Lov, hvilket væsentligst er baseret paa Lov for Island af 3dje Januar 1890, forekommer mig i det hele at være heldigt affattet. Det af Lagtinget vedtagne Ændringsforslag til § 5, nemlig, at Dommo, der gaa ud paa Straf af Ris, kunne exekveres i Hjemmet under Syssemandens Opsyn, maa jeg ganske tiltræde. Paa den ene Side vilde det blive for vidtløftigt, hver Gang et Barn skulde straffes med Ris, at faa det transporteret til Thorshavn, medens det paa den anden Side ikke kan overlades til Forældrene uden Tilsyn eller under Opsyn af et Medlem af Sognekommisionen at exekvere Straffen. Man vilde derved aldeles ingen Garanti have for, at Straffen blev exekveret paa samme Maade paa forskellige Børn. At Straffebestemmelsen for Børn skulde være for streng — saaledes som det fra en Side i Lagtinget er gjort gjældende — kan jeg paa ingen Maade tiltræde.

Naar Sorenskriveren i sin Erklæring har udtalt, at det forekommer ham, at Lagtinget ikke burde have indskrænket sig til et Lovforslag, baseret paa Lov om Politiet udenfor Kjøbenhavn af 4de Febr. 1871, Kap. I, men tillige burde have faaet de i Lovens Kapitler II og III indeholdte Bestemmelser om Politiets Rettigheder og Pligter og om offentlige Politisager samtidig udvidede til Færøerne, maa jeg i det væsentlige være enig med ham, men vedkommende Udvalg har jo i sin Betænkning erklæret, at det har udarbejdet det foreliggende Lovforslag særlig paa Grundlag af Lov for Island af 3dje Januar 1890, idet det har forment, at denne Lov bedst stemmer med de færøiske Forhold. Ganske vist har Loven af 4de Febr. 1871 dannet Forbillede for den islandske Lov, men naar man for Islands Vedkommende ikke har ment at kunne bringe tilsvarende Bestemmelser til Anvendelse dér, som dem der indeholdes i Kapitlerne II og III af Loven af 1871, maa vel lignende Grunde have bestemt Lagtinget til ikke for Tiden at

søge tilsvarende Bestemmelser satte i Kraft paa Færøerne. Jeg maa ligesledes erkjende Ønskeligheden af, at der for Færøerne eller for hvert Syssel paa Færøerne oprettes en Politikasse. Jeg har oftere som Politimester følt Savnet af en saadan Kasse. Det naturligste vilde ganske vist være at have en Politikasse fælles for alle 6 Sysler, bl. a. fordi Sysselmændene ikke ere Politimestre, men vel nærmest maa sættes i Klasse med Politiaassistenter i Danmark. Det maa imidlertid indrømmes, at der af Sysselmanen paa Suderø foretages langt flere Undersøgelser angaaende Politiforsøelser og Lovovertrædelser end af alle de øvrige Sysselmænd tilsammen. Dette har vistnok dels sin Grund i, at Befolkningen paa Suderø er anderledes, end i de øvrige Sysler, dels i, at Sysselmanen paa Suderø er meget tjenstvirrig og er assisteret godt af sin Søn, der har en staaende Konstitution til at fungere som Sysselman og tillige jævnlige er konstitueret som Forhørsdommer paa Sorenskriverens Vegne. Naar Sorenskriveren under Henvisning til Plakat 19de Februar 1871 gaar ud fra, at de Bøder, der tilfalde Politikassen, ville kunne anvendes til at træffe Foranstaltninger, som kunne sikre en god Politiorde, maa hertil bemærkes, at i Følge den citerede Plakat blive Kassens Indtægter i Særdeleshed at anvende til Belønninger for de Sognefogder paa Landet og Politibetjente i Kjøbstederne, der udmærke sig ved Aarvaagenhed for Lovens Overholdelse, men iøvrigt haves der jo paa Færøerne hverken egentlige Sognefogder eller egentlige Politibetjente, idet Sysselmændene som bemærket, nærmest maa sættes i Klasse med Politiaassistenter, medens Politikorpset staar under Amtmandens umiddelbare Kommando. De 20 Politimenige ere 2 ad Gangen skiftevis til Tjeneste hver tiende Dag og ere de øvrige 9 Dage Fiskere, Tømmermænd eller deslige. Det vilde være gavnlige, om der ligesom i det øvrige Kongerige kunde stilles egentlige Politibetjente (eller Gendarmen) til Politimesterens og Politiaassistenternes (Sysselmændenes) Raadighed. En saadan Foranstaltning vilde vistnok bidrage til at lette Overholdelsen af de Politivedtægter, som eventuelt maatte blive udfærdigede.

Hvad selve det fra Lagtinget foreliggende Lovforslag angaar, maa jeg være enig med Sorenskriveren i at foreslaa § 3. 2det Punktum, affattet saaledes: »Udkastet indsendes til Amtmanden, som med de Bemærkninger, hvortil han maatte finde Anledning, indstiller Sagen til Justitsministeriet,

af hvilket Vedtægten derefter udfærdiges. Naar Amtmanden gjør Forandringer o. s. v.»

Med Hensyn til Lovens Ikrafttræden, forekommer det mig rigtigst ikke paa Sagens nuværende Standpunkt at fastsætte nogen bestemt Dag.

Holm.

Til
Justitsministeriet.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 11te August, vedtoges efter Forslag af Andersen, at det Udvalg, til hvilket Sagen blev at henvise, skulde bestaa af 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Andersen, Djurhuus, Müller, Petersen og Poulsen.

Den 26de August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der har faaet til Betænkning et fra Justitsministeriet Lagtinget tilstillet Lovforslag, indeholdende Bestemmelser om Politiet paa Færøerne, hvilket Lovforslag til Dels er stemmende med det i Lagtingets Samling 1892 behandlede Lovforslag, skal henholde sig til den Betænkning, som det da nedsatte Udvalg afgav, og hvori Lovens Ønskelighed er fremhævet. Udvalget skal indskrænke sig til med Hensyn til det nu forelagte Forslag at fremsætte Bemærkninger i de Tilfælde, hvor Udvalget finder, at der er nogen Anledning dertil, idet Udvalget altsaa, hvor dette ikke er sket, maa anbefale Lovforslaget som det foreligger.

ad § 3.

Da det er Lagtinget, som efter Lov 28de Febr. 1872, § 18, fastsætter Sundhedsvedtægter udenfor Thorshavn, v. Lov 7de Maj 1881, mener Udvalget, at der bør forholdes paa en lignende Maade ved Politivedtægter, saaledes altsaa, at for Thorshavns Vedkommende er det Amtmanden, hvem Vedtægten tilstilles, og Amtmanden indstiller den til Justitsministeriet, og at udenfor Thorshavn Lagtinget erklærer sig over Vedtægten og Lagtinget indstiller den, hvorved man kommer i Overensstemmelse med Principperne i Lov 4de Febr. 1871, § 5. Det foreslaas derfor, at 2det og 3dje Punktum affattes saaledes: »Udkastet ind-

sendes for saa vidt Vedtægten angaar Byen Thorshavn til Amtmanden, men i andre Tilfælde til Lagtinget. Derefter indstiller henholdsvis Amtmanden eller Lagtinget med de Bemærkninger, hvortil der maatte findes Anledning, Sagen til Justitsministeriet, af hvilket Vedtægten derefter udfærdiges. Naar Amtmanden eller Lagtinget gjør Forandring o. s. v.:

ad § 6.

Da Ordet »strax« i Paragrafens 7de Linje vilde fordre Udsættelse af uopholdelig Skydsbefordring, foreslaas dette Ord ombyttet med: »snarest muligt».

ad § 11.

Da der hos nogle af Udvalget har gjort sig gjældende en Frygt for, at Amtmanden efter Paragrafen vilde have Hjemmel til i Henhold til Reglement 4de Oktbr. 1865 at diktere Landfogden og Sysselmændene Straf, har det samlede Udvalg, skjøndt dette i sin Helhed ikke har kunnet dele denne Frygt, dog ikke villet undlade at indstille, at Paragrafens 2det Stykke affattes saaledes: »... kan Amtmanden i Henhold til Bestemmelsen i Reglement for Politikorpset paa Færøerne af 4de Oktbr. 1865 § 7 diktere Mandskabet af dette Korps Straf, ligesom Politiets øvrige underordnede Personale ogsaa ved Dom o. s. v.»

ad § 13.

I Overensstemmelse med Lov 7de Maj 1881. § 4, hvorefter Overtrædelser af Sundhedsvedtægter behandles for Thorshavns Vedkommende af Landfogden, for Landkommunernes Vedkommende af Sysselmændene, vilde det formentlig være heldigt, om der blev forholdt paa lignende Maade ved Politivedtægter. Paragrafens 2den Sætning m. v. foreslaas derfor affattet saaledes: »Fremdeles er Dommeren berettiget til at hæve en Sag, naar han finder, at der ikke er tilstrækkelig Anledning til at forfølge den videre. Saa vel Dommeren som Landfogden eller vedkommende Sysselman ere berettigede til at modtage den indklagedes Tilbud om at erlægge en passende Bøde for at undgaa Dom, hvilken Bøde kan være mindre end den lovbestemte. Er Sagen anlagt o. s. v.»

Thorshavn, den 26de August 1893.

N. Andersen, Fr. Petersen.
Ordfører.

Joan Poulsen, J. C. Djurhuus.
F. Müller.

Den 30te August foretoges Sagens 2den Behandling. Regeringsudkastet med de dertil af Udvalget foreslaaede Ændringer behandledes §vis, hvorefter Sagen overgik til 3dje Behandling.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændringsforslag:

a. Fra Schrøter:

1) ad § 5.

Slutningen af 1ste Stykke: »eller med simpelt Fængsel indtil 8 Dage« udgaar.

2) ad § 13.

Det tilføjes Paragrafen: »Paa Begjæring af Forældre eller dem, som træde Barnet i deres Sted, vil Straffen altid være at exekvere i dets Hjembygd».

b. Fra Andersen:

I § 11, 2det Stk., indskydes efter »Dom« Ordene »eller ved Landfogdens Resolution«.

Den 2den September foretoges Sagens 3dje Behandling.

§ 1 sattes under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0.

§ 2 ligeledes.

§ 3 med den af Udvalget foreslaaede Ændring: Udvalgets Ændringsforslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 15 St. mod 0, hvorefter § 3 saaledes ændret vedtoges med 17 St. mod 0.

§ 4 vedtoges med 17 St. mod 0.

§ 5. Efter at Schrøter havde taget sit Ændringsforslag (a. 1) til denne Paragraf tilbage, vedtoges § 5 med 16 St. mod 0.

§ 6 med den af Udvalget foreslaaede Redaktionsændring vedtoges med 17 St. mod 0.

§§ 7—10 sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0.

§ 11 med de af Udvalget og Andersen foreslaaede Ændringer: Udvalgets og Andersens Ændringsforslag sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0, hvorefter § 11 saaledes ændret vedtoges ligeledes med 17 St. mod 0.

§ 12 vedtoges med 16 St. mod 0.

§ 13 med de af Udvalget og Schrøter foreslaaede Ændringer: Udvalgets Ændringsforslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0, hvorefter

Paragrafens 1ste Stk. saaledes ændret vedtoges med 16 St. mod 0. Schrøters Ændringsforslag (a, 2) sattes derpaa under Afstemning og vedtoges med 11 St. mod 0, hvorefter Paragrafens 2det Stk. saaledes ændret vedtoges med 15 St. mod 0.

§ 14 vedtoges med 16 St. mod 0.

§§ 15 og 16 sattes samlede under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0.

§ 17 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Efter at Lovforslagets enkelte Paragrafer saaledes vare forhandlede og afstemte, sattes Lovforslaget i dets Helhed under Afstemning ved Navneopraab med det Udfald, at samtlige tilstedeværende Medlemmer stemte: »Ja«; fraværende vare Provsten og Djurhuus, og var Lovforslaget saaledes enstemmt vedtaget med 18 St.

Den 8de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Til Behandling af det af det høje Ministerium Lagtinget forelagte Udkast til Lov indeholdende Bestemmelser om Politiet paa Færøerne, har der været nedsat et Udvalg bestaaende af 5 Medlemmer.

Den af Udvalget afgivne Betænkning samt Lovudkastet vedlægges tilligemed 2de Skrivelser henholdsvis fra Landfogden og Sorenskrivaren, under Bilag 1, 2, 3 og 4.

Udvalgets til § 3 foreslaede Forandring er motiveret ved Ønskeligheden af Overensstemmelse med Lov 2de Februar 1871 § 5 og den færøske Lovgivning om Sundhedsvedtægter, — og Tilføjningen i § 13 om, at Landfogden eller Sysselmanden ligesom Dommeren ere berettigede til at

modtage Tilbud, ved det heldige i at en slig Myndighed er lagt navnlig i Sysselmandens Haand. Saaledes forholdes der alt nu i Praxis mod Modtagelsen af Tilbud om Bøder, og det vil være nødvendigt, at det er saa overfor fremmede Søfolk, som ville have forladt Syslet, inden Approbation kan erholdes. Herimod blev gjort gjældende, at en slig Myndighed til at kunne modtage Tilbud om Bøder uden at Amtets Approbation indhentes, ikke tidligere var henlagt til Politimyndighederne, Landfogden og Sysselmændene, og at Sager i hvilke Tilbud af disse modtages, derfor rettest burde indsendes til Amtets Resolution. Samtlige de af Udvalget fremsatte Forslag samt et fra N. Andersen fremkommet Ændringsforslag (Bil. 5) til § 11, 2det Stk., vedtoges.

Fra J. H. Schrøter fremkom Ændringsforslag Bil. 6 til §§ 5 og 13. Det første Ændringsforslag toges tilbage, det andet om at legemlige Revselsler, naar begjæres, skulle tildeles i Barnets Hjembygd, vedtoges. Det blev mod det sidste Ændringsforslag gjort gjældende, at Straffens ExekutionsSted burde være overladt Dommeren.

Lovudkastet med de nævnte Ændringer vedtoges enstemmig med 18 Stemmer.

I det Lagtinget fremsender Udkast til Lov indeholdende Bestemmelser om Politiet paa Færøerne, anbefales denne Sag til det høje Ministeriums Forsorg, saa at Lovudkastet maa blive ophøjet til Lov.

Færøernes Lagting, den 8de Septbr. 1893.

L. H. Buchwaldt.

N. Andersen,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

IV. Reglement for Søfolks Forplejning og Opholdsrum om Bord i færøske Fiskerskibe.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes saalydende Skrivelse fra Justitsministeriet:

Justitsministeriet.

Kjøbenhavn, den 26de April 1893.

Ved hoslagt at fremsende nogle Aftryk af det af Hans Majestæt Kongen for danske Koffardiskibe med Undtagelse af Fiskerskibe hjemmehørende paa Færøerne under 10de Decbr. f. A. allerhøjest stadfæstede Reglement i Henhold til Sølovens § 45 for Skibsmandskabs Forplejning og Opholdsrum om Bord, skulde man i Forbindelse med Skrivelse herfra af 7de Novbr. f. A. tjenstligst have Hr. Amtmanden anmodet om fra det i den kommende Sommer sammentrædende Lagting at ville indhente og med Deres egne behagelige Ytringer hertil indsende en Betænkning angaaende de Afvigelser fra bemeldte Reglement, som ville være at iagttage ved Affattelsen af det tilsvarende Reglement for færøske Fiskerskibe.

J. Nellesmann.

Olafur Halldórsson.

Til
Amtmanden over Færøerne.

Reglementet af 10de December 1892 findes i Lovtidende for 1892 Nr. 246, S. 852—5.

Ved Sagens 1ste Behandling, den 2den August, vedtoges efter Forslag af Schrøter, at det Udvalg, til hvilket Sagen blev at henviset, skulde bestaa af 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Effersø, Isaksen, Müller, P. Nielsen og Schrøter.

Den 30te August fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Justitsministeriet har under 26de April d. A. anmodet Amtet om at indhente Lagtingets Betænkning angaaende de Afvigelser i det for Danmark gjældende Reglement for Skibsmandskabets Forplejning og Opholdsrum om Bord, der maatte være at iagttage ved Affattelsen af det tilsvarende Reglement for færøske Fiskerskibe.

Efter at denne Sag er indbragt i Lagtinget skal undertegnede i Sagen nedsætte Udvalg tillade sig at bemærke følgende:

Der er en meget stor Forskjel imellem Levemaaden blandt Befolkningen i det egentlige Danmark og paa Færøerne.

Færøerne ere fattige paa Landprodukter, det er Havet, der opholder Befolkningen. Føden hentes fra Søen. Fisk i fersk, tørret eller saltet Tilstand nydes hver Dag, ja blandt den fattigere Del af Befolkningen ofte 2 à 3 Gange daglig, idet alene Afvexling gaar i de forskjellige Fiskearter, hvoraf der jo er mange, og i den forskjellige Maade, hvorpaa den tilberedes.

Fisk er ogsaa en sund og kraftig Spise; saaledes staar f. Ex. Helleflynderen i Næringsværdi ikke tilbage for Kjød. Enkelte Stykker af denne Fisk som Hoved og Finner ere overmaade fede og indeholde utvivlsomt lige meget Fedtstof som Flæsk.

Selve Landet er derimod fattigt paa Produkter. Høsten af Korn (Byg) slaar ofte fejl og Indførslen af Kornsorter er betydelig. Kartofler derimod trives bedre heroppe og Høsten har i de senere Aar saa omtrent tilfredsstillende Forbruget. Andre Grøntsager dyrkes ikke af Betydning.

Uagtet Befolkningen maa siges at være meget økonomisk i Brugen af Kjød, har Produkterne af dette ikke kunnet tilfredsstille Forbruget, saa at der navnlig til Proviant om Bord i Fiskerfartøjerne indføres en hel Del saltet Kjød — islandsk Lammekjød og amerikansk Oxekjød. Befolkningen maa som bemærket siges at

være meget økonomisk og husholderisk i Benyttelsen af Kjød. Saaledes skal anføres, at forsk Kjød blandt Almuen saa at sige aldrig nydes. Selv Bønderne eller de, der besidde større Brug og kunne slagte 100 Faar om Aaret, anse det for en altfor vidt dreven Flothed at benytte Kjødet i fersk Tilstand. En Del af dette bliver saltet, men den langt overvejende Del hængt op til Tørring for at bruges som Sul til Brød eller Fisk.

Ved Udarbejdelsen af Forslag til Reglement for Mandskabets Forplejning i færøske Fiskerfartøjer har Udvalget derfor ment at maatte tage overvejende Hensyn til Befolkningens Levemaade, i Særdeleshed da man anser denne for god og sund, men ogsaa fordi man ikke ved paa Listen over Fødevarerne at sætte hidtil blandt Befolkningen ukjendte Fødemidler at bidrage til Indførsel i Landet af Næringsmidler, der vel kunne siges at være overflødige og som ved at bruges i større Udstrækning kunne føre til en Levemaade saa kostbar, at den ikke staar i Forhold til Folkets Indtægter. Ogsaa her maa tages Hensyn til Rederiene. Skibsfiskeriet maa vel endnu siges at være i sin Barndom her oppe, og skjønt de senere Aars Fiskeri har været tilfredsstillende, er en fremtidig Bestaaen ikke hævet over enhver Tvivl. Til Oplysning om Kosten om Bord i vore Fiskerskibe skal man tillade sig at vedlægge to Afskrifter af Forhyringskontrakter for indeværende Aar. Bepisningen efter disse er omtrentlig den samme som er vedtaget om Bord i alle Fartøjerne, og som stadig er brugt. At den har været sund og god, bekræftes af de sjældne Sygdomstilfælde om Bord og af den Omstændighed, at Mandskabet i Reglen om Efteraaret kommer hjem med et bedre og sundere Udseende end ved Udrejsen om Foraaret.

Man skal dernæst omtale de Forandringer i Reglementet, som man har anset tilraadelige. Flæsk er en ukjendt Føde blandt de fleste, idet Svin ikke holdes. Man har derfor og i Betragtning af at Hovednæringsmidlet blandt Befolkningen som bemærket er Fisk, i Stedet for 3 Dages Ration af Flæsk og 1 Dags Ration af Klipfisk eller Tørfisk foreslaaet 4 Dages Ration af Fisk.

Tørret Lammekjød betragtes som sundere og kraftigere Spise end saltet Kjød, og da det som foran bemærket er almindelig Føde heroppe, har man ment at optage det paa Listen. Det svinder ved Indtørringen fra Efteraar til Foraar omtrent Halvdelen, og $\frac{1}{2}$ Pd. heraf anses derfor

at svare i Næringsværdi til 1 Pd. salt Kjød.

Af Smør eller Margarine har Rationen været $\frac{3}{4}$ Pd. ugentlig. Man har foreslaaet dette bibeholdt for saa vidt Smør angaar, men forhøjet Rationen til 1 Pd. naar Margarine gives. Kaal, Røer samt henkogte eller tørrede Grøntsager har Befolkningen i Almindelighed intet Kendskab til, og man foreslaar derfor disse Sager erstattede med Kartofler. Af Sukker har Rationen ikke været over 1 Pd. ugentlig, og man har derfor foreslaaet den sat til det samme.

Brugen af Kakao er ukjendt blandt Befolkningen i Almindelighed og har man i Stedet foreslaaet Rationen paa ubrændt eller brændt og malet Kaffe fra 25 eller 20 Kv. forhøjet til henholdsvis 40 eller 32 Kv. og paa The fra 4 til 6 Kv. ugentlig.

2det Stykke i Spisereglementet foreslaas uforandret.

3dje Stykke har man under Hensyn til, hvad der ovenfor er forklaret angaaende Befolkningens Levemaade, foreslaaet helt at udgaa, og i Stedet derfor indsat følgende: »Hvalkjød fersk eller saltet med Spæk af Grindehval kan gives en Gang ugentlig i Stedet for saltet eller tørret Kjød, og er Rationen heraf da 1 Pd. Hvalkjød og 20 Kv. saltet eller 15 Kv. tørret eller røget Spæk. Fangst af Hvaler navnlig Grindehvaler har stedse spillet en stor Rolle paa Færøerne. Kjødet nydes gjerne og er sund Spise. Spækket af Grindehvalen og af Kvæssingen — en mindre Delfinart — bruges som Sul til Kjødet eller Fisk. Da Fangsten imidlertid ikke falder regelmæssig og da der nu i 3 a 4 Aar, naar indeværende Aar ikke medregnes, ej er falden nogen Fangst af Betydning, har man ikke kunnet foreslaa Hvalkjød som fast Ration, men har foreslaaet at det kan gives i Stedet for Kjød.

4de Stykke foreslaas uforandret.

Følgende Forandringer foreslaas:

1ste Stykke: I Stedet for Ordene »Klipfisk eller tør Fisk« sættes »fersk eller saltet Fisk«, og i Stedet for »Flæsk« »Hvalkjød med Spæk«.

2det Stykke udgaar.

3dje Stykke: I Stedet for Ordene »50 Kv. Olivenolie til Beskaffenhed« udgaa og der indskydes »2 Pd. saltet eller 1 Pd. 50 Kv. tørret eller røget Spæk af Grindehval eller Kvæssing«. Slutningsordene »og Smørfarve . . . om Bord« udgaa.

4de Stykke udgaar.

6te Stykke: Ordene »f. Ex. Kjød for Flæsk . . . til i Stedet for Fisk o. s. v.«

udgaa og i Stedet sættes: f. Ex. Kjød for Hvalkjød med Spæk eller omvendt, Gryn for Ærter eller Bønner, Kjød eller Hvalkjød med Spæk i Stedet for Fisk eller omvendt o. s. v.

7de Stykke: Ordene »og har Mandskabet for øvrigt intet Krav derpaa« udgaa.

Angaaende Skibsmandskabets Opholdsrum bemærkes: I Reglementet bestemmes, at Proviant, fugtige Klæder eller andre for Sundheden skadelige Sager ikke maa opbevares i Opholdsrummet.

Da Kabyssen har Plads i Opholdsrummet og der ved den foregaar Kogning af Mandskabets Kost og Tørring af de vaade Klæder, hvoraf der under Fiskeriet altid vil være en Del, mener man at Stykket burde udgaa.

Reglementets Ikrafttræden formener man kan bestemmes til 1ste Januar 1894, dog at de i Afsnit I indeholdte Bestemmelser træde i Kraft for paagjældende Skib fra det Tidspunkt, da Skibet første Gang efter den 1ste Januar 1894 er i dansk Havn.

I Henhold til det anførte skal Udvalget tillade sig at foreslaa Tinget til Vedtagelse.

I det Lagtinget til Betænkning stillede Reglement af 10de Decbr. 1892 for Skibsmandskabets Forplejning og Opholdsrum om Bord foreslaas ved dets Udvidelse til Færøerne følgende Ændringer at finde Sted nemlig:

I. Skibsmandskabets Forplejning.

ad Afsnit 2.

Ordene i 4de Linje »Flæsk raat eller saltet for 3 Dage 2 Pd. 25 Kv.« udgaa og i Stedet sættes: »Fisk blød, saltet eller fersk for 4 Dage 4 Pd.«

Til Ordene i 5 Linje: »Kjød raat saltet for tre Dage 3 Pd.« føjes »eller tørret Lammekjød for 3 Dage 1½ Pd.«

Ordene i 6te Linje: »Klipfisk eller tør Fisk for 1 Dag 50 Kv.« udgaa.

I 7de Linje forandres Ordene: »Smør eller Margarine 1 Pd.« til »Smør 75 Kv. eller Margarine 1 Pd.«

Ordene i 13de og 14de Linje: »for 2 Dage« forandres til »for 4 Dage«, »4 Pd.« forandres til »8 Pd.« og »16 Kv.« forandres til »32 Kv.«

15de og 16de Linje udgaa.

I Linje 17 udgaa Ordene »og Kakao« og »1 Pd. 25 Kv.« forandres til »1 Pd.« Efter Ordet »The« føjes »og«.

I Linje 18 forandres »25 eller 20 Kv.« til »40 eller 32 Kv.«

I Linje 19 forandres »4 Kv.« til »6 Kv.«

Linje 20, Ordene »Kakao ristet eller pulveriseret 28 Kv.«, udgaa.

3dje Stykke udgaa.

5te Stykke ligeledes.

ad Afsnit 3.

1ste Stykke: I Stedet for Ordene: »Klipfisk eller tør Fisk« og »Flæsk« sættes henholdsvis »fersk eller saltet Fisk« og »Hvalkjød med Spæk«.

2det Stykke udgaa.

3dje Stykke: Ordene »50 Kv. Olivenolie med dertil fornøden Edikke eller 2 Pd. Flæsk alt efter Omstændighederne og Klimaets Beskaffenhed« udgaa, og der indskydes: »2 Pd. saltet eller 1 Pd. 50 Kv. tørret eller røget Spæk af Grindehval eller Kvæssing«.

Slutningsordene: »og Smørfarve som Tilsætning skal da have om Bord« udgaa.

4de Stykke udgaa.

6te Stykke: Ordene: »Kjød for Flæsk og omvendt, Gryn for Ærter eller Bønner, Kjød eller Flæsk i Stedet for Fisk o. s. v.« udgaa, og i Stedet sættes: »Kjød for Fisk eller omvendt, Hvalkjød med Spæk for Kjød eller Fisk, Gryn for Ærter eller Bønner o. s. v.«

7de Stykke: Ordene: »og har Mandskabet for øvrigt intet Krav derpaa« udgaa.

II. Skibsmandskabets Opholdsrum.

2det Stykke: Slutningsordene udgaa.

III. Reglementets Ikrafttræden m. v.

Ordene: »1ste Januar 1893« forandres til »1ste Januar 1894«.

Thorshavn, den 8de August 1893.

E. Müller,

Orofører.

Dione Isaksen.

O. P. Effersø.

Poul Niclasen.

Med Reservation:

J. H. Schrøter.

Den 2den September foretoges Sagens 2den Behandling. Efter stedfunden Diskussion af de enkelte Afsnit i ved-

kommende Reglement overgik Sagen til 3dje Behandling.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændringsforslag:

a. Fra Petersen og Poulsen:

ad Afsnit 3, 3dje Stykke:

1. I Stedet for Ordet »heraf« i 2den Linje sættes: »Margarine«.
2. Efter Ordet »Kvæssing« i Udvalgets Forslag sættes: »eller 2 Pd. tørret, fedt Kjød«.

b. Fra Udvalget:

Efter Tilendebringelsen af Sagens 2den Behandling har Udvalget holdt Møde og skal man paa Grund af de ved denne Behandling i Lagtinget fremkomne Udtalelser tillade sig at foreslaa følgende Ændringer og Tilføjninger til Forslaget:

1. Til Titelen føjes: »i færøske Fiskerfartøjer«.

I. Skibsmandskabets Forplejning.

2det Afsnit.

2. Linje 4. I Stedet for »4 Pd.« i Udvalgets Forslag sættes »6 Pd.«
3. Linje 13 og 14. I Stedet for »for 4 Dage« i Udvalgets Forslag sættes »for 7 Dage«.
4. Linje 17. Udvalgets Forslag om at »1 Pd. 25 Kv.« forandres til »1 Pd.« bortfalder.
5. Linje 18. I Stedet for »40 eller 32 Kv.« i Udvalgets Forslag sættes »30 eller 24 Kv.«
6. I Stedet for 3dje Stykke, der af Udvalget er foreslaaet at bortfalde, sættes: Hvalkjød ferskt eller saltet med Spæk af Grindehval eller Kvæssing kan gives 2 Gange ugentlig i Stedet for 1 Dag Kjød og 1 Dag Fisk, og er Rationen heraf da for 2 Dage 2 Pd. Hvalkjød og 40 Kv. saltet eller 30 Kv. tørret eller røget Spæk«.

3dje Afsnit.

7. 3dje Stykke. Foran Ordene i Udvalgets Forslag »2 Pd. saltet o. s. v.« sættes: »2 Pd. tørret fedt Kjød eller«.

II. Skibsmandskabets Opholdsrum.

8. Udvalget har foreslaaet 2det Stykkes Slutningspunktum at udgaa. I Stedet foreslaas følgende: »For Sundheden skadelige Sager — hvortil dog ikke regnes Mandskabets Proviant og Klæder — maa ikke opbevares i Opholdsrummet«.

Den 6te September foretoges Sagens 3dje Behandling:

Udvalgets Forslag ad Reglementets Kap. I. Afsnit 2, med dertil foreslaaede Ændringer (b, 1—6):

Udvalgets Ændringsforslag (b) Punkt 1—6 sattes samlede under Afstemning og vedtoges enstemmig med 19 St. Efter at Udvalgets Forslag ad I. 2, saaledes ændret var vedtaget med 17 St. mod 0, vedtoges Afsnit 2 saaledes ændret ligeledes med 17 St. mod 0.

Udvalgets Forslag ad Reglementets Kap. I. Afsnit 3, med dertil stillede Ændringer (a, 1—2, og b, 7):

Petersen og Poulsen tog deres Ændringsforslag a, 2, tilbage som optaget i Udvalgets Ændringsforslag (b, 7). — Udvalgets Ændringsforslag (b, 7) i Forbindelse med a, 1, sattes samlet under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0. Efter at Udvalgets Forslag ad I. 3, saaledes ændret var vedtaget med 16 St. mod 0, sattes Afsnit 3 i dets Helhed saaledes ændret under Afstemning og vedtoges med 17 St. mod 0.

Udvalgets Forslag ad Reglementets Kap. II med dertil stillet Ændringsforslag (b, 8).

Ændringsforslag b, 8, vedtoges enst. med 19 St., hvorved Udvalgets oprindelige Forslag betragtedes som bortfaldet. Derpaa sattes Reglementets Kap. II i dets Helhed saaledes ændret under Afstemning og vedtoges enstemmig med 19 St.

Udvalgets Forslag om Reglementets Ikrafttræden og Titelen betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Endelig sattes Udvalgets Forslag i dets Helhed saaledes ændret under Afstemning ved Navneopraab med det Udfald, at samtlige tilstedeværende Medlemmer stemte »Ja« (fraværende var Djurhuus), og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 19 St.

Den 8de Septemher oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Efter at det med det med det høje Ministeriums Skrivelse til Færø Amt af 26de April d. A. fremsendte Reglement for Skibsmandskabets Forplejning og Opholdsrum om Bord har været forelagt Lagtinget til Betænkning angaaende de Afvigelser, som ville være at iagttage ved Affattelsen af det tilsvarende Reglement for færøske Fiskerskibe, har Tinget vedtaget at foreslaa en Del Ændringer ved samme.

Forslaget til disse Ændringer har navnlig sin Grund i den væsentlig forskellige Levemaade blandt Befolkningen i Danmark og paa Færøerne og som skyldes Øernes fjærne Belliggenhed fra Moderlandet og Landsdelenes fra hinanden forskjelligartede Frembringelser.

Idet man for øvrigt tillader sig at henvise til Udvalgsbetænkningen og det i samme indeholdte Forslag til Forandringer

og Tilføjninger i Reglementet samt til 2de ved 3dje Behandling i Sagen fremkomne Ændringsforslag, hvilket Forslag med Ændringsforslag af Tinget vedtoges enstemmig med 19 Stemmer, skal man ærbødigst foreslaa ovennævnte Reglement med de af Tinget saaledes foreslaaede Afvigelser udvidet til at gjælde for færøske Fiskerskibe.

Tinget maa derhos udtale sin Tak til det høje Ministerium for at der som andraget i Indstilling af 2den Septbr. f. A., i Sagen angaaende Sølovens Udvidelse til Færøerne, har været givet Lagtinget Lejlighed til at afgive sin Betænkning i denne Sag.

Lagtinget, den 8de Septbr. 1893.

L. H. Buchwaldt. E. Müller,
Ordfører.

Joén Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

V. Forslag til Lov om en Forandring i de gjældende Bestemmelser om de fra Udlandet ankomende Skibes Forpligtelse til først at anløbe visse Havne.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes den fra forrige Samling udsatte Sag angaaende en Forandring i den gjældende Lovgivning, hvorefter fremmede Fiskerskibe ved deres Ankomst til Færøerne først skulle anløbe visse bestemte Havne.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 3dje August, vedtoges efter

Forslag af Schrøter, at nedsætte et Udvalg i Sagen. Danielsen foreslog at Udvalget skulde bestaa af 3 Medlemmer, medens Poulsen foreslog 5 Medlemmer. Efter at Danielsen havde taget sit Forslag tilbage, vedtoges Poulsens Forslag.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Effersø, Hentze, D. Nielsen, Petersen og Schrøter.

Under 24de og 25de Avgust fremlagdes 2 i samme Retning gaaende Andragender, henholdsvis fra Kjøbmand G. Hejnesen og Sysselmand Nielsen, hvilke henvistes til det nedsatte Udvalg.

Den 30te Avgust fremlagdes saalydende Udvalgsbetænkning og Lovudkast:

Til undertegnede Udvalg, der er nedsat i Anledning af den fra forrige Aar udsatte Sag om, at der gives de fra Udlandet ankomne Skibe Ret til at klarere i de samme Havne, som de fra Indlandet arriverede, er der afgivet tvende Andragender henholdsvis fra Sysselmanden paa Vaagø og Kjøbmand G. Hejnesen af Midvaag, hvilke Andragender begge gaa ud paa, at den forønskede Tilladelse maa blive givet.

Udvalget tillader sig at fremkomme med følgende Betragtninger:

Det maa utvivlsomt anerkjendes af alle tænkende Mennesker og ikke mindst af de lægevidenskabelige Autoriteter, at vor Kvarantænelovgivning er fuldstændig forældet. Den kunde være tidssvarende, da Heste og Vogne var det hurtigste Befordringsmiddel paa Landjorden og en længere Rejse varede flere Maaneder, men efter at Jærnbantogene paa faa Timer flyve fra den ene Plads til den anden og paa faa Dage igjennem hele Evropa, er den betydningsløs. Den Fare, vi har paa Færøerne for smitsomme Sygdommes Indførelse ved de fra Udlandet ankommende almindelige Handels- og Fiskerskibe, hvilke Fartøjer som oftest ere Sejlskibe, er meget ringe. Komme de fra Havne, hvor en Epidemik hersker, ville de i Følge de herom gjældende Bestemmelser ikke faa Tilladelse til at komme i Berøring med den færøske Befolkning, og komme de fra Havne, hvor der ingen smitsom Sygdom er udbrudt, er der ingen Sandsynlighed for, at Besætningen medbringer en saadan. En langt større Fare i saa Henseende ere de kongelige Post- og Passagerskibe. Disse komme som bekjendt 12 Gange aarlig direkte fra Granton til Færøerne, hvilken Rejse kan gjøres i lidt over 2 Døgn. Det er da indlysende, at selv det rene Sundhedspas ikke giver nogen Betryggelse for, at ikke en eller anden Passager fra en koppesmittet By, der staar i daglig Forbindelse med Granton, kan bringe Sygdommen med sig, uden at den kan konstateres før nogle Dage efter Ankomsten til Færøerne.

Det er formentlig indlysende, at Handels- og Fiskerskibene i denne Henseende frembyde langt mindre Fare, dels fordi de ere længere Tid under Vejs, dels fordi de yderst sjælden medbringe Passagerer.

Ved udbrydende Koleraepidemi bliver der i de forskjellige Lande truffet Foranstaltninger imod Smittens Udbredelse ved Jærnbanerne, men overfor denne Sygdoms Indbringelse ere vi formentlig tilstrækkelig betryggede ved de i Loven af 8de Januar 1872 om Foranstaltninger til at forhindre den asiatiske Koleras Indbringelse til Færøerne indeholdte Bestemmelser.

Er der saaledes ved den gjældende Lovgivning liden eller ingen Betryggelse imod, at epidemiske Sygdomme indbringes hertil — Kolera undtagen — saa er der saa meget mindre Grund til at lægge Hindringer i Vejen for Handel og Skibsfart ved at opretholde Love, der ikke svare til Øjemedet.

Det er ikke nogen ringe Hindring for Trafikken, navnlig for Folk, der som Andrageren, Kjøbmand Hejnesen, har direkte Forbindelse med Udlandet, at de uden Nødvendighed skal være nødsaget til først at anløbe en anden Havn end Bestemmelsesstedet.

Men selv om man mod Forventning maatte anse den gjældende Lovgivning for betryggende, saa vil denne Betryggelse ikke lide mindste Skaar ved, at der bliver givet de fra Udlandet ankommende Skibe samme Ret som de fra Indlandet til at anløbe samtlige 7 Klareringshavne. Sysselmændene i Vaagø, Østerø og Sandø kunne ligesaa godt som Sysselmændene i Suderø og Norderøerne paaso, at Skibet er forsynet med det i § 8 i Loven af 21de Marts 1855 om Ophævelse af den kongelige Enehandel paa Færøerne paabudte Sundhedspas, eller i Mangel heraf, lige saa fuldt forbyde de fra Udlandet ankommende Skibes Besætning at have Samkvem med Land som de fra Indlandet. Desuden vil det være i Rhederens og Skipperens velforstaaede Interesse, at denne drager Omsorg for, at Sundhedspasset er i behørig Orden for ikke at risikere, at Sysselmanden i Henhold til bemeldte Lovparagraf paalægger ham at sejle hen til en af de Pladser, hvor Distriktslægerne ere bosatte for at faa Besætningens Sundhedstilstand undersøgt.

Det er en besynderlig Forretningsgang, at naar en Skibsfører, der med sit Skib ankommer fra Udlandet for at losse sin Ladning i Midvaag, foreviser behørigt

Sundhedspas for den af Staten ansatte og lønnede Embedsmand, Sysselmanden der, da maa denne henvise ham til først at sejle til Vestmanhavn og forevise det for den der beskikkede Kvarantæneopsynsmand, der har endnu mindre Autoritet og i Reglen ogsaa mindre Kundskaber end Sysselmanden.

Det i forrige Samling nedsatte Udvalg tilskrev Fysikus og bad ham om at udtale sig om Sagen. Hans Erklæring foreligger nu, men han har afslaaet at udtale sig om den. Udvalget gaar imidlertid ud fra som givet, at en Udtalelse fra ham vel kunde have bestyrket, men ingenlunde svækket det af os foran udviklede Synspunkt.

I Henhold til det anførte, anser Udvalget det for rettest, at Lagtinget søger at udvirke, at den begjærte Tilladelse bliver givet, og tillader sig derfor at foreslaa til Vedtagelse:

Tinget indgaar til Justitsministeriet med følgende

Forslag til Lov

om

en Forandring i Bestemmelserne om de til Færøerne ankommande Skibes Forpligtelse til først at anløbe visse Havne.

§ 1.

Alle til Færøerne, saa vel fra Indsøen Udlandet ankommande Skibe skulle, forinden de besejle andre Havne paa Øerne, anløbe en af efternævnte 7 Havne, nemlig: Thorshavn og Vestmanhavn paa Strømsø, Trangisvaag paa Suderø, Vaag paa Borden, Midvaag paa Vaagø, Kongshavn paa Østerø og Sand paa Sandø.

§ 2.

§ 4 i Lov af 21de Marts 1855 om Ophævelse af den kgl. Enehandel paa Færøerne, ophæves.

§ 3.

Denne Lov træder i Kraft den . . .

I Udvalget, der er nedsat i Sagen om Skibes Forpligtelse til ved Ankomsten til Færøerne først at anløbe visse Havne, Thorshavn den 30te August 1893.

J. H. Schrøter, Fr. Petersen.
Ordfører.
O. P. Effersø. D. Nielsen.
J. Hentze.

Den 1ste September foretoges Sagens 2de Behandling. Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sættes under Afstemning og vedtoges med 16 St. mod 0.

Den 5te September foretoges Sagens 3dje Behandling:

§ 1 i Udvalgets Lovforslag vedtoges med 15 St. mod 0.

§ 2 i do. vedtoges med 14 St. mod 0.

§ 3 og Lovforslagets Titel betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

Lovforslaget i dets Helhed sættes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: Ja stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Andersen, Effersø, Jacobsen, Danielsen, D. Nielsen, Bærøntsen, Petersen, Weihe, Husgaard, Hentze, P. Nielsen, Schrøter og Næs; — Müller og Formanden stemte ikke, medens Djuhuus og Olsen vare fraværende, og var Lovforslaget saaledes vedtaget med 16 St.

Den 8de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

I forrige Aar indkom et Andragende til Færøernes Lagting fra Lagtingsmændene for Vaagø, M. Danielsen og D. Nielsen, ved hvilket Thinget anmodedes om at søge udvirket, at der foretoges den Forandring i Lovgivningen, at Skibe, der ankomme til Øerne fra Udlandet, ikke for Fremtiden blive bundne til først at anløbe en af de 4 Havne, hvor Distriktslægerne bo, men at de, ligesom de fra Indlandet ankommande, tillige skulle være berettigede til at anløbe en af de 3 Havne, Midvaag, Kongshavn og Sand, hvor Sysselmandene ere bosiddende. Sagen blev imidlertid udsat til i indeværende Aar, hvor den, efter at have været til foreløbig Behandling, blev overgivet til et af 5 Medlemmer bestaaende Udvalg, til hvilket tvende Andragender, henholdsvis fra Sysselmanden paa Vaagø og Kjøbmand G. Hejnesen, Midvaag, gaaende i samme Retning ogsaa bleve henviset.

Udvalget afgav under 30te August sin Betænkning i Sagen, ledsaget med vedlagte Lovforslag, hvorefter den undergik 2 Behandlinger i Thinget. Ved 3dje Behandling, der foretoges den 5te Septbr., blev Lovforslaget enstemmig vedtaget ved Navneopraab med 16 Stemmer, medens 2

afholdt sig fra at stemme og 2 vare fraværende.

Afforskjellige Udtalelser, der fremkom ved Sagens Behandling i Lagtinget, fremgik, at de Anskuelsor, der gjorde sig gjældende i Tinget for at anbefale Sagen, vare:

- 1) at den gjældende Kvarantænelovgivning ingenlunde kan anses for betryggende mod Indbringelse af smitsomme Sygdomme -- Kolera undtagen -- fordi rejsende Personer, der komme hertil som Passagerer med Postskibene fra Granton, kunne umiddelbart forinden deres Afreise være ankomne med Jærnbanen fra smittebefængte Steder, til den nævnte Plads.
- 2) at Faren for epidemiske Sygdommes Indbringelse med Handels- og Fiskerskibene er mindre end med Postdampskibene, fordi hine i Reglen ikke medtage Passagerer og dels som oftest ere Sejlskibe og som Følge deraf længere undervejs.
- 3) at Faren ikke vil forøges om den begjærte Tilladelse bliver givet, fordi Sysselmændene paa de paagjældende Pladser ikke ville tilstede, at Besætningen paa et Skib, som enten mangler det i Lov af 21de Marts 1855 paa-

badte Sundhedspas eller have syge Personer om Bord, faar Samkvem med Land, men et saadant Skib vil lige saa vel som de fra Indlandet ankommende, i et sligt sjælden forekommende Tilfælde, være først at henvise til en af Distriktslægerne, for at Besætningen kan underkastes Lægeundersøgelse, og

- 4) at de nu gjældende Bestemmelser, uden at gjøre den tilsligtede Nytte, virke hæmmende paa Handel og Skibsfart.

Idet man iøvrigt henviser til det i vedlagte Udvalgsbetænkning anførte, tillader Lagtinget sig paa det bedste at anbefale, at det høje Ministerium velvillig vil foranledige at Forslaget maa blive ophøjet til Lov.

Færøernes Lagting, den 8de Septbr.
1893.

L. H. Buchwaldt.

J. H. Schrøter,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

VI. Forslag til Lov for Færøerne om Tilsyn med Udvandrerens Befordring.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes følgende Skrivelse fra Amtmanden:

Fære Amt.

Thorshavn den 30de Juli 1893.

De mer eller mindre fristende Tilbud om at udvandre her fra Øerne for at bo-

sætte sig i Amerika, som navnlig i den senere Tid ere blevne rettede til den færøske Befolkning dels gjennem Bladartikler, dels paa anden Maade, turde mulig indeholde en Opfordring til ogsaa for Færøernes Vedkommende at søge Udvandringsvæsenet ordnet ad Lovgivningens Vej i Lighed med hvad alt er sket for Kongerigets og Islands Vedkommende ved Lovene

af 1ste Maj 1868 og 14de Januar 1876. — Særlig synes den islandske Lov om Tilsyn med Udvandrerens Befordring af 14de Januar 1876 egnet til at udvides til Færøerne med følgende i de lokale Forhold begrundede Ændringer:

ad Lovens § 1. Ordene i §ens 6te Linje: »islandske Søhavne« forandres til: »færøske Klareringshavne«.

ad § 2. Ordene i 2den og 3dje Linje: »i Island« og »Landshøvdingen« forandres til: »paa Færøerne« og »Justitsministeren«.

ad § 3, 1ste Stykke. Ordet: »Landshøvdingen« i 2den og 5te Linje forandres til »Justitsministeren«.

§ens 2det Stykke affattes saaledes: »Om den af Justitsministeren meddelte Tilladelse og dertil knyttede Betingelser underretter Amtmanden Landfogden og Sysselmændene, uden hvis skriftlige Samtykke Skibet ikke maa udklareres henholdsvis fra Thorshavn eller en anden færøsk Klareringshavn. Forinden Samtykket meddeles, skal Landfogden eller Sysselmanen forvisse sig om, at Vilkaarene nøje ere opfyldte og at de indtagne Udvandrerere forsynede med lovformelige Kontrakter«.

§ 4, 1ste Stykke, affattes saaledes: »Tilladelse til at paatage sig Udvandrerens Befordring over europæiske Havne meddeles af Landfogden«.

I §ens 2det Stykke, 3dje Linje, forandres: »Politimesteren« til »Landfogden«.

ad § 5, 1ste Stykke. Ordet: »Politimesteren« i 1ste Linje forandres til: »Landfogdens«. Beløbene: »6000 Kr.« og »20.000 Kr.« i 2den Linje samt »14.000 Kr.« i 6te Linje forandres til henholdsvis: »3000 Kr.«, »10.000 Kr.« og »7000 Kr.«

§ens 2det og 3dje Stykke affattes saaledes: »Landfogden har, hver Gang han meddeler saadan Tilladelse, gennem Amtmanden at gjøre Indberetning herom og om den stillede Sikkerheds Beskaffenhed til Justitsministeren, for hvem alle Spørgsmaal, der vedrøre Meddelelsen af den ommeldte Tilladelse, kunne indbringes til Afgjørelse. Den stillede Sikkerhed kan til enhver Tid saa vel af Justitsministeren som af Landfogden kræves forhøjet til det højeste af de nævnte Beløb«.

§ 6 affattes saaledes: »Agter Agenten at drive Forretning udenfor Thorshavn, bliver Underretning derom at meddele Landfogden, hvorhos den af denne udfærdigede Tilladelse (§ 4) bliver at forevise for det Steds Sysselman, hvor Tilladelsen skal benyttes«.

Fuldmagt for nogen anden til at handle paa Agentens Vegne maa udstedes skriftlig og, efter at være forsynet med Landfogdens Paategning, forevises for det Steds Sysselman, hvor Fuldmagten skal benyttes«.

ad § 7, 1ste Stykke. I Stedet for Ordene i 4de Linje: »Politimesteren paa Afgangsstedet« sættes: »Landfogden eller Sysselmanen, alt eftersom Skibet afgaar fra Thorshavn eller en anden færøsk Klareringshavn«. »Politimesteren« i §ens 2det Stykke, 1ste Linje, forandres til »Landfogden eller Sysselmanen«.

ad § 8. I Stedet for »Island« i §ens 1ste Linje sættes »Færøerne«; i Stedet for Ordene i 2den Linje: »en dertil af Politiet antagen Læge« sættes: »vedkommende Distriktslæge«.

ad § 9. I Stedet for »Politimesteren« i §ens 1ste og 3dje Linje samt »vedkommende Politimester« i Slutningen af §en sættes: »Landfogden eller Sysselmanen«.

ad § 13, 2det Stykke. I Stedet for »Island« i 1ste Linje sættes: »Færøerne«.

ad §ens 4de Stykke. I Stedet for »islandske« i 1ste Linje sættes »danske«; i Stedet for »vedkommende Politimester« i 2den Linje: »Landfogden eller vedkommende Sysselman«, og i Stedet for »Politimesteren« i 4de Linje: »Landfogden eller Sysselmanen«.

ad § 14. I Stedet for »Landshøvdingen over Island« og »Landshøvdingen« i §ens 4de og 6te Linje sættes: »Justitsministeren«.

ad § 15. I Stedet for »Bøder fra 20 til 2000 Kr.« i §ens 3dje Linje sættes: »Bøder fra 20 til 500 Kr.«. I Stedet for »Landskassen« i §ens Slutning sættes: »Færø Amts Fattigkasse«.

Jeg tillader mig overensstemmende hermed at forelægge Sagen for det ærede Lagting til videre Behandling.

L. H. Buchwaldt.

Til

Færøernes Lagting.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 1ste August, vedtoges efter Forslag af Effersø at der i Sagen ned sættes et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Effersø, Husgaard, D. Nielsen, Petersen og Weihe.

Den 16de Avgust fremlagdes saalydende Udvalgsbetænkning og et Lovudkast:

Ved Skrivelse af 3dje Juli d. A. har Amtmanden, under Henvisning til nogle i den senere Tid forekomne Forsøg paa at fremkalde en Udvandringsbevægelse blandt den færøske Befolkning, henledet Lagtingets Opmærksomhed paa Betimeligheden af for Færøernes Vedkommende at søge Udvandringsvæsonet ordnet ad Lovgivningens Vej. Idet Amtmanden derhos fremhæver, at den islandske Lov om Tilsyn med Udvandrerens Befordring af 14de Januar 1876 særlig synes egnet til med nogle specielt anførte, i de lokale Forhold begrundede Ændringer, at gjøres gjældende paa Færøerne, forelægger han Sagen for Lagtinget til videre Behandling.

Undertegnede i denne Anledning nedsatte Udvalg skal tillade sig om Sagen at udtale følgende:

Skjønt den færøske Befolkning gennemgaaende føler sig stærkt knyttet til sin Hjemstavn, saa at det hidtil har været en stor Sjældenhed, at nogen Færing har forladt Øerne, for at nedsætte sig paa hin Side Atlanterhavet, maa man med Amtmanden være enig i, at en Forandring i denne Henseende nu maa anses for en nærliggende Mulighed. Den Udvandringsbevægelse, der i de senere Aar har bragt Islændere i tusindvis over til Amerika, kunde, særlig paa Grund af den livlige Forbindelse og det store Samkvem, der nu aarlig finder Sted mellem færøske Fiskere og den islandske Befolkning, meget let komme til at forplante sig til Færøerne. Naar hertil kommer, at Udsendinge fra Amerika, der jævnlig rejse omkring paa Island som ivrige Udvandrings-Agitatorer, som det fremgaar af den Amtmandens Skrivelse vedlagte »Udskrift af Færøernes Landfogderis Politi- og Foged-Protokol«, nu ogsaa synes at ville skjænke den færøske Befolkning en særlig Opmærksomhed, maa man være af den Mening, at Færøerne ikke længer bør savne en Udvandringslov.

Da man i Lov af 1ste Maj 1868, som ikke gjælder for Færøerne, og for Islands Vedkommende i Lov af 14de Januar 1876 har Bestemmelser om Udvandrerens Befordring, ligger det nær at søge Sagen for Færøernes Vedkommende ordnet ved en Lov, der, bortset fra smaa i de stedlige Forhold begrundede Ændringer, er enslydende med den ene af de nævnte Love. Som den nyere og udførligere Lov, der i §§ 7—12 indeholder Bestemmelser om Ind-

retningen af og Opsyn med de til Udvandrerens Befordring benyttede Skibe — hvilke Bestemmelser ikke findes i Lov af 1ste Maj 1868 — synes den islandske Lov i denne Henseende at være at foretrække.

De Ændringer, som Udvalget skal tillade sig at foreslaa, ere væsentlig de samme, som i Amtmandens nævnte Skrivelse ere paapegede, og bestaa, foruden nogle aldeles selvfølgelige, navnlig i, at den Myndighed, som den islandske Lov tillægger »Landshøvdingen«, henlægges under »Justitsministeren«, ligesom snart »Landfogden«, snart »Landfogden og vedkommende Sysselmand« sættes i Stedet for »Politimestoren«.

Da Antallet af Udvandrere fra Færøerne tør antages at blive langt mindre end fra Island, har man ment, at de i § 5 nævnte Beløb, der skulle stilles som Sikkerhed, kunne nedsættes til det halve, hvorimod man har anset det rettest at bibeholde de i § 15 nævnte Bøders Størrelse.

For øvrigt skal man tillade sig at henvisse til medfølgende i Henhold til det anførte affattede: »Forslag til Lov for Færøerne om Tilsyn med Udvandrerens Befordring«.

I Udvalget for Udvandringssagen, Lagtinget den 15de Avgust 1893.

Petersen,	Effersø.	Husgaard.
Ordfører.		
D. Niclasen,		Weihe.

Forslag

til

Lov for Færøerne om Tilsyn med Udvandrerens Befordring.

Dette Lovforslag er enslydende med den islandske Lov af 14de Januar 1876 (se Lovtidende for 1876 Nr. 3 i Tillæget) med følgende Ændringer:

§ 1. »Islandske Søhavne« er forandret til »færøske Klareringshavne«.

§ 2. »i Island« og »Landshøvdingen« er forandret til »paa Færøerne« og »Justitsministeren«.

§ 3. »Island« er forandret til »Færøerne« og »Landshøvdingen« til »Justitsministeren«.

2det Stykke er affattet saaledes:

»Om Tilladelsen og om de dertil knyttede Betingelser underrettes igjennem

Amtet Landfogden og vedkommende Sysselman, uden hvis skriftlige Samtykke Skibet ikke maa udklæres henholdsvis fra Thorshavn eller en anden færøsk Klareringshavn. Forinden Samtykke meddeles, skal Landfogden eller Sysselmanen forvisse sig om, at Vilkaarene nøje ere opfyldte og at de indtagne Udvandrere ere forsynede med lovformelige Kontrakter.

§ 4, 1ste Stykke: I Stedet for »Politimesteren paa det Sted, hvor den, der begjærer samme, er bosat« staar »Landfogden«.

2det Stykke: For »Politimesteren« staar »Landfogden«.

§ 5, 1ste Stykke: For »Politimesteren« staar »Landfogden«; for »6000 Kr.«, »20,000 Kr.« og »14,000 Kr.« staar henholdsvis: »3000 Kr.«, »10,000 Kr.« og »7000 Kr.«.

2det Stykke er affattet saaledes: »Landfogden har, hver Gang han meddeler saadan Tilladelse, gennem Amtmanden at gjøre Indberetning herom og om den stillede Sikkerheds Beskaffenhed og Størrelse til Justitsministeren, for hvem alle Spørgsmaal, der vedrøre Meddelelsen af den ommeldte Tilladelse, kunne indbringes til Afgjørelse.«

3dje Stykke: For »Landshøvdingen« staar »Justitsministeren«; for »Politimesteren« staar »Landfogden«.

§ 6 lyder saaledes: »Agter Agenten at drive Forretning udenfor Thorshavn, bliver Underretning derom at meddele Landfogden, hvorhos den af denne udfærdigede Tilladelse (§ 4) bliver at forevise for det Steds Sysselman, hvor den agtes benyttet. Fuldmagt for en anden til at handle paa Agentens Vegne maa udstedes skriftlig og, efter at være forsynet med Landfogdens Paategning, forevises for det Steds Sysselman, hvor Fuldmagten skal benyttes.«

§ 7, 1ste Stykke: For »islandske« staar »færøske«; for »Politimesteren paa Afgangstedet« staar »Landfogden eller vedkommende Sysselman, alt eftersom Skibet afgaar fra Thorshavn eller en anden Klareringshavn«.

2det Stykke: For »Politimesteren« staar »Landfogden eller vedkommende Sysselman«.

§ 8. For »Island« staar »Færøerne«; for »en dertil af Politiet antagen Læge« staar »vedkommende Distriktslæge«.

§ 9. For »Politimesteren« og »vedkommende Politimester« staar »Landfogden eller Sysselmanen«.

§ 12. For »hver Rad« staar »Køjerækkernes«.

§ 13, 2det Stykke. For »Island« staar »Færøerne«.

4de Stykke. For »islandske« staar »danske«; for Slutningen: »vedkommende Politimester o. s. v.« staar: »Landfogden eller Sysselmanen, som efter at have forvisset sig om, at Kontrakten fyldestgjør de i denne Paragraf indeholdte Bestemmelser, tilstiller Udvandrerens Originalen forsynet med sin Paategning«.

§ 14. For »Landshøvdingen over Island« og »Landshøvdingen« staar »Justitsministeriet«.

§ 15. For »Landskassen« staar »Færø Amts Fattigkasse«.

Den 24de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Lovforslaget behandledes §vis, hvorefter Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sattes under Afstemning og vedtoges enstemmig med 15 St.

Den 25de Avgust fremlagdes et saalydende

Motiveret Ændringsforslag.

ad § 7.

Da en eventuel Befordring af Udvandrere fra Færøerne til europæiske Havne vel i de fleste Tilfælde vil finde Sted med Skibe, der samtidig befordre Udvandrere fra Island, ville, ved Skibets Ankomst hertil alle Kabytspladser antagelig være optagne af Islændere, saa at eventuelle Udvandrere herfra ville faa anvist Plads paa Møllemdæk eller i Lasterummet, hvad ogsaa meget godt kan gaa an, naar Pladsen er anstændig og rummelig nok; men i denne Henseende vil den Omstændighed, at Skibet er »kongeligt Postdampskib« — for saa vidt man under denne Betegnelse ogsaa vil medtage private Rederiers eller Selskabers Skibe, naar saadanne anvendes som Postskibe — næppe afgive nogen tilfredsstillende Betryggelse. Færøske Fiskere, der aarlig rejse frem og tilbage mellem Færøerne og Island, have saaledes ofte, og vistnok med fuld Høje, beklaget dem over den Plads, der, ogsaa i Postskibene, anvises dem, sædvanlig i Lasterum eller paa Møllemdæk, endog naar de ved Afrejse herfra have taget Returbillet til 2den Plads.

Jeg tillader mig derfor at foreslaa:
at Ordono i §ens Begyndelse: — det kongelige Postdampskib alene undtaget — udgaa.

Lagtingssalen, den 25de Avgust 1893.

Joan Poulsen.

Den 29de Avgust foretoges Sagens 3dje Behandling.

§ 1 vedtoges med 16 St. mod 0.

§ 2 vedtoges med 15 St. mod 0.

§§ 3—6 vedtoges hver især med 17 St. mod 0.

§ 7 med dertil stillet Ændringsforslag: Efter at Ændringsforslaget var forkastet med 11 St. mod 4, vedtoges § 7 i Udvalgets Forslag med 14 St. mod 0.

§§ 8 og 9 vedtoges hver især med 15 St. mod 0.

§§ 10 og 11, der ere enslydende med den islandske Lov, betragtedes som vedtagne uden Afstemning.

§ 12 vedtoges med 15 St. mod 0.

§ 13 vedtoges med 14 St. mod 0.

§§ 14 og 15 vedtoges hver især med 15 St. mod 0.

Efter at de enkelte Paragrafer saaledes vare vedtagne, sattes Lovforslaget i dets Helhed under Afstemning ved Navneopraab med det Udfald, at samtlige tilstedeværende Medlemmer stemte: »Ja« (fraværende vare: Andersen, Djurhuus og Olsen), og var Lovforslaget saaledes enstemmig vedtaget med 17 Stemmer.

Den 8de September oplæstes og underskrevet saalydende Indstilling i Sagen:

Ved Skrivelse af 3dje Juli d. A., bilagt med en Udskrift af Færøernes Landfogderis Politi- og Fogedprotokol og et Exemplar af Bladet »Dimmalætting« for 13de Maj d. A., har Amtmanden over Færøerne

henledet Lagtingets Opmærksomhed paa Ønskeligheden af at faa Udvandringsvæsenet for Færøernes Vedkommonde ordnet ad Lovgivningens Vej, i Lighed med hvad sket er for Kongerigets og Islands Vedkommonde ved Lovene af 1ste Maj 1868 og 14de Januar 1876, idet Amtmanden tillige gjør opmærksom paa, at sidstnævnte Lov med nogle faa specielt anførte Ændringer vil kunne afpasses efter færøske Forhold.

Det i Sagen nedsatte Udvalg, der, saaledes som det fremgaar af hoslagte Udvalgsbetænkning, fuldt ud har kunnet slutte sig til Amtmandens ovennævnte Betragtninger, har i Henhold hertil affattet et Forslag til Lov for Færøerne om Tilsyn med Udvandrerens Befordring, der, bortset fra enkelte af Hensyn til de stedlige Forhold gjorte Ændringer, er enslydende med nævnte for Island gjældende Lov af 14de Januar 1876.

Dette Forslag vandt ved Sagens Behandling i Tinget almindelig Tilslutning.

Et til dettes § 7 stillet motiveret Ændringsforslag, gaaende ud paa, at det kgl. Postdampskib, lige saa vel som andre Skibe, hvormed Udvandrere maatte blive befordrede, skulde være Politiets Kontrol undergivet, forkastedes med 11 Stemmer mod 4, hvorefter Forslaget i sin Helhed enstemmig vedtoges med 16 Stemmer.

Idet man nu tager sig den Frihed at indsende bemeldte Lovforslag med Sagens øvrige Papirer til det høje Ministerium, skal man ærbødigst tillade sig at udtale Ønsket om, at den for eventuelle Udvandrere fra Færøerne tilsigtede Beskyttelse maatte opnaas derved, at Forslaget ved det høje Ministeriums gunstige Forsorg maatte blive til Lov.

Lagtinget, den 8de Septbr. 1893.

L. H. Buchwaldt.

Fr. Peterson,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Til

Justitsministeriet.

VII. Forslag til Lov om Forandring i Afholdelse af Ting paa Færoerne.

Den 2den Avgust fremlagdes saalydende Skrivelse fra Sørenskriveren:

Færoernes Sørenskriveri,

Thorshavn den 19de Maj 1893.

Som Hr. Amtmanden bekjendt, havde Færoerne før Udstedelsen af Frd. 30te Marts 1836 kun én ordinær Retsdag for hvert Syssel, nemlig det aarlige Vaarting. For at raade Bod paa den Langsomhed i Rets-sagers Behandling, som fulgte heraf, blev der ved den nævnte Forordning indført 8 Maanedsting i Thorshavn som ordinære Ting for Strøms og Østers Sysler og Øerne Vaagø og Sandø, ligesom det ogsaa blev bestemt, at der, naar det forlangtes, skulde holdes Høsting i Norderø og Suderø Sysler, samt for Øerne Myggenæs, Skuø og Store Dimons Vedkommende i Vaagø og Sandø Sysler. Efter Forordningen skulde Tingene holdes saaledes: de sædvanlige Vaarting i April og Maj Maaned, Høstingene paa Suderø i Avgust eller i Begyndelsen af September og paa Norderøerne, Vaagø og Sandø i September Maaned, Maanedstingene i Thorshavn den 1ste Søndag i Maanederne Februar, Marts, Juni, Juli, Avgust, Oktober, November og December. Dette forandrede ved Lov 30te Januar 1864 til, at Vaartingene skulde holdes i Maanederne Maj og Juni, og at Maanedstingenes Antal blev 9, nemlig i Maanederne: Januar, Februar, Marts, April, Juli, Avgust, Oktober, November og December.

Efter denne Ordning have altsaa Beboerne paa de Øer, der have Maanedstingene til Værneting, aarlig 10 Retsdage, nemlig 9 paa Tinget i Thorshavn og 1 paa det stedlige Vaarting. For de Syslers Vedkommende, med hvilke dette ikke er Tilfældet, nemlig Norderøerne og Suderø, samt Øerne Myggenæs, Skuø og St. Dimon, henstaa Retssagerne derimod fra det ene Vaarting til det andet, idet Parterne paa Grund af de Udgifter for det Offentlige, Høstingene medføre, sjælden benytte sig af deres Ret til at forlange et saadant, lige saa lidet

som det er Skik, at de efter Frd. 1836 § 5 blive enige om, at Maanedstinget skal være Værneting.

For saa vidt Suderø angaar, vil der ikke kunne gjøres nogen Forandring heri, idet det paa Grund af denne Øs store Afstand fra Thorshavn vil medføre for store Ulemper for Øens Beboere at gjøre Maanedstingene til ordinært Værneting. Derimod vilde formentlig meget kunne tale for, at Maanedstingene bleve ordinært Værneting for Norderøernes Syssel og Øerne Myggenæs, Skuø og St. Dimon, samt at Vaar- og Høstingene for Norderøerne, Sandø, Vaagø og Vaartingene for Strøms og Østerø bortfaldt, mulig i Forbindelse med at Maanedstingenes Antal forøgedes.

Saaledes som Forholdene nu ere og have været i den sidste Menneskealder, er det rent undtagelsesvis, at der i Norderøernes Syssel forefalder nogen Retssag. — der er Aar imellem at dette sker, og den ringe Ulempe, der for en sagsøgende Part vil være ved, at Vaar- og Høstinget der bortfalder, vil rigelig oprettes ved, at en Retssag ikke som nu skal staa hen fra det ene Aar til det andet, men kan foretages ved Maanedstingene. I Forbindelse hermed skal jeg bemærke, at det her paa Øerne i Almindelighed er Skik og Brug, at Parterne ikke selv møde, men der mødes for dem ved en retskyndig god Mand, som fører Sagen for dem; ved Tinget i Thorshavn er der for Tiden saaledes 4 Mænd, der procedere for Parterne, enten uden Vederlag eller imod et meget ringe Vederlag; Samfærdselen mellem Norderøernes Syssel og Thorshavn er nu ved Damp- og Sejlskibe, samt Raads-Forbindelse saaledes, at mundtlig eller skriftlig Konferens mellem Parten og hans Sagfører let vil kunne ske. Den eneste Ulempe, der vil kunne være ved at lade de stedlige Ting i dette Syssel bortfalde, vil være ved Vidners Førelse, men vil en Tingvidnesag være noget saa sjældent forekommende, at der ikke synes at være nogen Anledning til af den Grund at bibeholde Norderøernes Ting, naar der iøvrigt maatte være Anledning til at lade det bortfalde; i over en Menneskealder har

intet Tingsvidne været ført ved Norderøernes Tingsted.

Af Hensyn til den egentlige Retspleje vil der være endnu mindre Anledning til at bibeholde Vaartingene i Strøms, Østers, Vaagø og Sandø Sysler, og Høsttingene for Myggenæs, Skuø og Store Dimon i Vaagø og Sandø Sysler. Da disse 4 Sysler med Undtagelse af de 3 nævnte smaa Øer have Maanedstingene som ordinært Værneting, lader en Sagsøger selvfølgelig ikke en Sag hvile, indtil han kan faa den foretaget ved det stedlige Vaarting i Maj eller Juni Maaned; han anhängiggjør den ved Maanedstinget, og da Kuldsmægtig, som nævnt, benyttes, tager en Part ikke Udsættelse til det stedlige Vaarting, men begjærer Sagen udsat til næste Maanedsting, altsaa fra April til Juli Ting. Af de samme Hensyn, tilmed da Afstanden til Thorshavn ikke er betydelig, og Befolkningen tit har Ærinde der, vil en Part føre Tingsvidne sammesteds uden at afvente det aarlige Vaarting. Fra de 3 ovennævnte smaa Øer har der i over en Menneskealder ikke været nogen Sag, saa at man formentlig ikke for disses Vedkommende behøver at gjøre nogen Undtagelse.

I Følge heraf kan jeg ikke skjønne, at Hensynet til Retsplejen i Befolkningens Tarv fordrer, at de stedlige Ting paa Norderøerne, Strøms, Østers, Vaagø og Sandø bibeholdes.

Til Vaartingene ere imidlertid tillige følgende Forretninger henlagte: Kundgjørelse af Love og Anordninger, Tinglæsning af Dokumenter, Fredlysning af Fuglebjerge og Ederfuglevarp efter Lov 9de Februar 1854 og 29de Marts 1887 samt Examination af Værgeregnskaber.

De Love og Anordninger, som kundgjøres ved de stedlige Vaarting, ere de, som komme til Øerne umiddelbart før Vaartingenes Afholdelse; for de andres Vedkommende iagttages Omgangsmaaden efter Plakat 23de Marts 1813, saa af Hensyn til denne Kundgjørelse er der virkelig ikke nogen Anledning til Tingenes Bibeholdelse, lige saa lidt af Hensyn til Tinglæsningen af Dokumenter, — Befolkningen vilde være bedre tjent med hyppigere at kunne faa deres Skjæder og Pantebreve tinglæste, end f. Ex. fra Norderøerne, Myggenæs, Skuø og Store Dimon en Gang om Aaret, — eller af Hensyn til Fredlysningen af Fuglebjerge og Ederfuglevarp, — den vil lige saa godt kunne ske ved et af Maanedstingene i Thorshavn, og maatte dette Ting vel helst være efter gammel Lands Skik Olai Tinget, altsaa Avgust Maanedsting;

tillige burde Fredlysning ske ved Grande-stævne en Gang aarlig.

Examination af Værgeregnskaberne bestaar i, at Værgerne skulle møde og indbetale Indtægterne af det Jordegods, der er inddraget under Overformynderiet, hvorhos Bestemmelse tages om, hvorvidt Indtægterne skulle opspares eller ej; Forholdet har imidlertid i Tidens Løb udviklet sig til, at der i Almindelighed ikke møder nogen eller kun en ganske enkelt Værges paa Vaartingene. Da det er forbundet med et utidig Besvær for Værgerne at møde ved Vaartinget paa et Sted, hvor de iøvrigt ikke have noget som helst andet Ærinde at besørge, foretrække de i Aarets Løb at møde paa Sorenskrivkontoret og besørge hvad der i saa Henseende paahviler dem. Naar der blev fastsat et længere Tidsrum, f. Ex. fra 1ste April til 1ste September, i hvilket Værgerne havde at møde paa Sorenskrivkontoret til Examination, vilde det være langt mere hensigtsmæssigt.

I det hele kan jeg sige, at den Rolle, Vaartingene spille nu, er en ganske anden end i tidligere Tid. Da mødte Landets Øvrighed, Amtmanden, Landfogden og Sorenskriveren paa Tingene, og Befolkningen gav talrigt Møde; nu, efter at saa stort et Antal Forretninger er henlagt til Syssemanden, møder der ingen, og der synes mig ikke at være nogen Anledning til paa de ovennævnte 5 Vaarting, hvor intet nævneværdigt foretages, at anvende i Skydsudgifter et Beløb af c. 200 Kr., hvorfor jeg ærbødigst tillader mig at foreslaa, at der søges truffen Foranstaltning til, at de bortfalde.

Som jeg ovenfor kortelig har berørt, vilde der kunne være nogen Anledning til, samtidig med at Vaartingene, med Undtagelse af Suderø Vaar- og Høsting, bortfalde, at søge Maanedstingenes Antal forøget. Suderø Vaarting burde ligesom tidligere holdes i Maj eller Juni Maaned, og Høstinget i Avgust eller i Begyndelsen af September. Desuagtet vilde der intet være i Vejen for, da Maanedstingene i Thorshavn holdes den 1ste Søndag i hver Maaned, at forøge Maanedstingene med Maj, Juni og September Ting, altsaa et Ting hver Maanedsdag eller, da Retsplejen til Trods for 12 aarlige Ting ikke synes tidssvarende, at bestemme, at Ting holdes foruden den 1ste Søndag i hver Maaned, tillige den 1ste Søndag i Maanedens 3dje Uge, dog af Hensyn til Retsferien — N. L. 1-3-4 — med Undtagelse af i Januar Maaned.

N. Andersen.

Til Først Amt.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 8de Avgust, vedtoges, efter Forslag af Andersen, at der i Sagen nedsættes et særligt Udvalg paa 3 Medl.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Andersen, Barentsen, Djurhuus, Jacobsen og Petersen.

Den 14de Avgust fremlagdes saalydende Udvalgsbetænkning og Lovudkast:

Betænkning.

Af Færøernes Lagting er den 9de ds. underskrevne 5 Medlemmer af Tinget valgte til at afgive en Betænkning i Anledning af et fra Sorenskriveren fremkommet Forslag om Forandring i Afholdelsen dels af de ordinære Maanedsting i Thorshavn, dels af Vaartingene.

I Henhold hertil ere vi sammentraadte og skulle efter i Udvalg at have drøftet Forslaget, afgive denne vor Betænkning:

Forinden Udstedelsen af Frd. 30te Marts 1836 havde Færøerne aarlig kun én ordinær Retsdag for hvert af de 6 Sysler, som Øerne ere inddelte i, og som hver for sig udgjøre en Retskreds, vide Reskr. 8de September 1815, kfr. Kanceliskr. 21de September 1847, dog med den samme Dommer, Sorenskriveren, for alle Sysler. Denne ene aarlige Retsdag var hvert Syssels Vaar- eller Hjemting. For at raade Bod paa den Langsomhed i Retssagers Behandling, som fulgte af denne ene aarlige Rets Holdelse, blev der ved den nævnte Forordning, ved Siden af de sædvanlige Vaarting, indført 8 Maanedsting i Thorshavn som ordinære Ting for Strømø og Østerø Sysler og Øerne Vaagø og Sandø, ligesom det ogsaa blev bestemt, at der, naar det forlangtes, skulde holdes Høsting i Norderø og Suderø Sysler samt for Myggenæs af Vaagø Syssel og Skuø og St. Dimon af Sandø Syssel. Efter Forordningen skulde Tingene holdes saaledes: de sædvanlige 6 Vaarting i April og Maj Maaneder, Høstingene paa Suderø i Avgust eller i Begyndelsen af September Maaneder og paa Norderøerne, Vaagø og Sandø, — naar det for de 2 sidstnævnte Syslers Vedkommende begjæredes fra Myggenæs, Skuø og St. Dimon, — i September Maaned, Maanedstingene i Thorshavn den 1ste Søndag i Maanederne: Februar, Marts, Juni, Juli, Avgust, Oktober, November og December.

Dette forandredes ved Bekjendtgørelse 30te Januar 1864 til, at Vaartingene skulde

holdes i Maanederne Maj og Juni, og at Maanedstingenes Antal blev 9, nemlig i Maanederne Januar, Februar, Marts, April, Juli, Avgust, Oktober, November og December; til Bekjendtgørelsen af 1864 slutter sig kgl. Resol. af 15de Januar 1891, der giver Amtmanden over Færøerne Bemyndigelse til efter Indstilling af Sorenskriveren at fastsætte for hvert Aar Følgeordenen for Vaartingene.

Efter denne Ordning have altsaa Beboerne paa de Øer, der have Maanedstingene til Værneting, nemlig: Strømø og Østerø Sysler samt Øerne Vaagø og Sandø, aarlig 10 Retsdage, nemlig 9 paa Tinget i Thorshavn og 1 paa det stedlige Vaarting. For de Syslers Vedkommende, med hvilke dette ikke er Tilfældet, nemlig Norderøerne og Suderø samt Øerne Myggenæs, Skuø og St. Dimon, henstaa Retssagerne derimod fra det ene Vaarting til det andet, idet Parterne paa Grund af de Udgifter for det Offentlige, Høsting medføre, sjælden benytte sig af deres Ret til at forlange et saadant, lige saa lidt som det er Skik, at de efter Frd. 1836 § 5 vedtago Maanedstingene som Værneting.

Efter den Udvikling, Forholdene paa Færøerne have taget, siden den kgl. Enehandel blev hævet og Handelen frigivet, maa vi med Forslagsstilleren være enige i, at det ikke er en tidssvarende Retspleje, naar man her staar paa samme Trin som i 1836. I den kgl. Enehandels Tid fandt Kreditgivning saa at sige ikke Sted, og fandt den Sted, var der kun en Kreditor, nu er der i Thorshavn, Klaksvig, Tveraa, Midvaag store Kjøbmandshandler med Fiske-tilvirkning og Udliggersteder i hveranden Bygd, et af Firmaerne her paa Øerne er Dampskibsreder, ca. 30 Fiskerskibe ere hjemmehørende her, Øerne søges aarlig af flere Damp- og Sejlskibe, som gaa i Fragtfart eller forsyne sig her, Thorshavn har en Befolkning af ca. 1400 Mennesker, — kortsagt, Udviklingen har taget en ikke ringe Fart, saa at der er Trang dels til en hurtigere Retspleje, dels til en hyppigere Adgang til at erholde Dokumenter tinglæste, end som nu for nogle Sysler kun én Gang aarlig.

En betydelig Fremme af Retsplejen vilde det være, naar der i Stedet for de 9 Maanedsting i Thorshavn holdtes Ting sammesteds hver 14de Dag, f. Ex. den 1ste og 3dje Tirsdag i hver Maaned. Disse Thorshavns Ting burde derhos ikke alene saaledes som nu være ordinære Værneting for Strømø og Østerø Sysler og for Beboerne paa Øerne Vaagø og Sandø, men

tillige for Øerne Myggenæs, Skuz og St. Dimon, altsaa for hele Vaagø og Sandø Sysler, samt for Norderøernes Syssel. Dette sidste Syssel og de 3 nævnte smaa Øer vilde derved i Stedet for det ene aarlige Vaarting og Høstting faa ordinære Ting hver 14de Dag.

Fra Øerne Myggenæs, Skuz og St. Dimon har der, saa langt tilbage man véd, ikke været nogen Retssag, paa Norderøernes Vaarting er det rent undtagelsesvis, at der er nogen, saa det skjønnes ikke rettere, end at den Ulempe, der kan være for en Part ved at skulle møde i Thorshavn, rigelig opvejes ved de Fordele, der især vilde flyde af flere Retsdage. Mellem Klaksvig (Norderøernes Syssel) og Thorshavn er der jævnlig Forbindelse ved Damp- og Sejskibe samt Baade. I Almindelighed er det Skik og Brug, at Parterne ikke selv møde ved Maanedstingene i Thorshavn, men der mødes for dem ved en retskyndig god Mand, bosiddende i Thorshavn, som fører Sagen for dem, enten uden eller med et meget ringe Vederlag, og Konference mellem Parten og hans Sagfører vil paa Grund af den hyppige Forbindelse let kunne ske. Derhos vil der med Hensyn til Adgang til Tinglæsning være gjort et stort Fremskridt, og man tør vistnok gaa ud fra, at Tinglæsning af Dokumenter, naar der i Stedet for én Retsdag aarlig bliver Ret hver 14de Dag, hyppigere vil finde Sted; nu er det saaledes, at der udvises en ikke ringe Forsømmelse med Tinglæsning, idet Folk let undlade, paa Grund af Forhindring eller af Glemsomhed, at fremsende deres Dokumenter til det ene aarlige Ting.

Tingene i Thorshavn vilde saaledes fremtidig blive Værneting for alle Sysler, undtagen for Suderø Syssel. Med Hensyn til Suderø vil det paa Grund af denne Øs fjærne Beliggenhed fra Thorshavn være umuligt at gjøre Tingene i Thorshavn til ordinære Værneting for Sudringerne. Derimod vilde de Hensyn til Tinglæsningsvæsenet som ovenfor nys ere anførte med Hensyn til Norderøernes Syssel, gjøre det meget ønskeligt, om Tinglæsning af Dokumenter ogsaa for saa vidt angik Suderø Syssel kunde ske ved disse Ting i Stedet for som nu kun ved Suderø Vaarting og eventuelt Høstting. Vel er det ved Reskr. 8de September 1815 udtalt, at hvert Syssel er en Retskreds, men Færøerne opfattes især som én Jurisdiktion med én Rets skriver og en fælles Jordfortegnelse. Naar Opslag om de skete Tinglæsninger, Suderøen vedkommende, efter hvert Thorshavns

Ting skete paa Øens største Handelsplads, Tveraa, hvor Syssemanden bor, vilde Sudringerne være vel tjente hermed. Altsaa for Suderøens Vedkommende skulde Thorshavns Ting kun være Ejendoms Værneting, især skulde Forholdene blive som efter Frd. 1836 med Vaartinget og Høstting, naar forlangtes.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Vaartingene i Strøms (Nord-), Østerø, Sandø, Vaagø, Norderøerne, og Høsttingene i sidste Syssel fremtidig kunne afskaffes, da er det vel saa, at disse Ting medføre en ikke ringe Udgift for Skydskassen, en Udgift, som det kunde være godt, om denne blev skaaet for. Udvalget kan imidlertid ikke skære alle disse Ting over en Kam, men har ment, at hvor det var givet, at disse Ting uden nogen som helst Ulempe for Befolkningen kunde bortfalde, kunde dette ske; hvor dette derimod ikke var givet, burde Tingene bibeholdes, dog med en Modifikation, som vilde medføre nogen Besparelse.

I Følge dette Princip mener Udvalget derfor, at Vaartingene paa Nordstrøm og Østerø kunne bortfalde. Befolkningen paa disse Øer kommer jævnlig til Thorshavn, og det vil, for saa vidt mange Bygder angaar, være en mindre Ulempe for Befolkningen at møde i Thorshavn, hvortil der tidt haves andet Ærinde, — til Amtmand, Landfoged, Læge eller Apotheker, — end paa et Sted, henholdsvis Sjøv paa Nordstrøm og Selletrø paa Østerø, hvor der ikke haves andet at besøge.

Ligeledes vil Udvalget af samme Hensyn tilraade, at Høsttingene paa Norderøerne og i Vaagø og Sandø Sysler, for saa vidt nogen Retsstrætte paa Myggenæs, Skuz eller St. Dimon skulde gjøre det nødvendigt, bortfalde.

Derimod formene vi, at Vaartingene paa Norderøerne, Vaagø og Sandø bør bibeholdes, dog med den Forandring, at de ikke ubetinget bør holdes. Hensigtslöst vil det nemlig være at holde dem, naar der ikke er nogen Retsstrætte, hvis Pleje kræver det, thi Tinglæsning vil jo fremtidig kunne ske ved et Fjortendags Ting i Thorshavn, og Hensynet til de øvrige Forretninger, der ere henlagte til Vaartingene, — om hvilke nærmere neden for —, kræve paa ingen Maade Vaartingenes Bibeholdelse.

Udvalget har ment, at Vaartingene i de 3 sidste Sysler bør holdes, ligesom tidligere i Maj og Juni Maaned, naar der inden Udgangen af Februar Maaned for Sørenskriveren fremsættes Begjæring herom.

Da Skydskassen ikke bør paabyrdes Udgifterne ved et Vaartings Afholdelse, uden at der er et virkeligt Hensyn til dem, der søge Retten, som bør tages, altsaa f. Ex. ikke, naar Sagen skulde dreje sig om en ren Ubetydelighed, men derimod f. Ex. vel, naar flere Vidner skulde føres, have vi ment, at saafremt Amtmanden, der, naar Lagtinget ikke er samlet, varetager de offentlige Kassers Tarv, skjønnede, at Sagen fortjente, at det Offentlige paaførtes Udgifterne ved et Vaartings Afholdelse, burde et saadant holdes, ellers ikke.

Til Vaartingene er foruden Tinglæsning og Behandling af Retsager henlagt Examination af Værgeregnskaberne og Fredlysning af Fuglebjærge og Ederfuglevarp.

Det er i Henhold til N. L. 3-19-29, at Værgerne skulde møde ved Vaartingene og indbetale Indtægterne af det Jordegods, der er inddraget under Overformynderiet, og afgive Erklæring over, hvorvidt Indtægterne skulde opspares eller ej. Forholdet har imidlertid i Tidens Løb udviklet sig til, at der i Almindelighed ikke møder nogen eller kun en ganske enkelt Værg ved Vaartingene. De fleste af dem have i Aarets Løb ærinde i Thorshavn og foretrække da at møde paa Sorenskrivertorret i Stedet for ved Vaartinget paa et Sted, hvor de ikke kunne forene Besørgelsen af andet med deres Møde. Naar der blev fastsat et længere Tidsrum f. Ex. fra 1ste April til 1ste September, i hvilket Værgerne havde at møde paa Sorenskrivertorret til Examination, vilde de være bedre tjent hermed. Nogen Bestemmelse desangaaende behøver imidlertid ikke at optages i Loven. Der paahviler Værgerne en Mødepligt i Henhold til N. L. 3-19-29 én Gang om Aaret, det har været Skik og Brug i gammel Tid, at Værgerne mødte ved Vaartinget, men dette Møde er i Tidens Løb efterhaanden bortfaldet. Det vil nu være tilstrækkeligt, men ogsaa nødvendigt, at en Bekjendtgørelse fra Sorenskriveren sker om, hvor og naar Værgerne, fra alle Sysler med Undtagelse af Suderø, fremtidig have at møde.

Fredlysning af Fuglebjærge i Henhold til Lov 9de Februar 1854 og af Ederfuglevarp i Henhold til Lov 29de Marts 1887 sker ved Vaartingene, men burde fremtidig ske, dels ved Olai Ting i Thorshavn, den 1ste Retsdag i August Maaned for alle Sysler undtagen Suderø, dels ved Grandestævne i alle Sysler én Gang aarlig, paa Sysselmandens første Omrejse for de i Syslet liggende fredlyste Fuglebjærge og Ederfuglevarp.

I Overensstemmelse med denne vor Betænkning over Forslaget, have vi udarbejdet et Udkast til Lov, som vi med Betænkningen tillade os at forelægge Lagtinget til Behandling.

I Udvalget for Forandring i Lovgivningen om Maaned- og Vaartingene paa Færøerne, Thorshavn den 14de August 1893.

N. Andersen, E. D. Bærentsen.
Ordfører.

J. C. Djurhuus. Ole Jacobsen.
Fr. Petersen.

Udkast til Lov om

Maaned- og Vaartingene paa
Færøerne*).

§ 1.

I Stedet for de ordinære Ting i Thorshavn, der have været holdte den første Søndag i Maaneden, holdes fremtidig Ting sammesteds den første og tredje Tirsdag i hver Maaned. Dog bortfalde af disse Fjortendagsting begge Tingene i Juni Maaned, og det andet i September Maaned. De betragtes som ordinært Værneting for Strømø, Østerø, Vaagø, Sandø og Norderøernes Sysler, [og som Ejendoms Værneting for Suderø Syssel. Udskrift af Retsprotokollen for saa vidt angaar Tinglæsning, Suderøen vedkommende, skulde med første Fart mellem Øerne tilstilles Sysselmanden paa Suderø til Opslag overensstemmende med de af Amtmanden i saa Henseende givne Forskrifter, saaledes at Tinglysningerne kunne bringes til offentlig Kundskab**).

§ 2.

De sædvanlige Vaarting for Strømø og Østerø samt Høstingene for Vaagø, Sandø og Norderøernes Sysler bortfalde. Vaartingene for Vaagø, Sandø og Norderøernes Sysler holdes i Maj eller Juni Maaned, dog kun saafremt der inden Udgangen af Februar Maaned for Sorenskriveren er fremsat Begjæring desan-

*) Efter Afstemningerne ved 3de Behandling forandres Titelen til: „Lov om Forandring i Afholdelsen af Ting paa Færøerne“.

**) Det indklarede udstemtes ved 3de Behandling.

gaaende, og Amtmanden derhos skjønner, at der navnlig paa Grund af Tingsvidners Førelse eller deslige er Anledning til Tings Afholdelse i Syslet.

I Sudersø Syssel holdes Vaarting i Maj eller Juni Maaned, og, for saa vidt der inden Juli Maanedes Udgang er fremsat Begjæring herom for Sørenskriveren, holdes tillige Høsting sammesteds i Avgust eller September Maaned.

Tiden, da foranførte Ting skulle holdes, bliver betimelig at kundgjøre ved Kirkestævne og Bekjendtgørelse i Amtstidende for Færøerne.

§ 3.

De Fredlysninger, som i Henhold til Lov 9de Februar 1854 § 10 og Lov 29de Marts 1887 § 3 skulle ske ved Vaartingene, foretages fremtidig, for saa vidt angaar alle de Sysler, for hvilke Fjortendagstingene i Thorshavn ere ordinært Værneting, hvert Aar den første Retsdag i Avgust Maaned. [Derhos bør i alle Sysler Sysselmanden aarlig paa hans første Omrejse lyse Fred i Henhold til de nævnte Love over de i Syslet beliggende Fuglebjerger og Ederfuglevarp*).

§ 4.

Forordning 30te Marts 1836 § 1**) og Bekjendtgørelse 30te Januar 1864 ophæves.

§ 5.

Denne Lov træder i Kraft den

I Udvalget angaaende Maaned- og Vaartingene paa Færøerne, Thorshavn den 14de Avgust 1893.

N. Andersen, J. C. Djurhuus.
Ordfører.

E. D. Bærentsen. Ole Jacobsen.
Fr. Petersen.

Den 16de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Efter at Ordføreren havde refereret Betænkningen og Lovforslaget var blevet behandlet, sættes Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Be-

*) I Stedet for de Ord, der staa i Klammer, skal efter en Afstemning ved 3dje Behandling sættes: „Derhos bør i alle Sysler Sysselmanden aarlig paa hans første Omrejse ved Grandstævne lyse Fred i Henhold til de nævnte Love over de i Syslet beliggende Steder, der skulle fredes“.

**) „§ 1“ skal ligeledes forandres til „§§ 1 og 2“.

handling under Afstemning og vedtoges med 19 St. mod 0.

Mellem 2den og 3dje Behandling fremlagdes følgende Ændringsforslag:

A. Fra Schrøter

(Motiveret Ændringsforslag):

De allerfleste Forretninger, der henhøre under Sørenskriveriet og Landfogderiet, blive, og maa paa Grund af den afsides Beliggenhed blive udførte i Sudersø Syssel af Sysselmanden i Følge Konstitution. Efter at Udviklingen har taget et større Opsving, er det alt andet end tidssvarende, at der kun holdes én højst to Retsdage i Syslet hele Aaret. Det vil derfor blive nødvendigt, at bemeldte Syssel i en ikke fjærr Fremtid bliver fuldstændig udsondret som en særlig Jurisdiktion i enhver Henseende, og med Ansættelse af en særlig Retsbetjent.

Paa Grund heraf vil det formentlig være rettest foreløbig at lade Tinglæsning af Dokumenter fra Sudersø foregaa som hidtil; der er saa meget mere Grund til det som det i N. L. 5-3-39 foreskrevne, at Skjoder skulle tinglæses paa første eller andet Ting — efter at de ere daterede, ikke vil kunne overholdes, hvis Tinglæsning for Sudersø Vedkommende skulde foregaa i Thorshavn.

I Henhold til foranstaaende tillader jeg mig at foreslaa følgende Ændringer:

- 1) til § 1: „og som Ejendoms Værneting for Sudersø Syssel bringes til offentlig Kundskab“ udgaar.
- 2) til § 2: „I Sudersø Syssel holdes Vaarting“ forandres til: „Indtil en fuldstændig Udsondring af Sudersø Syssel som en i enhver Henseende særlig Jurisdiktion finder Sted, holdes Vaarting i dette Syssel“.

B. Fra Olsen ad § 1:

I Stedet for Begyndelsesordet i 3dje Punktum i § 1: „De“ sættes: „Fjortendagstingene“.

C. Fra Udvalget

(Motiveret Ændringsforslag):

Undertegnede Udvalg, nedsat til Behandling af Forslag om Forandring i Lovgivningen om Maaned- og Vaartingene

paa Færgerne, tillader sig at stille følgende Ændringsforslag:

1. Lovens Titel bliver: »Lov om Forandring i Afholdelsen af Ting paa Færgerne«.
2. Da der af Repræsentanter i Lagtinget for Suderø Syssel ikke synes at sættes Pris paa Bestemmelsen i § 1 om, at Tingene i Thorshavn skulde være ordinært Værneting for Suderø, for derved ikke at foregribe, at Suderø Syssel snarest udskilles som en særskilt Retskreds: at i § 1 udgaar: »og som Fjendoms Værneting« o. s. v. indtil Slutningen.
3. Da der efter Lov 9de Febr. 1854 § 10 tillige kan fredlyses Ur, Latero eller eller andre Steder, og Fredlysning bør ske ved Grandestævne: at § 3, sidste Punktum, affattes saaledes: »Derhos bør i alle Sysler Sysselmanden aarlig paa hans første Omrejse ved Grandestævne lyse Fred i Henhold til de nævnte Love over de i Syslet beliggende Steder, der skulde fredes«.
4. at § 4 forandres til: »Frd. 30te Marts 1836 §§ 1 og 2« o. s. v. indtil Slutningen.

Den 23de Avgust foretoges Sagens 3dje Behandling. Djurhuus foreslog den videre Behandling af Sagen udsat indtil der forelaa Betænkning fra det Udvalg, der var nedsat i Sagen Nr. XIV angaaende en Omordning af Administrationsforholdene. Forslaget sattes under Afstemning, men da kun 9 stemte for og 9 imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: »Ja« stemte: Effersø, Danielson, D. Niclasen, Weihe, Husgaard, Hentze, Müller, Djurhuus og Olsen; »nej« stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Andersen, Bærentsen, Petersen, P. Niclasen, Schrøter, P. Næs og Formanden, medens Jacobsen ikke stemte, og var Forslaget saaledes forkastet med 10 Stemmer mod 9.

Derefter behandlede Lovforslaget.

§ 1 med dertil stillede Ændringsforslag (A 1, B og C, 2):

Olsens Ændringsforslag (B) sattes først under Afstemning, men forkastedes med 9 St. mod 7. Udvalgets Ændringsforslag (C, 2) vedtoges med 11 St. mod 0, hvorved Schrøters Ændringsforslag (A, 1) betragtedes som bortfaldet. Endelig vedtoges § 1 saaledes ændret med 10 St. mod 0.

§ 2 med dertil stillet Ændringsforslag (A, 2):

Schrøter tog sit Ændringsforslag (A, 2) tilbage, hvorefter § en vedtoges med 11 St. mod 0.

§ 3 med Udvalgets Ændringsforslag (C, 3):

Ændringsforslaget sattes først under Afstemning og vedtoges med 10 St. mod 0, hvorefter § en saaledes ændret vedtoges ligeledes med 10 St. mod 0.

§ 4 med Udvalgets Ændringsforslag (C, 4) sattes samlet under Afstemning og vedtoges med 10 St. mod 0.

§ 5 betragtedes som vedtaget uden Afstemning.

Lovforslagets Titel: Udvalgets Forslag til en forandret Titel (C, 1) vedtoges med 11 St. mod 0; herved bortfaldt den oprindelig foreslaaede Titel.

Lovforslaget i dets Helhed saaledes ændret sattes derpaa under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: »Ja« stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Andersen, Jacobsen, Bærentsen, Petersen, P. Niclasen, Schrøter, Næs og Formanden; »nej« stemte: Effersø, Danielson, D. Niclasen, Husgaard og Hentze; — Weihe og Olsen stemte ikke, medens Müller og Djurhuus vare fraværende, og var Lovforslaget saaledes vedtaget med 11 St. mod 5.

Den 8de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

I Anledning af en Skrivelse fra Sørenskriveren om Forslag til Forandring i Afholdelsen af Vaar- og Maanedstingene paa Færgerne, hvilken Skrivelse af Amtet er tilstillet Lagtinget, er det fremkomne Forslag blevet behandlet i Lagtinget.

Det af 5 Medlemmer bestaaende Udvalg har afgivet Betænkning med Lovudkast, hvilke vedlægges tilligemed Skrivelse fra Sørenskriveren dateret 9de Maj d. A. under Bilag 1, 2 og 3.

Et af Djurhuus ved Sagens 3dje Behandling fremsat Forslag om at udsætte Sagen indtil Betænkning forelaa fra et Udvalg, nedsat i Anledning af Suderøens Fraskillelse som særskilt Jurisdiktion, forkastedes, idet det gjordes gjældende, at der ikke var en saadan indre Sammen-

hæng mellem disse 2de Sager, at en saadan Udsættelse burde ske.

Til Udvalgets Lovudkast fremkom der fra Udvalget 4 Ændringsforslag, Bilag 4, hvilke vedtoges, et fra Cl. Olsen fremsat Ændringsforslag, Bilag 5, om en Redaktionsændring i § 1, forkastedes og et af J. H. Schrøter indleveret Ændringsforslag, Bilag 6, toges dels tilbage, dels bortfaldt det.

Naar Bestemmelserne i § 2, 2det og 3dje Stykke, ere optagne i Lovudkastet, endskjønt de ere overensstemmende med Frd. 30te Marts 1836, § 1, er dette sket af Simplifikations Hensyn, idet derved sidstnævnte Frd.s §§ 1 og 2 kunde hæves i deres Helhed og ikke behøvede at sammenholdes med nærværende Lovudkast.

Ved Sagens 3dje Behandling vedtoges Lovudkastet med 11 mod 5 Stemmer.

Idet Lagtinget fremsender Udkast til Lov om Forandring i Afholdelse af Ting paa Færøerne, anbefaler Tinget denne Sag til det høje Ministeriums Forsorg, saa at Lovudkastet maa blive ophøjet til Lov.

Færøernes Lagting, den 8de Septbr.
1893.

L. H. Buchwaldt.

N. Andersen,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

VIII. Andragende om Ejdes Sogns Udskillelse af Østerø Kommune til en særlig Kommune.

Ved Lagtingets Aabning fremlagdes et Andragende fra en Del Skatteydere i Ejdes Sogn, hvori disse andrage om at dette Sogn maa blive udskilt af Østerø Præstegjælds Kommune, saaledes at det kan komme til at udgjøre en særskilt Kommune. Dette Andragende, der var dateret den 23de Febr. 1892 og forsynet med 90 Underskrifter, var ledsaget af en Skrivelse fra Forstanderskabet, hvori dette næst at meddele, at 64 af Sognets 83 kommunale Vælgere have underskrevet Andragendet, oplyser, at dette indkom til Forstanderskabet i Juni 1892, men at Sagen da blev udsat for at afvente, om der ikke mulig fra Funding Sogn skulde fremkomme et lignende Andragende, saa at disse to Sogne kunde komme til at danne én Kommune. Da et saadant Andragende imidlertid ikke var fremkommet og (efter Forstanderskabets Mening) heller ikke kunde ventes i

en nær Fremtid, anbefalede Forstanderskabet Sagen, som den forclaa, og udtalte, at Ejdes Sogn utvivlsomt havde tilstrækkelige Kræfter til at bestyre sine egne Anliggender, og at dets Udsondring dog paa den anden Side vilde lette Arbejdet for Forstanderskabet i de tilbageværende Sogne, navnlig dettes Formand, en Del.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 1ste Avgust, vedtoges efter Forslag af Effersø at henvise den til det kommunale Udvalg, som afgav følgende, den 14de Avgust fremlagte

Betænkning.

Med en Anbefaling har Forstanderskabet for Østerø Præstegjælds Kommune indsendt et til Lagtinget stilet Andragende fra Flertallet af Vælgere i Ejdes Sogn

om, at dette maatte udsondres af Præstegjældets Kommune, hvilken Sag har været henvist til undertegnede Udvalg til Betænkning.

Allerede for flere Aar siden indkom der til Lagtinget et Forslag fra nævnte Forstanderskab om, at dele Præstegjældskommunen i 3 Kommuner, saaledes at Ejdes og Funding Sogn udgjorde en Kommune, Andefjord og Fuglefjord en og Gøte, Næs og Sjøv Sogne en. Den Gang fandt Lagtinget en saadan Adskillelse for at være utilraadelig, da man nærrede stor Frygt for, at der ikke fandtes saa gode Kræfter i de foreslaaede Kommuner, at man paa en tilfredsstillende Maade kunde forvalte deres Anliggender.

Da man nu har Grund til at forudsætte, at Ejdes Sogn tæller flere Skatteydere, der maa anses kvalificerede til at kunne forvalte Sognets Anliggender, og Forstanderskabet for Præstegjældskommunen anbefaler Sagen saa varmt, har Udvalget ogsaa ment at kunne tilraade den attraaede Udsondring.

I Henhold hertil, tillader Udvalget sig at foreslaa det ærede Ting at vedtage følgende Indstilling til Justitsministeriet:

Tinget tillader sig at anbefale, at Ejdes Sogn udskilles fra Østerø Præstegjældets Kommune til Forvaltning som en særskilt Kommune.

I Udvalget for de Amtsfattigkassen og Landkommunerne i Almindelighed vedkommende Sager, Thorshavn, den 14de Avgust 1893.

C. Olsen, E. D. Bærentsen.
Ordfører.

M. Danielsen. P. Husgaard.
J. H. Schrøter.

Den 16de Avgust foretoges Sagens 2den Behandling. Efter at Ordføreren (Olsen) havde refereret Betænkningen, ved-

toges Sagens Overgang til 3dje Behandling enst. med 20 St.

Ved Sagens 3dje Behandling, den 21de Avgust, saates Udvalgets Forslag under Afstemning ved Navneopraab med det Resultat, at samtlige Medlemmer stemte »Ja«, og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 20 Stemmer.

Den 8de September oplæstes og underskrevs saalydende Indstilling i Sagen:

Fra Flertallet af Vælgerne i Ejdes Sogn af Østerø Præstegjældets Kommune indkom ved indeværende Lagtingssamlings Begyndelse et Andragende om, at dette Sogn maatte udsondres af Præstegjældskommunen.

Udvalget for Amtsfattigkassen og de kommunale Sager, til hvis Betænkning denne Sag har været henvist, fremkom under 14de forrige Maaned med Betænkning i Sagen, der gik ud paa at anbefale den ansøgte Udsondring, da man maatte erkjende, at det vilde lette Forvaltningen ikke alene af de tilbageblivende Sogne, men navnlig af Ejdes Sogn, om en saadan Udsondring fandt Sted.

Efter at Sagen havde gennemgaaet 3 Behandlinger i Tinget, vedtoges den ved Navneopraab enstemmig med 20 Stemmer.

I Henhold til det anførte tillader Tinget sig underdanigst at anbefale, at Ejdes Sogn udskilles fra Østerø Præstegjældets Kommune til Forvaltning som en særskilt Kommune.

Færøernes Lagting, den 8de Septbr. 1893.

I. H. Buchwaldt. C. Olsen,
Ordfører.

Joan Poulsen.

Til
Justitsministeriet.

IX. Andragende om Forandring i Amtets Forbud imod Udførsel fra Østerø af Faar m. v.

Den 4de Avgust fremlagdes et Andragende fra Beboere af Kvalvig og Strømnæs, hvori disse under Henviisning til det Tab de lide ved ikke selv at kunne røgte deres Faar i Nordskaale (paa Østerø) og indføre levende Faar derfra til Strømnæs, andrage om at Amtets Forbud af 13de Marts 1890 mod Udførsel fra Østerø af Faar m. v. maa blive hævet eller forandret.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 7de Avgust, vedtoges efter Forslag af Jacobsen at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Djurhuus, Husgaard, Jacobsen, Müller og Weihe.

Den 23de Avgust fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist et Andragende til Tinget fra flere Beboere af Kvalvig og Strømnæs, der ere Ejere af Jord paa Nordskaale, om at virke hen til, at det bestaaende Forbud imod Indførsel til andre Steder paa Færøerne af Faar m. v. fra Østerø maa blive hævet eller saaledes ændret, at de saa Tilladelse til selv at røgte deres Faar i Nordskaale og at indføre levende Faar til Strømnæs fra Østerø til Slagtning, i modsat Fald, at der af Statskassen eller paa anden Maade ydes dem Erstatning for det Tab, de lide ved Amtets ovennævnte Forbud.

Dette Forbud har vist sig at svare til Hensigten, idet det har bidraget til at Øjensygdommen har været holdt indenfor de Grænser, Forbudet omhandler, nemlig Østerø, og vides Sygdommen ikke at være optraadt paa andre Øer.

Udvalget anser Forbudet i det hele saa heldigt, at man, i Tilfælde af at Sygdommen endnu skulde vise sig paa Østerø, ikke vilde gaa med til at foreslaa nogen Lempelse isamme. Øjensygdommen blandt Faarene paa Østerø synes imidlertid nu at være ophørt. Foruden at de Underretninger, som Udvalgets Medlemmer ad privat

Vej have indhentet, bekræfte dette, har man fra Landbrugskonsulenten indhentet Erklæring over Sagen, hvorefter det sidste Tilfælde, han personlig har iagttaget angaaende Sygdommens Forekomst, var i Efteraaret 1890 og hvorefter han anser det for sandsynligt, at Sygdommen er ophørt uden at han dog tør attestere dette. Man mener derfor at Tiden nu maatte være kommen til foreløbig og saa længe indtil Sygdommen med Sikkerhed atter maatte optræde paa Østerø at sætte det nævnte Forbud ud af Kraft.

Der er ingen Trang til Stede for Beboerne af de øvrige Øer at hente deres Tillægsfaar fra Østerø, og det vilde derfor ikke virke hæmmende i nogen Retning om det blev forbudt udenfor Østerø boende at benytte Faar fra denne Ø som Tillægsdyr, medens en saadan Forsigtighedsregel hvorefter de til andre Øer fra Østerø indførte Faar strax skulde slagtes — dog maatte have Betydning lige overfor Spørgsmaalet angaaende Sygdommens Forplantning. Udvalget har derfor tilladt sig at fremkomme med Forslag i denne Retning. Den Lethed, ved hvilken Smitte overføres fra et Sted til et andet ved Hunde, har derhos foranlediget Udvalget til at foreslaa, at det forbydes at udføre Hunde fra Østerø, idet man ikke af Hensyn til Andragerne, der selv med deres Hunde pleje at besøge Fjældgang og Faarerøgt ved Nordskaale, har ment at kunne foreslaa nogen Lempelse i saa Henseende.

I Henhold til det anførte skal Udvalget tillade sig at foreslaa til Vedtagelse:

»Lagtinget henstiller til Amtet at sammes Bekjendtgørelse angaaende Forbud mod Udførsel af Faar fra Østerø til andre Steder paa Færøerne m. m. foreløbig og saa længe indtil Øjensygdommen blandt Faarene paa den nævnte Ø med Sikkerhed maatte konstateres atter at være optraadt, sættes ud af Kraft og at der samtidig dermed udgaar ny Bekjendtgørelse om,

dels at Faar fra Østerø, der udføres til andre Steder paa Færøerne, ikke maa benyttes som Tillægsdyr, men

efter at være ankomne til Bestem-
melsesstedet strax skulle slagtes,
dels at al Udførsel af Hundo fra Østerg
til andre Steder paa Færgerne for-
bydes.

Lagtingssalen, den 23de August 1893.

E. Müller, Ordfører.	J. C. Djurhuus.
C. L. Weihe.	Peter Husgaard.
Ole Jacobsen.	

Ved Sagens endelige Behandling,
den 25de August, sattes Udvalgets For-
slag under Afstemning med følgende Ud-
fald: »Ja« stemte: Isaksen, Provsten,
Andersen, Effersø, Jacobsen, Danielsen,
Petersen, Weihe, Husgaard, Müller og
Djurhuus; »nej« stemte: D. Niclasen, Bæ-
rentsen og Schrøter; — Poulsen, Hentze,
P. Niclasen, P. Næs og Formanden stemte
ikke, medens Olsen var fraværende; og
var Udvalgets Forslag saaledes vedtaget
med 11 St. mod 3.

X. Forespørgsel om efter hvilke Regler Godtgjørelse for Grundforbedringer gives efter Lov af 12te April 1892.

Den 12te August fremlagdes føl-
gende Forespørgsel fra Lagtingsmand E.
D. Bærentsen:

Til Lagtinget!

Efter at Loven om Erstatning for
Grundforbedringer paa Fæstegodset er
traadt i Kraft er der hos mange af vore
Fæstebønder opstaaet Frygt for, at Kongs-
bønderne, som hidtil have haft deres Gaarde
for en særdeles billig Leje, efterhaanden
skulle blive overlæssede med Afgifter,
naar det gjøres dem altfor let at komme
til Penge. imod at Renterne af de til-
staaede Kapitaler lægges til Lejen.

Paa Grund heraf tillader jeg mig at
andrage om Tilladelse til at fremkomme
med Forespørgsel til Amtet om, efter hvilke
Regler Erstatninger for Grundforbedringer
gives efter den omhandlede Lov?

Thorshavn, den 12te August 1893.

E. D. Bærentsen.

Den 14de August sattes denne
Forespørgsel under Behandling og ved-
toges da, efter Forslag af Bærentsen, at
nedsætte et Udvalg paa 3 Medlemmer i
Sagen.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes
næste Dag: Bærentsen, Danielsen,
Djurhuus, Hentze og Schrøter.

Den 1ste September fremlagdes
følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er afgivet til
Betænkning en Forespørgsel om, efter
hvilke Regler Godtgjørelse for Grundfor-
bedringer gives efter Lov af 12te April
1892.

I Følge de fra Amtet modtagne Op-
lysninger er der hidtil kun tilstaaet Godt-
gjørelse til Fæster Olaf Johannes Olsen af
Vestmanhavn for Opførelsen af et nyt

Vaanhuse med Høhus og Fæhus, 4012 Kr. 67 Øre, og til Hans Vang, Kalbak, for et Høhus 300 Kr., samt givet ham Tilsagn om for 2 Faarehuse 300 Kr. og for et Vaanhuse og Høhus 1000 Kr., altsaa tilsammen 1600 Kr.; desuden er der givet Godtgjærelse for et Par Faarehuse her paa Ilusegaard.

Gjennemsniitslejen paa Olaf J. Olsens Fæste er ca. 200 Kr. og paa Hans Vangs Fæste ca. 84 Kr., naar Renten af de heromhandlede Godtgjærelser kommer til, ville alle fremtidige Fæstere af Olaf J. Olsens Fæste komme til at svare ca. 360 og af Hans Vangs Fæste ca. 148 Kr.; desuden ville de være pligtige til at vedligeholde og afløvere i aabodsfri Stand samtlige de Bygninger, som der er blevet tilstaaet Godtgjærelse for.

Dersom en lignende Brug af den heromhandlede Lov skulde blive almindelig, vilde Fæsterne, som nu sidde for en særdeles billig Leje, overbebyrdes med Afgifter og efterhaanden fra at være Ørnos bedste og solideste Stand nedsynke i Armod.

Hensigten med denne Lov var, at give Fæstebønder, som følte Trang til Indførelse af Forbedringer paa Fæstets Jord og Drift, Adgang til at faa de dermed hafte extraordinære Udgifter helt eller delvis dækkede af Staten, imod at de betalte Rente og eventuelt tillige Afdrag af det erholdte Tilskud. Som bekjendt er det kun det ene af Bondens Børn, der faar Gaarden efter ham; naar han nu til Forbedringer af Fæstet skulde anvende større Summer, vilde han derved komme til at forurette de andre Børn, og derved afholdes han fra at udføre saadanne, hvor hensigtsmæssige og ønskelige de end maatte være. Men Betingelsen for, at den i Loven tilsagte Godtgjærelse kunde gives, burde være, at de gjorde Grundforbedringer eller Bygningsforetagender have forøget Fæstets Driftsværdi; med andre Ord, at Gaardens Netto Indtægt maatte antages at kunne stige mindst lige saa meget som Lejen blev forhøjet, ved at Renten, og eventuelt Afdrag af Godtgjærelsen, lagdes til Lejen.

Det kan vist næppe med Føje siges, at ny og større Vaanhusbygninger forøge et Fæstes Driftsværdi, idet Gaarden jo kan give det samme, hvad enten Bonden bor lidt simplere eller lidt flottre; der burde derfor efter Udvalgets Mening kun i Nødsfald, naar Husene vare helt forfaldne, eller ved Ulykkestilfælde f. Ex. Ildebrand, Omblæsning af Storm eller lignende, gives Godtgjærelse for opførte Vaanhuse og selv

i det Tilfælde kun mod et Afdrag, saaledes at Godtgjærelsessummen blev tilbagebetalt i Løbet af 20 Aar. Vi tro, det er i Fæstebondestandens Interesse, at der ikke af ny Vaanhuse optages mere som Kongs- og Inventariehuse end der alt nu forefindes omkring paa Gaardene, thi hvis dette sker, udsætter man sig for, at enkelte flotte Byggere betyngte Efterkommerne, ikke alene med en stor uforholdsmæssig Afgift, men ogsaa med Pligten at vedligeholde de saaledes paa Fæstet opførte Bygninger. De eneste Bygningsforetagender, som kunne siges at forøge et Fæstes Driftsværdi, maa herefter blive, hjemme paa Gaarden, hensigtsmæssige Fæhuse og Hølader og i Udmarken, Søjdehuse, hvor Faarene kunne finde Ly og eventuelt skaffes Føde i daarligt Vintervejr. De heromhandlede Huse bør jo altid bygges af Sten. Stenarbejdet burde Fæsteren i Rægl'en ikke have Godtgjærelse for, idet enhver driftlig Fæster let maa kunne overkomme at lade udføre det hertil nødvendige Arbejde, uden herfor at bebyrde Efterkommerne med forhøjet Afgift; derimod mene vi, at der til de øvrige Bygningsudgifter, som Materialier og Tømmermandsløn burde tilstaaes Godtgjærelse. For andre Grundforbedringer, som Dræning af Indmarken, betydelige Tørlægningsarbejder i Udmarken m. m. bør der selvfølgelig kunne tilstaaes Godtgjærelse, men da baade de heromhandlede Huse med Tiden forfalde og trænge til Ombygning og andre Grundforbedringer som Dræning m. m. trænge til Fornyelse, mene vi, at der ogsaa af den for disse Grundforbedringer tilstaaede Godtgjærelse burde betinges Afdrag, saaledes at den f. Ex. blev tilbagebetalt i Løbet af i det højeste 50 Aar.

I Henhold til foranstaaende tillade vi os at foreslaa Lagtinget at vedtage følgende Hønstilling til det høje Amt:

1. At der for Fremtiden kun i Nødsfald ydes Godtgjærelse for Vaanhuse paa Fæstegaardene, og selv da imod Rente og Afdrag i 20 Aar, samt at disse ikke optages som faste Inventariehuse.
2. At der for andre Bygningsforetagender, som Fæhuse, Høhuse og Søjdehuse, samt Grundforbedringer, som Dræning, Tørlægning m. v. kun tilstaaes Godtgjærelse imod Rente og Afdrag i højst 50 Aar.

I Lagtingshuset, den 1ste Septbr. 1893.

E. D. Barentsen, J. M. Rentze,
Ordfører.

M. Danielsen. J. C. Djurhuus.
J. H. Schrøter.

Under Sagens endelige Behandling, den 4de September fremkom følgende Ændringsforslag fra Andersen:

Da Lov af 12te April 1892 § 1 kun tilsteder Laan i Tilfælde, hvor Fæstets Driftsværdi forøges og Driftsværdien af Fæstet ikke kan forøges ved egentlige Vaaningshuse, foreslaas, at Betænkningens Post 1 udgaar og i Stedet herfor sættes:

»Der ydes for Fremtiden ikke Laan til Opførelse af Vaaningshuse, da dette formentlig ikke er i Overensstemmelse med Lov af 12te April 1892 og N. L. 3-14-30.«

Navneopraab begjæredes af Barentsen, Petersen, D. Nielsen og M. Danielsen.

Efter at der med 16 St. mod 0 var givet Tilladelse til at Andersens Ændringsforslag sættes under Forhandling og Afstemning, vedtoges dette med 13 St. mod 0, hvorved Post 1 i Udvalgets Forslag betragtedes som bortfaldet. Post 2 i Udvalgets Forslag vedtoges med 17 St. mod 0. — Endelig sættes Udvalgets Forslag, Post 1 og 2, saaledes ændret under Afstemning ved Navneopraab med følgende Udfald: »Ja« stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Andersen, Effersø, Jacobsen, Danielsen, D. Nielsen, Barentsen, Petersen, Weihe, Husgaard, Hentze, P. Nielsen, Olsen, Schrøter og Næs; — Formanden stemte ikke, medens Müller og Djurhuus vare fraværende; og var Forslaget saaledes enstemmig vedtaget med 17 Stemmer.

XI. Andragende fra fire Fæstere i Kvannesund i Anledning af, at deres Bo har taget Skade ved Fjældskred.

Den 14de August fremlagdes følgende Andragende fra Fæstere i Kvannesund.

Undertegnede Fæstere af Kvannesund tillade os herved ærbødigst at andrage det ærede Lagting om Bistand i Anledning af den store Skade vi have lidt ved Fjældskred som indtraf den 20de f. M.

Da en stor Del af Bøen er ødelagt i den Grad, at det vil koste meget mere at rydde den end at købe tilsvarende Stykker af Indmark paa andre Steder, og Udmarken tillige er fordærvet paa større Strækninger, haabe vi at erholde en passende Lettelse i Lejen, ligesom vi i det hele taget forvente, at det ærede Lagting vil komme os til

Hjælp paa den Maade, som kan anses for hensigtsmæssigst.

Kvannesund, den 5te Avgust 1893.

Ole Sivertsen. Andreas Sørensen.

Hans Eliassen.

Guttorm Justinussen.

Til

Færøernes Lagting.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 15de August, vedtoges, efter Forslag af Olsen, at henvise Sagen til Udvalget for forskjelligartede Sager.

Den 24de August fremlagdes og henvises til Udvalget følgende Indberetninger fra Sysselmannd Olsen og Landbrugskonsulent Effersø.

Under en voldsom Regn, som faldt den zode ds., indtraf der flere betydelige Jordskred fra Fjældene i Kvannesund, hvoraf 2 traf selve Bygden og dens Indmark. Det ene ramte Kongsbonde Andreas Sørensens Hus med saa voldsom Kraft, at saa vel hele Beklædningen som Vinduerne paa den Side, der vender op imod Fjældet, trængtes ind i Huset, der fuldstændig fyldtes med Jord og Vand, og ødelagde alt, Klæder, Møbler m. v., som fandtes i Stueetagen. De fleste af Underslagene i Glasstuebygningen knækkedes af den indtrængende Masse.

Kongsbonde Ole Sivertsens Hus rantes ogsaa af det samme Jordskred, men da den Side af Huset, som Skredet ramte, er opført af Sten, led det ikke megen Skade; Vandet trængte vel ind igjennem en Dør og et Vindu, men anrettede ellers ikke nogen større Skade.

De andre Huse gik nogenlunde fri, naar undtages, at Kjælderen under Just Joensens Hus og et Tørvehus hos Kjøbmand Matras fyldtes med Vand, ligesom et Andreas Sørensen tilhørende Tørvehus næsten fuldstændig begravedes, og at hvad der fandtes i en Kjæld, der ligeledes tilhørte Andreas Sørensen, for en Del ødelagdes.

Foruden den Skade, som Andreas Sørensens Hus har taget, og som det vil koste en hel Del at faa udbedret, vil Rydningsarbejdet omkring Husene være næsten uoverkommeligt. Af Indmarken er omtrent $\frac{1}{10}$ ødelagt i den Grad, at der i alt Fald ikke i Aar vil blive Tale om at kunne slaa nogen Del deraf. Med Tiden vil selvfølgelig en betydelig Del kunne ryddes, men jeg er overbevist om, at et Fladerum af mindst 1 Kofoders Størrelse aldrig vil blive ryddet, da det er underlagt af store Stenblokke.

Omtrent alt, hvad der var dyrket i Aar, baade af Korn og Kartofler, et Areal af et Kofoders Størrelse, er blevet begravet. En Strækning af c. 100 Favne af Bøgærdet er enten helt bortført eller ogsaa begravet under den nedstyrtede Masse. Ogsaa dette er et stort Tab, da der netop i Aar var opført søjlehøje Gårder om Bøen.

Da den lidte Skade efter det Resultat, jeg kom til ved at undersøge Forholdene paa Stedet, er saa stor, at der mulig vil blive Tale om at komme Bønderne til Hjælp, kunde der efter min Mening være Anledning til at lade Landbrugskonsulenten rejse til Stedet for at tage Skaden i Øjesyn.

Ovenstaaende undlader jeg ikke herved ærbødigt at indberette.

p. t. Thorshavn, den 31te Juli 1893.

C. Olsen.

Til

Landfogden paa Færøerne.

Efter paa Foranledning af Landfogdens Skrivelse af 2den d. M. at have foretaget en Rejse til Kvannesund for at gjøre mig bekendt med den Skade, der er forårsaget ved Jordskred under et voldsomt Skybrud som herskede over nævnte Bygd den zode f. M., undlader jeg ikke at fremkomme med efterfølgende:

Af hele Kvannesunds Bø, som jeg skjønner at have udgjort 14 Kofoder, er for i Aar ødelagt omtrent $5\frac{1}{2}$ Kofoder ($6\frac{1}{2}$ Td. Land). Heraf vil omtrent 1 Kofoder kunne ryddes med forholdsvis ringe Bekostning. Af det øvrige vil noget over Halvdelen kunne gøres i Stand ved Kulegravning, som imidlertid man anses for saa lidet lønnende, at Arbejdet ikkun kan ventes udført paa ledige Stunder i en længere Aarrække. Resten af Arealet er belagt med et Lag af Sten, der have en Størrelse af indtil 1 Par Hundrede Kubikfod, og maa derfor nærmest betragtes som værdiløst for Agerbrug.

Foruden den Skade, Indmarken har lidt, er der ved Jordskred sket saa betydelige og varige Ødelæggelser i Udmarken, at den samlede Skade paa Bygdens Jord kan regnes til $\frac{1}{10}$ af dennes tidligere Værdi, hvilken ved Taxation af 1869 er sat til noget over 22,000 Kroner.

Saavidt jeg kan skjønne, vil et Beløb af 600 Kr. være nogenlunde tilstrækkeligt til at sætte Husbygninger og omliggende i nogenlunde forsvarlig Stand; men Sporene af den Ødelæggelse og Forstyrrelse, der er overgaaet Husene, samt omliggende Veje, Møddingspladser m. m., vil vanskelig kunne fjernes selv for et langt større Beløb. Hertil kommer, at Bøgærdet er beskadiget for et Beløb af 3—400 Kr., og den paa Marken staaende Grøde af Græs, Korn

og Kartofler har antagelig haft en Værdi af 5—700 Kr.

Efter at have givet ovenstaaende Beretning om den ved Jordskredet forarsagede Ødelæggelse, maa jeg fremhæve, at de 4 Kongsbønder i Kvannesund alle have lidt stort Afbræk i deres Khold, og at navnlig den af dem, der har lidt størst Skade, endogsaa vanskelig vil kunne holde en Ko for den tilstundende Vinter. Naar man tager tilbørligt Hensyn til det sidstnævnte Afbræk i Driften, kan man ikke anslaa den ved Skybruddet forarsagede Skade til et ringere Beløb end 4000 Kr.

Det vil formentlig være ret billigt, at Bønderne for Eftertiden faa en Lettelse i deres Afgifter, der svarer til den ved ovenomhandlede Naturbegivenhed skete Formindskelse af Gaardens Værdi. En saadan Lettelse vilde, naar Amtsrepartitionsfondsskatten ikke medregnes, kun udgjøre ca. 12 pCt. af det lidte Tab. Jeg kan for øvrigt ikke skjønne, hvorledes der vil kunne ydes Bønderne nogen tilfredsstillende Erstatning for det Tab, de have lidt. Godsbestyrelsen vil formentlig i saa Henseende ikke kunne gjøre andet end henstille Sagen til Bevillingsmyndighederne, for at der muligvis kan ydes de skadelidte en kontant Hjælp eller et rentefrit Laan til at sætte Landbruget i Stand igjen paa en for dem fordelagtigere Maade end ved Benyttelse af Lov om Erstatning for Grundforbedringer paa Statens Fæstegods.

Sluttelig vil jeg ikke undlade at anbefale Bønderne til al den Hjælp, der vil kunne ydes dem for at faa deres Jordbrug i Stand igjen.

Sysselmandens Erklæring tilbagesendes hoslagt.

Thorshavn, den 22de Avgust 1893.

R. C. Effersø.

Til

Landfogden paa Færøerne.

Den 28de Avgust fremlagdes saalydende

Udvalgsbetænkning.

Et til Lagtinget indgivet Andragende fra 4 Kongsbønder i Kvannesund, hvori de bede om Tingets Bistand i Anledning af den store Skade, de have lidt ved Kjæld-

skred, som indtraf den 20de f. M., er overgivet til undertegnede Udvalg, for derover at afgive Betænkning. Senere er der fremlagt i Tinget en Skrivelse fra Landfogden til Amtet, hvormed er fremsendt en Indberetning fra Sysselmanden, vedkommende det stedfundne Jordskred, samt ligeledes vedlagt en Indberetning fra Landbrugskonsulenten, som efter Foranledning har været paa Stedet og undersøgt Forholdet.

Udvalget skal nu, efter hvad der foreligger, tillade sig at fremkomme med følgende:

Bygden Kvannesund bestaar af 16 Marker Fæstejord, som besiddes af de 4 Andragere, hver med 4 Marker. Af hvad der fremgaar, saa vel af Sysselmandens som af Landbrugskonsulentens Indberetninger, er den indtrufne Skade af meget stor Udstrækning, idet ikke alene Bygninger med Indbo, Indmark med paa-staaende Sæd og Græs, samt en Del af Udmarken har lidt saa meget, at ikke alene det pekuniære Tab i Øjeblikket, efter vore Forhold, er meget stort, men tillige vil give et vedvarende aarligt Tab, som nok efterhaanden formindskes, men næppe helt forvinder. En Lettelse i Lejen alene vil ikke give dem den øjeblikkelige Hjælp, som tiltrænges, hvorimod en Pengesum en Gang for alle maa anses for ikke alene ønskelig, men højst nødvendig, for at Andragerne kunne sættes i Stand til, ved Hjælp af lejede Folk, saa hurtig som muligt at faa Skaden udbedret for at formindske det Tab, som er overgaaet dem. Naar de ved egne Kræfter alene skulle foretage de nødvendige Arbejder, vil det medføre, at der hængaar en altfor lang Aarrække, som vil gjøre Tabet endnu føleligere. Da Bygden Kvannesund, som anført, alene bestaar af Fæstejord, have Bønderne ingen anden at henvende sig til om Hjælp end Jorddrotten, som er Staten, og naar de nu have henvendt dem til Tinget, da kan det kun være Meningen at faa Tingets Anbefaling med deres Andragende, hvilken Udvalget formener bør gives dem. Det staar nu tilbage at foreslaa et Beløb, som maa anses for passende. Med Henvisning til Landbrugskonsulentens og Sysselmandens Indberetninger tror Udvalget at burde anbefale Andragerne til en Pengehjælp en Gang for alle, stor 1000 Kr., idet det formenes, at et mindre Beløb næppe vil hjælpe dem ud over det højst nødvendige. Fuld Erstatning kan man ikke vente at Regeringen vil gaa ind paa. Hvorvidt et passende Afslag i den aarlige Leje ogsaa vil kunne ydes, maa henstilles.

Det formenes at være en Selvfølge, at den Hjælp, som forhaabentlig bliver ydet, maa fordeles i det Forhold, som Tabet har været for hver enkelt af Andragerne, og udbetales disse efterhaanden som Arbejdet med Rydning og Jordens Behandling skridter frem.

I Henhold til hvad saaledes er anført, tillader Udvalget sig at foreslaa til Vedtagelse:

Tinget anmoder Godsbestyrelsen om hos Regeringen at andrage om en passende Hjælp til Andragerne, idet en Afskrift af nærværende Betænkning med de paaberaaede Indberetninger vedlægges.

I Udvalget for forskelligartede Sager,
Lagtingssalen den 28de August
1893.

J. C. Djurhuus,
Ordfører,

N. Andersen.

E. Müller.

Den 30te Avgust fremlagdes følgende motiverede Ændringsforslag fra Schrøter og Isaksen:

Da det paa den ene Side ikke kan anses for principrigtigt, at Staten erstatter den Skade, som er tilføjet omhandlede Fæstere ved en Naturbegivenhed, og de paa-gjældende Fæstere paa den anden Side ere velstaaende Mænd, saa finde vi, at man ikke bør tilraade, at det foreslaaede Beløb ydes af Statskassen.

Derimod anse vi det for retfærdigt og billigt at Andragerne Lejeafgifter blive nedsatte med en saa stor Andel, som Fæsternes Indtægter ved den omhandlede Naturbegivenhed kunne anses for at være forringede.

I Henhold til foranstaaende tillade vi os at foreslaa til Vedtagelse:

Lagtinget anbefaler til Godsbestyrelsen, at Andragerne Lejeafgifter indtil videre maa blive nedsatte med en saa stor Andel, som Fæsternes Indtægter ved det omhandlede Jordskred kunne anses for at være forringede.

Samme Dag (den 30te Avgust) foretoges Sagens endelige Behandling. Udvalgets Forslag sattes først under Afstemning og vedtoges med 10 St. mod 0, hvorved Ændringsforslaget betragtedes som bortfaldet.

XII. Forhandling angaaende de af Amtmanden ene afgjorte Sager.

Fra Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager, til hvilket Udvalg Tingets Kopibog, Journal og Regningsjournal vare henviste, fremlagdes den 2den September følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede Udvalg, der er blevet nedsat for at afgive Betænkning angaaende

de af Amtmanden ene afgjorte Sager, har dels gennemgaaet Lagtingets Regningsjournal og Kopibog for Tidsrummet fra Afslutningen af de forskellige Regnskaber, der ere blevne deciderede af Tinget i Aar, dels ogsaa haft sin Opmærksomhed henvendt paa saadanne Decisionsposter til disse Regnskaber, som maatte opfordre til at fremkomme med nogen særlig Anmodning eller Henvendelse til Amtmanden.

Skjønt man jævnlig har knyttet saadanne Henstillinger til selve Regnskabsdecisionen, kan denne Fremgangsmaade næppe siges at være principielt rigtig, thi Decisionen er nærmest for Regnskabsføreren, ikke for Amtmanden, og han er pligtig til at udbetale ethvert Beløb, som denne anviser, hvad enten der i Forbindelse med en tidligere Decision er blevet udtalt det ene eller det andet; praktisk bliver Fremgangsmaaden heller ikke, naar vedkommende Udvalgs Forslag til Decision, saaledes som det i Regelen sker, stiltiende vedtages, idet hverken Amtmanden eller Tinget i saa Fald skjænker de i Forslag bragte Henstillinger tilstrækkelig Opmærksomhed.

Man skal i Henhold til det anførte fremdrage til særlig Behandling et Par Poster i Forslag til Decision paa Antegnelse til Regnskabet for

Færø Amts Repartitionsfond for Aaret 1891—92.

- a. Post 2, c, omhandler et Beløb paa 116 Kr. 70 Øre, der er anvendt til Udarbejdelse af nye Skjøde- og Panteregistre inden Lov af 11te Marts f. A. traadte i Kraft. Da i Følge nævnte Lov Udgiften ved Udarbejdelsen foreløbig skal udredes af Jordebogskassen, kan Beløbet maaske erholdes refunderet, og man foreslaar derfor til Tingets Vedtagelse:

»Amtmanden anmodes om at udvirke, at det for Udarbejdelse af nye Skjøde- og Panteregistre af Amtsrepartitionsfonden udbetalte Beløb maa blive refunderet af Jordebogskassen med 116 Kr. 70 Øre.«

- b. Post 11 og 12 omtaler forskellige Beløb, der i sin Tid ere blevne anvendte i Anledning af offentlig Behandling af epidemiske Sygdomme (Skarlagensfeber). Da der ikke synes at have været Nødvendighed for at bebyrde Amtsrepartitionsfonden med de omhandlede Udgifter, der til Dels ere blevne udbetalte paa uspecificerede Regninger, og da der til Lægers Embedsrejser siden Olaidag 1892 af Fonden er udbetalt, til Dels paa ufuldstændig specificerede Regninger, et foruroligende stort Beløb, nemlig c. 900 Kroner (hvoraf c. 500 Kr. til Rejser i Anledning af Vaccinationen), tillader Udvalget sig at foreslaa Tinget at vedtage:

»Idet Tinget henleder Amtmandens Opmærksomhed paa, at Udgifterne

til Lægernes offentlige Rejser stærkt tynges paa Amtsrepartitionsfonden, anmoder man Amtmanden om kun at anvise til Udbetaling tilstrækkelig specificerede Regninger.«

- c. Da Vedligeholdelsen af Thorshavns Skandse paahviler Statskassen, foreslaas vedtaget:

»Amtmanden anmodes om at søge det i Post 14, c, opførte Forskud af 180 Kr. 64 Øre refunderet.

- d. Man skal endvidere, uden at man derom har fundet Anledning til at stille noget Forslag til Vedtagelse, tillade sig at henlede Opmærksomheden paa, at der i Henhold til Regninger, anviste 8de og 9de Novbr. f. A., er blevet udbetalt 26 Kr. 50 Øre af Amtsrepartitionsfonden i Anledning af Syns- og Vurderingsforretning o. s. v. over Fæstegaarden og Syssemandsgaarden i Kirkebo.

Kirkekasserne.

I Følge Regning, anvist 7de Marts d. A., er udbetalt for 1 Ministerialbog til Dimon Kirke 6 Kr. 25 Øre. Da nævnte Kirke imidlertid er Dimon-Bondens Ejendom, foreslaas vedtaget:

»Det for en Ministerialbog til Dimon Kirke udbetalte Beløb, 6 Kr. 25 Øre, refunderes af Kirkens Ejor.«

Skydskassen.

I Følge Regninger, anviste 1de og 21de Januar d. A., er der af Skydskassen udbetalt 23 Kr. 84 Øre for Skyds med Syssemand Nielsen fra Sandevaag til Thorshavn (frem og tilbage) for at indbetale Tiender, Vrag m. m. — Uden at stille noget Forslag skal Udvalget blot bemærke, at det vilde blive en ganske betydelig Udgift for Skydskassen, hvis Syssemandenes Indbetalinger ofte skete paa den Maade.

- 1 Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager, Lagtinget den 2den Septbr. 1893.

M. Danielsen.

J. M. Hentze.

Fr. Petersen,
Ordfører.

Den 5te September behandledes denne Betænkning i Tinget. Efter stedfunden Diskussion vedtoges Udvalgets Forslag vedrørende Amtsrepartitionsfonden Post a, b og c hver især med 16 St. mod 0. Post d forhandlede.

Udvalgets Forslag vedrørende Kirkekasserne vedtoges med 16 St. mod 0.

Udvalgets Bemærkning vedrørende Skydskassen forhandlede.

Herved var Behandlingen af denne Sag tilendebragt.

XIII. Forslag til Lov om Udsalg og Udskjænkning af Vin m. v.

Den 10de August fremlagdes følgende Lovforslag fra Amtmanden:

Forslag til Lov om

Udsalg og Udskjænkning af Vin og andre Drikkevarer paa Færøerne.

§ 1.

Ret til paa Færøerne at forhandle og udskjænke al Slags Vin, Spiritus eller spirituose Drikkevarer samt al Slags Øl gjøres fremtidig afhængig af særlig Bevilling henholdsvis til Udsalg og Udskjænkning heraf, med Hensyn til hvilke Bevillingers Meddelelse og Afbenyttelse iøvrigt forholdes efter de i Lov angaaende Brændevinshandel og Brændevinsudskjænkning paa Færøerne af 30de Marts 1860 §§ 1—3, jfr. Lov om Forandring i samme af 22de December 1876, indeholdte Bestemmelser.

§ 2.

Almindelig Handelsbevilling i Henhold til Lov 21de Marts 1855 § 10, jfr. Lov om Forandring heri af 7de Maj 1881 § 2, hjemler ikke Ret hverken til Udsalg eller Udskjænkning af de nævnte Drikkevarer, ligesom den, hvem der i Henhold til nærværende Lov maatte blive meddelt Bevilling

til Udsalg af disse Drikkevarer ikke tillige kan erholde Bevilling til Udskjænkning heraf, og omvendt.

§ 3.

Overtrædelse af denne Lov straffes med Bøder fra 20—100 Kr., i Forbindelse med Konfiskation af det hos den skyldige forefundne Kvantum Drikkevarer. Bøderne og det ved Salget af Drikkevarerne indvundne Nettoprovenue tilfalde den for vedkommende Kommune ved Lov af 9de Februar 1883 om Ændringer i Lov om Fattigvæsenet paa Færøerne af 22de Marts 1855 anordnede Undersøttelseskasse. — Sager desangaaende behandles som offentlige Politisager.

§ 4.

Denne Lov træder i Kraft den

Færø Amt, den 10de August 1893.

L. H. Buchwaldt.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 26de August, vedtoges, efter Forslag af Formanden, at der i Sagen nedsættes et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes i næste Møde: Djurhuus, Isaksen, Petersen, Poulsen og Provsten.

Den 6te September fremlagdes følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg har været henvist et af Lagtingets Formand til Tinget indleveret Forslag til Lov om Udsalg og Udskjænkning af Vin og andre Drikkevarer paa Færøerne.

Udvalget har haft dette Forslag til Behandling, men paa Grund af Tidens Knaphed, idet Forslaget først fremkom noget hen i Samlingen, og Betydningen og Omfanget af samtlige, i Forbindelse med den rejste Sag staaende Spørgsmaal, har man ikke kunnet naa til nogen Afslutning af Sagen i indøværende Samling, hvorfor man maa tilraade, at den udsættes til næste Aar.

Udvalget skal derfor indstille til Lagtingets Vedtagelse:

»Den videre Behandling af det i Lagtinget fremlagte Forslag til Lov om Udsalg og Udskjænkning af Vin og andre Drikkevarer paa Færøerne udsættes til næste Aar.«

I det i ovenomhandlede Sag nedsatte Udvalg, Thorshavn den 6te September 1893.

J. C. Evensen. Fr. Petersen.
Joan Poulsen. Dione Isaksen*).

Den 8de September vedtoges Udvalgets Forslag om Sagens Udsættelse enstemmig med 19 St.

*) Djurhuus var fraværende den Dag, Betænkningen blev fremlagt.

XIV. Spørgsmaal om en Omordning af Rets- og Administrationsforholdene paa Færøerne.

Den 19de Avgust fremlagdes følgende Henstilling til Tinget:

Til Lagtinget!

For c. 10 Aar tilbage i Tiden beskæftigede Lagtinget sig med et Forslag til en Omordning af Rets- og Administrationsforholdene her paa Færøerne. I dette Forslag var nok Tanken om Oprettelse af et Retsbetjentembede paa Suderø blevet fremsat og tillige om Ophævelse af Landfogedembedet. — Da Lagtinget nu i Aar har under Arbejde en Omordning af Rets-

forholdene, efter hvilken vi her nordenfjords (alle Øerne nord for Suderøfjord) ville i Stedet for 9 Retsdage i Thorshavn, faa nogle og tyve, medens Suderø efter samme vil blive staaende ved Ordningen fra 1836 med højst 2 Retsdage om Aaret, Vaar- og Høsting, have vi troet, at det kunde være Tiden atter at drage Tanken om en Reform frem, efter hvilken Suderøen kunde faa sin egen Jurisdiktion.

At Udviklingen er skreden forholdsvis hurtigere frem paa Suderø end i den øvrige Del af Færøerne er bekjendt nok, og som Følge deraf opstaa der forholdsvis langt

flere Retssager, baade civile og kriminelle, end her nordpaa. Samfærdslen med Fremmede er større paa Suderø end paa nogen anden af Øerne, idet de under Landet fiskende Skibe stadig søge ind til Tvoraa, der ligger særlig bekvemt for dem; at der ved denne livlige Trafik ofte opstaar Spektakler, som give Anledning til Polituordener, er en Selvfølge, og det vilde ogsaa af den Grund være ønskeligt, om der var en Mand med Dommer- og Politimyndighed for at holde Orden og straffe dem, som gjorde sig fortjente dertil. Vel maa det siges, at den Sysselmand, som har været ansat paa Suderø, har været en sjælden dygtig Mand, og det kan vist ikke med mindre Føje siges om den Søn af ham, som i de senere Aar har hjulpet ham med Bestridelsen af hans Embedsforretninger, men en Sysselmand uden Dommermyndighed vil utvivlsomt vanskelig kunne magte Forholdene paa Suderø under den stadig voxende Trafik, hvor dygtig han end maatte være, og Trangen til en hurtigere Retspleje kan han i hvert Fald ikke afhjælpe.

Naar der paa Suderø ansættes en Retsbetjent med Dommer- og Politimyndighed, vilde han tillige for denne Øs Vedkommende kunne overtage de Landfogden nu som Godsinspektør og de Sysselmanden nu paahvilende Forretninger. Blev Suderøen udskilt fra de øvrige Øer som særlig Jurisdiktion, vilde det Arbejde, Sørenskriveren nu har, formindskes saa meget, at han med det nødvendige Kontorpersonale vel vilde overkomme de Landfogden nu paahvilende Forretninger nordpaa. Dersom en saadan Ordning lod sig gennemføre, vilde den Trang til en hurtigere Retspleje og paa Grund af Dommermyndighedens Tilstedeværelse hos den, som havde Politimyndigheden, en mere effektiv Orden, kunne tilvejebringes, end den kan faas selv gennem den dygtigste Sysselmand, naar han mangler denne.

Det Politidistrikt, som vilde blive Sørenskriveren underlagt, naar Landfogedembedet blev hævet, vilde i Udstrækning jo ikke være saa ganske lille, men er det hidtil blevet magtet af Landfogden, vilde det lige saa godt kunne magtes af Sørenskriveren, idet han ligesom denne jo vilde faa Sysselmændene til sine Assisterter. Hvad Landfogdens Forretninger som Godsinspektør og Kasserer og Regnskabsfører for Jordebogskassen angaar, saa vilde han, naar han blev fri for Rejserne til Suderø, vel nok en Gang imellem kunne faa Tid til lige saa megen Inspektion, som der i de senere Aar er gjort af Landfogden, og

til Kontorarbejdet behøvede han kun det fornødne Kontorpersonale, saa vilde det Arbejde nok kunne overkommes.

I Henhold til det saaledes fremsførte tillade vi os at foreslaa Lagtinget at tage under Overvejelse om det ikke nu vilde være Tiden at indgaa til Regeringen med Andragende om en Omordning af Rets- og Administrationsforholdene her paa Færøerne i den ovenfor antydede Retning.

Thorshavn, den 18de August 1893.

E. D. Bærentsen.	J. H. Schrøter.
Fr. Petersen.	P. Næs.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 21de August, vedtoges efter Forslag af Schrøter, med 10 St. mod 0, at der i Sagen nedsættes et særligt Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: P. Næs, Provsten, Bærentsen, Djurhuus og Isaksen, idet Lodtrækning gjorde Udslaget mellem de 4 sidstnævnte og Andersen, Danielsen, Jacobsen samt Poulsen, der ligeledes hver især havde opnaaet 10 Stemmer.

Den 31te August fremlagdes følgende Betænkninger dels fra et Flertal dels fra et Mindretal i Udvalget:

Flertalsbetænkning.

Til Lagtinget er der fra 4 af dets Medlemmer indkommet et Andragende om Tingets Medvirkning til, at Suderø Syssel kunde blive udsondret som en særlig Jurisdiktion. Det Udvalg, der har været nedsat i Sagen, har ikke kunnet enes om en fælles Udtalelse, men har delt sig i et Flertal, bestaaende af undertegnede, og et Mindretal, bestaaende af Hr. Djurhuus.

Flertallet skal tillade sig at fremkomme med nedenstaaende Betænkning:

Som bekjendt har Lagtinget i indeværende Samling vedtaget et Forslag til Lov om Tingene paa Færøerne sigtende til at tilvejebringe en større Koncentration af Retsplejen her paa Øerne, hvorved denne formentlig vilde blive hurtigere og virksommere.

Denne Omordning har imidlertid ikke kunnet omfatte Suderø Syssel, der, paa Grund af sin afsides Belliggenhed og den

besværlige Kommunikation med de andre Øer, ikke har kunnet medoptages i den tilsigtede Koncentration. Her har man derfor ment at maatte lade den hidtil bestaaende Ordning, hvorefter der holdes Ting en, højst to Gange om Aaret fremdeles staa ved Magt. Ved Siden deraf har man inidfortid almindelig anerkjendt det utilfredsstillende heri for dette Sysse, med dets stærkt tiltagende Folkemængde, der for Tiden udgjør c. 3000 Individuer, saa meget mere, som Samfundsudviklingen her er længst fremskreden og Retssagernes Antal utvivlsomt større, end i de fleste øvrige Sysler tilsammen. Foranlediget heraf, er der derfor til Lagtinget indkommet et Andragende fra 4 Medlemmer af Tinget, hvori de henstille, om det ikke vilde være det retteste Tidspunkt nu at indgaa til Regeringen med Andragende om en Omordning af Rets- og Administrationsforholdene her paa Øerne, saaledes at Suderøen blev udsondret som en særlig Jurisdiktion med egen Retsbetjent med Dommer- og Politimyndighed.

Tanken om at udsondre Suderøen som en særlig Jurisdiktion er ikke ny, den har oftere været fremme, ogsaa i Lagtinget, og det maa formentlig erkjendes, at en saadan Forholdsregel vilde være den mest tilfredsstillende Ordning af Retsforholdene i dette Sysse. At lade Syslet vedblivende nøjes med ét, højst to Ting om Aaret, maa i ethvert Tilfælde betegnes som ufyldstgjørende, idet Retssagernes Afgjørelse derved forhales i utilbørlig Grad. Og selv om der kunde forskaffes Syslet nogle enkelte flere Tingdage om Aaret, hvad der formentlig kunde lade sig gennemføre, uden at stille altfor store Krav i pekuniær Henseende eller for store Fordringer til Dommerens Tid, vilde den forhaanden-værende Trang næppe derved blive afhjulpen i nogen nærværdig Grad. Naar det saaledes er blevet anset fornødent at forhjælpe de andre Sysler her paa Øerne til imellem 20 og 30 Retsdage om Aaret, foruden mulige ekstraordinære Vaarting, vilde Suderø Sysse, naar henses til Antallet af de verserende Retssager, næppe kunne hjælpes med mindre, hvorhos Forholdene paa Øen, navnlig ved den store Tilstrømning af fremmede Fiskere, vilde gjøre en Retsbetjents stedlige Nærværelse paa Øen i høj Grad ønskelig.

Som det vil ses af vedlagte, Udvalget fra Sørenskriveriet velvilligst tilstillede Meddelelse, er nemlig Retssagernes Antal i Suderø Sysse meget betydeligt, navnlig ere Politisagerne i stadig Stigen, saaledes at de

forrige Aar udgjorde 46, et Antal, der utvivlsomt er lige saa stort som Antallet af Politiretssager i de fleste øvrige Sysler tilsammen. At faa disse Sager afgjorte inden en rimelig Tidsfrist med nogle faa Ting aarlig, er formentlig umuligt. Sørenskriveren har derfor ogsaa som han oplyser i sin Skrivelse til Udvalget, for at fremskynde Sagernes Afgjørelse, gennem Korrespondance med Syssemanden angaaende hver enkelt Sag, ladet Sagerne behandles af denne, for saa, naar de forlæaa tilstrækkelig oplyste fra hans Haand, at faa dem tilstillede til Afgjørelse. Hvormeget man end maa paaskjønne en saadan Ordning fra Sørenskriverens Side, maa det dog formentlig erkjendes, at den kun er og kan være en Nødhjælp under ekstraordinære Forhold.

Føjes hertil den store, aarlig tiltagende Tilstrømning af fremmede, navnlig engelske Fiskerskibe til Øen — i afvigte Aar ankrede der saaledes blot i en af Øens Havne, Trangisvaag, mellem 200 og 300 engelske Fiskerskibe — og tager man i Betragtning, at Besætningerne paa disse Skibe afstedkomme mangehaande Uroligheder og gjøre sig skyldige i en Mængde Lovovertrædelser, hvorved der saa skal optages Forhør paa den ovenberørte Maade, vil det formentlig erkjendes, at den nuværende Ordning af Retsforholdene paa Øen ikke er tilfredsstillende og at der trænges til en anden, mere virksom Ordning, der bedre kan beskytte Indvaanerne mod de fremmedes Overgreb.

Udvalgets Flertal kan derfor ikke være andet end enigt med Andragerne i at tilraade Lagtinget at søge gennem en Henvendelse til Regeringen at faa raadet Bod paa de bestaaende uheldige Forhold ved Oprettelsen af en særlig Jurisdiktion, med egen Retsbetjent, i Suderø Sysse. Hvorledes en saadan Foranstaltning nærmere vil blive at gennemføre samt hvorvidt den eventuelle Retsbetjent bør være i Besiddelse af Dommer- og Politimyndighed, skal Flertallet ikke nærmere indlade sig paa. Dette er formentlig en Sag, der ganske maa overlades til Administrationens Afgjørelse. Lige saa lidt skal man gaa nærmere ind paa den af Andragerne opkastede Tanke, at inddrage Landfogedembedet i Thorshavn, en Forholdsregel, der formentlig er bragt i Forslag nærmest for at lette Gjennemførelsen af den ovenberørte Reform, men med Hensyn til hvis Betimelighed man ligeledes maa overlade Afgjørelsen til de administrative Myndigheder.

Som en Følge af foranstaaende skal Flertallet derfor tillade sig at indstille til Lagtinget til Vedtagelse, at man indgaar til Justitsministeriet med følgende Hen-
vondelse:

»Idet Tinget tillader sig at henlede det høje Justitsministeriums Opmærksomhed paa den forhaandenværende Trang til en Omordning af Retsforholdene i Sudersø Syssel, tager man sig den Frihed at andrage om, at den berørte Trang maatte blive afhjulpen ved Oprettelsen af en særlig Jurisdiktion med selvstændig Retsbetjent i det ommeldte Syssel.«

I det i ovenomhandlede Sag nedsatte Udvalg, Thorshavn den 30te August 1893.

J. C. Evensen, Dione Isaksen.
Ordfører.

E. D. Barentsen, Povl Næs.

Mindretalsbetænkning.

Foranlediget af en til Lagtinget fra 4 Lagtingsmænd indkommen Henstilling om at indgaa til Regeringen med Andragende om en Omordning af Rets- og Administrationsforholdene paa Færøerne, særlig med Hensyn til Sudersøens Udsondring som en særlig Jurisdiktion, med Henpegen paa Inddragelsen af Landfogedembadet — er der af Lagtinget nedsat et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Undertegnede Medlem af Udvalget, Djurhuus, har ikke kunnet gaa med de øvrige Medlemmer, hverken med Hensyn til Ræsonnementet vedkommende Sagen, ej heller følge med Indstillingen til Tinget, hvorfor jeg tillader mig at afgive denne Mindretalsbetænkning. Og skal jeg i Kort-
hed særlig berøre, hvad der inden Sagens foreløbige Behandling i Tinget fremkom fra forskellige Medlemmer.

Vel kan det erkjendes, at Retsforholdene paa Sudersø ikke ere saa gode, som ønskeligt, og at nogen Omordning der burde finde Sted, da Øens længere Frastand fra Thorshavn med de Kommunikationsmidler, som for Tiden haves, gjør det besværligt at faa indført mange Retsdage. For Øernes øvrige Dele er der af Tinget i Aar gjort Skridt til at faa indført en hurtigere Retspleje ved at indføre flere Retsdage. En lignende Ordning for Sudersøens Vedkommende vilde lade sig gennemføre, om ikke med fuldt saa mange Rets-

dage, naar der blev etableret en ordnet Post- og Dampskibsforbindelse mellem Øerne, da de længere Afstande saa ikke vilde være nogen væsentlig Hindring. Ihvorvel de flere Retsdage for de andre længere fra Thorshavn liggende Øer, unægtelig give en Fremgang, vil Betydningen dog først rigtig mærkes, naar stadig Forbindelse imellem Øerne en Gang etableres, idet Sudersøen saa ikke vilde være betydelig uheldigere stillet end Nordøerne, Vaagø og Sandø ved at komme i Forbindelse med Thorshavn.

Naar nu en fast ordnet Dampskibsforbindelse imellem Øerne indføres, og forhaabentlig er dette kun et Tidsspørgsmaal, naar der ihærdig arbejdes derpaa, vilde Sorenskriveren have nemt ved at komme til Sudersø for at holde nogle flere Ting, hvorved en Del af Retsforholdene vilde forbedres. Sysselmandsembederne heroppe ville vel efterhaanden blive besatte med danske Jurister, som tillige kunde beskikkes til Politimestre under Landfogden i Thorshavn, som kunde være et Slags Overpolitimester, foruden at være Politimester i Thorshavn. Derved vilde Grundlovens Fordring med Hensyn til Adskillelse af Dommerembeder og Forvaltning her være gennemført. At Sysselmanden paa Sudersø herefter, som hidtil, vil kunne konstitueres til at foretage en Del af Sorenskriverens Forretninger, er en Selvfølge. Efter hvad der anføres i Henstillingen, er Sudersøen for Tiden heldig stillet ved at have en dygtig Sysselmand, som oven i Kjøbet har en ikke mindre dygtig Medhjælper, som er dansk Jurist, saa en øjeblikkelig Forandring ikke synes at være saa paatrængende.

Med Hensyn til den paaberaadte Meddelelse fra Sorenskreveriet, som har været fremlagt i Udvalget og bilagt Flertalsbetænkningen, da maa bemærkes, at Sagerne vel ere mange, men efter hvad derom er hørt ere de fleste af Retssagerne af mindre Betydning og endte uden Domsafsigelse, navnlig hvad angaar Politiretssagerne.

Naar der paa Sudersø skal oprettes et særligt Embede vilde det medføre mange Udgifter, f. Ex. Optørelse af en Embedsbolig, Ting- og Arresthus m. v. Desuden vilde Sysselmandsembedets Løn ikke nær forslaa til en Retsembedsmands Gagering og Kontorhold m. v. Skydsudgifterne imellem Thorshavn og Sudersø vilde vistnok forøges og Ansættelse af en Arrestforvarer ogsaa være nødvendig og maatte bæres af hele Landet.

Naar der i Henstillingen henpeges paa, at Udgifterne kunde tilvejebringes ved Ind-

dragelse af Landfogedembedet, da maa dette bestemt fraraades. Sorenskriveren skulde saa overtage Landfogdens Forretninger og være Retsbetjent, Politimester og Amtsforvalter for de c. 11,000 Beboere (foruden 3000 paa Suderø) som ere spredte omkring paa Øerne. En saadan Forening er formentlig ogsaa i Strid med Grundlovens § 71; men afset herfra, maa det erindres, at der i Thorshavn, foruden Amtmanden, kun er 2 juridiske Embedsmænd for hele Landet og det vilde næppe være i Landets velforstaaede Interesse at forene disse Embeder, som kun kunde bestrides ved Hjælp af et større Kontorpersonale. Følgen vilde være, at hvad der nu besørger af Embedsmanden selv, vilde han være nødt til at overlade til sin Fuldmægtig. Øernes isolerede Beliggenhed gjør, at Befolkningen hos Embedsmændene er henvist til at søge Raad og Hjælp i mange Tilfælde, og jo mere Embedsmanden har Tid til at komme i personlig Berøring med Befolkningen, desto heldigere vil det være. Her er ingen Sagførere, hvortil man kan henvende sig og saa at borttage den juridiske Embedsmand, som ikke er Dommer, vil være meget uheldigt. Hertil kommer, at Landfogden ex officio er Aktor i kriminelle Sager og som Medlem af Godsbestyrelsen maa have Tid til at sætte sig ind i vore særegne Forhold. Hvem skulde saa være Aktor? Her i Thorshavn er det ofte vanskeligt at faa Defensorer, endnu mere vilde det være Tilfældet med at faa en Aktor. Hvem skulde paa Suderø beskikkes til dette Hverv?

Efter hvad saaledes er anført, forment det, at der er Grund til at tænke nærmere over denne Sag, forinden den indbringes for Ministeriet, hvorfor der foreslaas Tinget at vedtage:

»Sagen om Omordning af Rets- og Administrationsforholdene udsættes til næste Aar.«

Lagtingssalen i Thorshavn, den 31te August 1893.

J. C. Djurhuus.

Den 4de September foretoges Sagens 2den Behandling. Ordføreren (Provsten) refererede den af Flertallet afgivne Betænkning og anbefalede Sagens Overgang til 3dje Behandling. Effersø refererede under Djurhuus's Fraværelse den af denne afgivne Mindretalsbetænkning. Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3dje Behandling sattes under Afstemning og vedtoges med 10 St. mod 0.

Den 6te September paabegyndtes Sagens 3dje Behandling. Af Hensyn til at Mindretallets Ordfører, Djurhuus, var fraværende, udsatte Formanden Sagen til fortsat Behandling i et følgende Møde.

Den 7de September fortsattes Sagens 3dje Behandling. Mindretallets Forslag sattes først under Afstemning (i Følge Begjæring af Effersø, D. Niclasen, M. Danielsen og Müller ved Navneopraab) med følgende Udfald: »Ja« stemte: Effersø, Jacobsen, Danielsen, D. Niclasen, Weihe, Husgaard, Hentze, Müller, Djurhuus og Olsen; »nej« stemte: Poulsen, Isaksen, Provsten, Andersen, Bærantsen, Petersen, P. Niclasen, Schrøter og Næs, medens Formanden ikke stemte, og var Mindretallets Forslag saaledes vedtaget med 10 St. mod 9, hvorved Flertallets Forslag betragtedes som bortfaldet.

XV. Andragende om en Dampskibsforbindelse imellem Færøerne.

Den 24de Avgust fremlagdes følgende Andragende fra nogle Medlemmer af Tinget:

I 1884 indkom til Lagtinget et Andragende fra en Del Thorshavnere m. fl., hvori Tinget anmodedes om at søge udvirket hos Regeringen Foranstaltning til en fremtidig forbedret Dampskibsforbindelse mellem Øerne. Lagtinget tog saa vel dette som det følgende Aar Sagen under Overvejelse, og af de i den Anledning fremkomne Udtalelser fremgaar det klart, at samtlige Medlemmer af Tinget vare enige om, at Færøerne i høj Grad trængte til lettere og bekvemmere Befordringsmidler mellem Øerne, og da vi selv manglede Midler til at forskaffe os disse, vare vi nødt til at henvende os til Regeringen om Hjælp. Naar man ser hen til, at den danske Regering i Erkjendelsen af at Kommunikationsmidlernes større og fuldkomnere Udvikling er det bedste Middel til at fremme Befolkningens Velstand, har anvendt uhyre Summer paa Jærnbaner og Telegrafer i Danmark, saa kunde man vel være overbevist om, at den volvillig vilde tage Hensyn til et saadant Andragende fra den færøske Befolkning, som i alle Retninger, hvad Kommunikation angaar, i allerhøjeste Grad er stedmoderlig behandlet, hvad der til Dels er en Følge af Øernes isolerede Beliggenhed og de stedlige Forhold. Uagtet der i saa Henseende i 1885 var Enighed mellem Tingets Medlemmer, gjorde andre Hensyn sig den Gang ogsaa gjældende og navnlig at vi paa den Tid fremkom med store Krav paa Statsunderstøttelse i andre Øjemed, saasom til Undervisningsvæsenet, hvorfor man frygtede et Afslag; af den Grund var der flere, der mente det heldigt at Sagen foreløbig udsattes. Desuagtet blev et Andragende til Regeringen vedtaget med en knæben Majoritet. Senere have vi ikke hørt noget til Sagen.

Imidlertid ere Forholdene her paa Øerne udviklede temmelig stærkt og Trangen til en lettere Forbindelse, ikke alene med Omverdenen, men ogsaa mellem selve

Øerne, bleven større og mere paatrængende. Hvis Island ikke havde været, stode vi, hvad Forbindelse med Udlandet angaar, omtrent paa samme Standpunkt, som for 1000 Aar siden; men heldigvis ligge vi paa Vejen mellem Danmark og Island, saa at Postskibene, der sendes til Island, anløbe Færøerne som Mellemstation, hvorved vi komme i Forbindelse med Omverdenen 11 à 12 Gange aarlig. Hvad Forbindelsen mellem Øerne angaar kan vi ved Postvæsenets Hjælp sende Breve mellem Øerne de 11—12 Gange, Postskibene ankomme hertil. Det er al den Fremgang vi have gjort i den senere Tid og uagtet vi ere taknemmelige herfor, kan det ikke vække Forundring, at man ønsker mere. Den nuværende Forbindelse mellem Øerne med aaben Baad er baade farlig og kostbar. Færerne ved disse Rejser ere saa iøjnefaldende, at man blot behøver at paapege dem. Hvad Rejsernes Kostbarhed angaar, kan man blot henvise til, at en Rejse herfra til Suderø, c. 8 Mil, koster over 50 Kr., medens man i Danmark med Jærnbanen kan tilbagelægge samme Vej længde for 2 Kr. Foruden Farligheden og Kostbarheden ved disse Rejser kommer de Ulemper, som Kommunikationsmidlernes Mangelfuldhed medfører i mange Retninger, blandt andet med Hensyn til Retsvæsenet, hvad der i Aar særlig klart fremgaar af, at det efter flere Tingmedlemmers Mening nødvendiggjør Forandring i den henværende Administration.

I øvrigt tillade vi os at henvise til Udvalgsbetænkningerne m. v. denne Sag vedrørende i Lagtingsbetænkningerne for 1884 og 1885.

Vi undertegnede tro derfor, at der er god Grund til at Tinget tager under Overvejelse, hvorvidt det ikke er betimeligt nu atter at henvende os til Regeringen med Andragende om, at samme vil hjælpe os til at faa en stadig Dampskibsforbindelse mellem vore Øer.

Thorshavn, den 24de Avgust 1893.

P. Nielsen. O. P. Effersø.
Dione Isaksen. E. Müller.

Ved Sagens foreløbige Behandling vedtoges, efter Forslag af Isaksen, at nedsætte et Udvalg paa 5 Medlemmer.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Djurhuus, Isaksen, Müller, P. Niclasen og Petersen, idet Lodtrækning gjorde Udslaget mellem Djurhuus, Effersø og Schrøter, der hver især havde opnaaet 7 Stemmer.

Den 2den September fremlagdes følgende

Udvalgsbetænkning.

Til undertegnede Udvalg er henvist en Henstilling fra 4 af Lagtingets Medlemmer om paa ny at indgaa til Regeringen med Andragende om Oprettelsen af en stadig Dampskibsforbindelse mellem vore Øer. I den Anledning skal Udvalget tillade sig at afgive følgende Betænkning.

Allerede i 1884 indkom der til Lagtinget et lignende Andragende med 46 Underskrifter. Efter at Sagen var bleven behandlet i Tinget, blev den ved 3dje Behandling, uagtet den havde vundet almindelig Tilslutning blandt Medlemmerne, udsat indtil videre, paa Grund af, at det allerede forinden denne Sags Afgjørelse, var vedtaget at indgaa til Regeringen med Begjæring om Statsunderstøttelse i forskellige Øjemed. I den følgende Samling 1885 blev Sagen atter optaget; men, uagtet flere af Medlemmerne, efter hvad der fremgaar af Lagtingsberetningerne, have vist megen Interesse for Sagen, blev den, da vistnok ogsaa lignende Hensyn denne Gang ligesom det foregaaende Aar have gjort sig gjældende, kun vedtaget med 7 St. mod 6.

I 1886 blev der af Bestyreren for »The normal Company's« daværende Fabrik i Thorshavn, R. Oestrom, indgivet et Andragende til Tinget, hvori han tilbød at sætte en Dampskibsforbindelse i Gang mellem Øerne mod en Godtgjørelse af 12,000 Kr. aarlig, hvilket Forslag vandt stor Tilslutning blandt Tingets Medlemmer.

Naar Sagen atter i Aar er bragt frem i Tinget, da er en af Grundene den, at det store Savn, med Hensyn til en bedre, hurtigere og sikrere Befordring, som alt i flere Aar er bleven følt heroppe, alt som Udviklingen skrider frem, bliver større og større. Naar man gennemlæser Lagtingsberetningerne for 1884, 85 og 86, da vil man se, at der er sagt mere for end imod denne Sag. Næppe noget af Tingets Med-

lemmer i de foregaaende Samlinger har tvivlet om det Gavn og den Nytte, som dette Foretagende vilde kunne stifte, saafremt det blev gennemført, men hvad de derimod have befrygtet er, at de dermed forbundne Udgifter langt vilde overstige Indtægterne.

Hvad Skibets Størrelse angaar, da mener Udvalget, at et Fartøj paa 60 Tons (Netto) Drægtighed vilde være mest passende. At det var dybtgaaende og forsynet med en kraftig Maskine, vilde derhos, paa Grund af de nærværende Strøm- og Vindforhold, være en Nødvendighed.

At opstille nogen sikker Beregning over de eventuelle Indtægter, ser Udvalget sig ikke i Stand til; dog skulle vi tillade os nogle Bemærkninger i saa Henseende.

Til Kysttransport her imellem Øerne forbruges af de større Forretninger c. 40,000 Kr. — En Kjøbmand alene her i Thorshavn udgiver til Kysttransport fra 10—12,000 Kr. om Aaret. — Da disse Forretninger for Øjeblikket ere forsynede med Transportfartøjer, vilde de muligvis i Førstningen kun delvis gjøre Brug af Dampskibet, men da de fleste af de nuværende Transportfartøjer ere ældre Skibe, vil det næppe vare mange Aar, inden i det mindste enkelte af disse blive ubrugelige, og i saa Tilfælde vilde der efter al Sandsynlighed ikke anskaffes nye Fartøjer igjen, naar Kjøbmændene kunde faa deres Varer sendte omkring til Filialerne med Dampskibet. Dog antage vi, at man allerede strax, inden Transportskibenes Forsvinden, tør paaregne, at Dampskibet vil faa en Indtægt ved Godstransport, vedrørende Handelen, af 10,000 Kr., da i ethvert Tilfælde alle de mindre Kjøbmænd paa Landet, som ikke faa Værem direkte tilsendt fra Udlandet, ville benytte det.

Hvormeget der vil tjenes ved Personfragt og Godstransport, der ikke vedrører Handelen, er naturligvis ikke let at bestemme, men at der ad den Vej ogsaa vil indvindes nogle tusinde Kroner om Aaret, er utvivlsomt; ligesom Besørgelse af Lokalposterne ogsaa vil give en Indtægt af c. 1000 Kr.

Forholdet imellem Indtægt og Udgift vil umulig helt kunne beregnes. At Foretagendet i de første Aar vil komme til at medføre større eller mindre Underskud, er sandsynligt nok, men saaledes som antydnet maa det antages, at Indtægterne villo stige fra Aar til Aar, saa at disse inden et altfor langt Aaremaal villo komme til at dække Udgifterne.

Den indirekte Nytte af Foretagendet, alle de for Samfundet og for den enkelte med en livligere Forbindelse følgende Fordele ere jo sikre nok, og det er med disse for Øje, at man maa tilraade Tinget at fremkomme med en Henvendelse til Regeringen om at yde vort lille Samfund sin virksomme Hjælp i denne Sag, saaledes som den saa mange Gange tidligere har gjort paa andre Omraader, der have været af samme Vigtighed for os.

I Henhold til foranstaaende skal Udvalget tillade sig at henstille til Tingets Vedtagelse:

At Lagtinget indgaar til Regeringen med Andragende om, at denne vil søge foranstaltet en forbedret Forbindelse her mellem Øerne ved et efter Forholdene afpasset mindre Dampskib, saaledes at Staten enten selv overtager Driften af en saadan Dampskibsforbindelse eller i fornødent Fald yder et passende Tilskud til et eller andet privat Selskab, som maatte findes villigt til at overtage samme.

Lagtingssalen, den 2den Septbr. 1893.

Dione Isaksen, Poul Niclasen.
Ordfører.
E. Müller, Fr. Petersen.*)

Den 5te September foretoges Sagens 2den Behandling. Ordføreren refererede Betænkningen og anbefalede Sagens Overgang til 3dje Behandling, hvilken vedtoges med 15 St. mod 0.

Den 6te September fremlagdes følgende fra Udvalget fremkomne

Forslag til Beslutning.

Paa Grund af de ved 2den Behandling af Sagen om Oprettelse af en for-

*) Udvalgets ene Medlem, Djurhuus, var fraværende.

bedret Dampskibsforbindelse her imellem Øerne stedsfundne Udtalelser, tillader det i denne Sag nedsatte Udvalg sig herved at foreslaa følgende til Tingets Vedtagelse:

1. Sagen udsættes til næste Aar.
2. Der nedsættes et staaende Udvalg af 3 af Lagtingets Medlemmer, til hvilket Udvalg det overdrages at indlede Underhandlinger med det forenede Dampskibsselskab eller andre, om hvorvidt de ville indlade sig paa at etablere en saadan Dampskibsforbindelse som den paatænkte og da paa hvilke Betingelser, samt tillige indhente andre for Sagen fornødne Oplysninger.
3. At Udvalget ved Lagtingets Sammentræden i 1894 til Tinget afgiver skriftlig Meddelelse om Resultaterne af ovennævnte Forhandlinger.

Thorshavn, den 6te Septbr. 1893.

Dione Isaksen. Fr. Petersen.
Poul Niclasen. E. Müller.*)

Samme Dag (6te September) foretoges Sagens 3dje Behandling. Udvalgets Forslag til Beslutning Punkt 1—3 sattes først under Afstemning og vedtoges med 11 St. mod 0, hvorved Udvalgets oprindelige Forslag betragtedes som bortfaldet.

Til Medlemmer af det staaende Udvalg, i Henhold til ovenstaaende Vedtagelse, valgtes næste Dag: Isaksen, Müller og P. Niclasen.

*) Djurhuus var fraværende.

XVI. Andragende om Ret til fremtidig Adskillelse af Bø og Hauge.

Den 8de Avgust fremlagdes følgende Andragende fra Lagtingsmand Schrøter:

Det er en stor Hemske for vort Jordbrug, at det ved Lov er forbudt at skille Bøen fra Hauge, navnlig føles Ulempen, naar Folk søger at tilbytte sig Bø for at faa Jorden samlet.

Jeg tillader mig derfor at henstille til det ærede Ting at udvirke saadanne Forandringer i Lovgivningen, at Indmarken ved alle Overdragelser skal kunne skilles fra Udmarken.

Thorshavn, den 8de Avgust 1893.

Ærbødigst

J. H. Schrøter.

Til Lagtinget.

Ved Sagens foreløbige Behandling, den 10de Avgust, foreslog Schrøter at nedsatte et Udvalg paa 5 Medlemmer. Efter at det først med 12 St. mod 0 var vedtaget at sende Sagen i Udvalg, vedtoges Schrøters Forslag med 11 St. mod 0.

Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Bærentsen, Djurhuus, Danielsen, Jacobsen og Schrøter.

Den 6te September fremlagdes følgende

Udvalgsbetænkning.

Undertegnede, der som Udvalg er nedsat i Anledning af et fra Lagtingsmand Schrøter indkommet Andragende om at det maa tillades, at Indmark og Udmark

ved Overdragelser blive skilte fra hinanden, tillader sig at bemærke:

Det vil være en bekjendt Sag, at det var Hensigten den Gang Skyldssætningsloven blev behandlet i Lagtinget, at en saadan Adskillelse var paataenkt at skulle finde Sted, hvorfor Taxationsarbejdet blev udført paa en saadan Maade, at bemeldte Adskillelse skulde kunne foregaa, men da Udvalget anser det for heldigst, om det kunde ske samtidig med Indførelsen af den ny Matrikul, tilskrev det Amtet og udbad sig Oplysning om, naar man kunde vente, at Arbejdet ved Affattelsen af den nye Jordebog vilde blive tilendebragt og derefter Matrikelen indført.

Som Svar herpaa har Udvalget faaet Meddelelse om, at man kan vente at Jordebogen bliver færdig saa betids, at Forslag til Gjennemførelse af den nye Matrikul vil kunne forelægges Lagtinget til næste Aar.

Udvalget anser det derfor for rettest at Sagen bliver udsat, for at afvente, om de omhandlede Forslag til den Tid vilde foreligge, og tillader sig at foreslaa til Tingets Vedtagelse:

»Sagen udsættes til næste Aar.«

I det Udvalg, der er nedsat i Sagen om Adskillelse af Bø og Hauge, Thorshavn den 5te Septbr. 1893.

J. H. Schrøter,
Ordfører.

M. Danielsen.

E. D. Bærentsen.

Ole Jacobsen,*)
Med Forbehold.

Den 8de September vedtoges Udvalgets Forslag om Sagens Udsættelse enstemmig med 19 St.

*) Djurhuus var fraværende, den Dag Betænkningen fremskom.

XVII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender.

Til de staaende Udvalg i Henhold til Forretningsordenens § 8 og Tillæget vare valgte:

for de Amtsrepartitionsfonden vedkommende Sager:

Effersø, Jacobsen og Weihe;

for de Amtsfattiggassen og Landkommunerne i Almindelighed vedrørende Sager:

Bærentsen, Danielsen, Husgaard, Olsen og Schrøter;

for de Kirkekasserne vedkommende Sager:

Provsten, Isaksen og Schrøter;

for de den økonomiske Fond, Grindegarnet i Vestmanhavn samt Renterne af det Hansenske Legat vedrørende Sager:

P. Niclasen, P. Næs og Schrøter*);

for de Skydskassen vedrørende Sager:

Müller, D. Niclasen og Poulsen;

for de øvrige under Lagtingets Decision hørende offentlige Kasser

samt for de forskellige Andragender, som henvises til Udvalget (Udvalget for forskelligartede Sager):

Andersen, Müller og Schrøter*);

for de af Amtmanden ene afgjorte Sager:

Danielsen, Hentze og Petersen.

1. Vedkommende Amtsrepartitionsfonden.

Med Hensyn til Paaligningen til Amtsrepartitionsfonden for Aaret fra Olaidag 1893 til Olaidag 1894 vedtoges:

at Størrelsen af den samlede Udskrivning fastsættes til 8040 Kr. 30 Øre,

at deraf paa det matrikulerede Jordegods lignes 2 Kr. 56 Øre pr. Mark Jord eller i alt 6161 Kr. 32 Øre,

at der paa Kommunerne i Amtet fordeles et samlet Beløb af 1878 Kr. 98 Øre og

*) Schrøter bad sig fritagen for at være Medlem af dette Udvalg, hvilket bifaldtes, hvorefter Djarhuus gjenvalgte.

at den Fjerdedel af dette Beløb, som i Henhold
til Lov af 6te Februar 1880 skal fordeles

efter Lagtingets Skjøn, fastsættes som paa
nedenstaaende Repartition anført *).

*) Med Hensyn til det til Fordeling paa Kommunerne bestemte Beløb af 1878 Kr. 98 Øre er af Amtet i Henhold
til Lagtingets Vedtagelse foretaget følgende

Repartition:

Kommunernes Navne.	Efter Marketal.					Efter Folkemængde.			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse		Til- sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	(1/2)					(1/4)			(1/4)					
	Mrk.	Gd.	Skd.	Kr.	Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	Mr.	Ø.	Mr.	Ø.	Mr.	Ø.
I. Norderøernes Præstegjælds Kommune.														
Vaag Sogn.	114	"	5	44	50	534	19	36	15	"	78	86		
Husum —	40	12	"	15	91	134	4	86	4	"	24	77		
Mygledal —	40	"	"	15	61	118	4	28	4	"	23	89		
Kunø —	64	8	"	25	18	176	6	38	2	"	33	56		
Viderø —	86	"	"	33	57	297	10	77	10	"	54	34		
Svinø —	32	8	"	12	69	124	4	50	3	"	20	19		
Fuglø —	47	"	"	18	34	145	5	26	3	"	26	60		
													262	21
II. Østerrø Præste- gjælds Kommune.														
Næs Sogn.	101	"	"	39	42	554	20	9	11	"	70	51		
Sjov —	111	2	"	43	38	492	17	83	6	75	67	96		
Gæte —	69	2	"	26	97	329	11	93	4	"	42	90		
Fuglefjord —	64	8	"	25	18	497	18	2	5	"	48	20		
Andefjord —	62	4	"	24	30	330	11	96	10	"	46	26		
Funding —	30	"	"	11	71	305	11	6	3	"	25	77		
Ejde —	64	"	"	24	98	501	18	18	4	"	47	16		
													348	76
III. De forenede Sogne i Nordstrøm Præstegjæld.														
Kvivig Sogn.	75	"	"	29	27	374	13	56	9	"	51	83		
Kollefjord —	55	8	"	21	67	284	10	30	6	"	37	97		
Kvalvig —	55	"	"	21	47	238	8	62	4	"	31	9		
Haldersvig —	36	"	"	14	5	305	11	6	3	"	28	11		
Saxen —	29	8	"	11	51	56	2	4	4	"	17	55		
													169	55
IV. Vestmanhavn Sogns Kommune. .														
	56	"	"	21	86	346	12	55	6	"	...	...	40	41
V. De forenede Sogne i Sydstrøm Præstegjæld.														
Kirkøbø Sogn	106	"	"	41	37	220	7	97	9	"	58	34		
Kalbæk —	56	"	"	21	86	100	3	63	6	"	31	49		
Thorsb. udenbys —	59	"	"	23	3	173	6	27	3	"	32	30		
													122	13
Overføres . .	1454	12	5	567	83	6632	240	48	134	75			943	6

2. Vedkommende Amtsfattiggkassen.

- a. De fra Kommunerne indkomne Forsørgelsesplaner vare gennemgaaede af Udvalget, der ikke havde fundet Anledning til nogen Bemærkning, og bleve Planerne approberede.
- b. I Henhold til Lov om Fattigvæsenet af 22de Marts 1855 § 6 bevilgedes følgende Bidrag af Amtsfattiggkassen for Aaret fra 1ste Oktober 1893 til 30te September 1894.

1. Østersø Præstegjælds Kommune:

til Næs	Sogn . . .	20 Kr.
- Sjøv	— . . .	300 —
- Ejdes	— . . .	20 —
- Funding	— . . .	50 —
- Andefjord	— . . .	30 —
		420 Kr.
At overføre . .		420 Kr.

Kommunernes Navne.	Efter Marketal.				Efter Folkemængde.			I Henhold til Lagtingets Vedtagelse		Til-sammen for Sognet.		For Kommunen i det hele.	
	Mrk.	Gl.	Skd.	Kr. Ø.	Folketal.	Kr.	Ø.	(1/2)		Mr.	Ø.	Mr.	Ø.
Overført . .	1454	12	5	567	83	6632	240	48	134	75		943	6
VI. Nolsø Sogns Kommune. . .	48	"	"	18	74	209	7	57	10	"	...	36	31
VII. Vaagø Præstegjælds Kommune.													
Midvaag Sogn . . .	50	"	"	19	51	374	13	56	10	"	43	7	
Sandevaag — . . .	56	4	"	21	96	295	10	70	10	"	42	66	
Sørvaag — . . .	48	"	"	18	74	366	13	27	9	"	41	1	
Bø — . . .	38	"	"	14	83	119	4	32	3	"	22	15	
Myggenæs — . . .	40	"	"	15	61	152	5	51	5	"	26	12	
												175	1
VIII. Sandø Præstegjælds Kommune.													
Sand Sogn. . .	110	"	"	42	94	544	19	73	11	"	73	67	
Skaalevig — . . .	42	4	"	16	49	147	5	33	8	"	29	82	
Husevig — . . .	66	"	"	25	76	198	7	18	10	"	42	94	
Skusø — . . .	60	"	"	23	42	104	3	77	3	"	30	19	
												176	62
IX. De forenede Sogne i Suderø Præstegjæld.													
Famien Sogn . . .	24	"	"	9	37	116	4	21	3	"	16	58	
Porkere — . . .	72	6	"	28	25	415	15	5	8	"	51	30	
Vaag — . . .	49	4	"	19	23	416	15	9	10	"	44	32	
Sumbø — . . .	64	2	"	25	8	396	14	36	3	"	42	44	
												154	64
X. Kvalbø Sogns Kommune . .	98	4	"	38	35	518	18	78	12	"	...	69	13
XI. Frodebø Sogns Kommune . .	60	"	"	23	42	650	23	58	20	"	...	67	"
XII. Thorshavns Kommune. . .	25	8	"	9	96	1303	47	25	200	"	...	257	21
Summa . .	2406	12	5	939	49	12954	469	74	469	75		1878	98

Overført . . .	420 Kr.
2. De forenede Sogne i Nordstrøms Præstegjæld:	
til Kvalvig Sogn . . .	100 Kr.
- Haldersvig — . . .	20 —
	120 —
3. Vestmanhavns Sogns Kommune	80 —
4. De forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld:	
til Kalbak Sogn	80 —
5. Nolsø Sogns Kommune	30 —
6. Vaagø Præstegjælds Kommune:	
til Midvaag Sogn	30 —
At overføre . . .	760 Kr.

Overført . . .	760 Kr.
7. Sandø Præstegjælds Kommune:	
til Sand Sogn	100 Kr.
- Husevig —	30 —
	130 —
8. Thorshavns Kommune	160 —
Tilsammen . . .	1050 Kr.

3. Vedkommende Skydskassen.

Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges til Bestridelse af Skydsudgifterne for Aaret 1893—94 at paaligne et samlet Beløb af 2881 Kr. 77 Øre, der i Henhold til Lov af 17de Marts 1865 og Lov af 14de Januar 1881 fordeles saaledes mellem Kommunerne:

Nr.	Kommunernes Navne.	Folketallet.	Særlige Skydsudgifter.		Fælles Skydsudgifter.		Samlet Beløb.	
			Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.
1	Norderøernes Præstegjælds Kommune.	1528	160	19	244	48	404	67
2	Østersø —	3008	282	21	481	28	763	49
3	Nordstrøm —	1603	104	8	256	48	360	56
4	De foren. Sogne i Sydstrøms Præstegjæld	493	32	1	78	88	110	89
5	Nolsø Sogns Kommune	209	13	57	33	44	47	1
6	Thorshavns Kommune	1303	84	60	208	48	293	8
7	Vaagø Præstegjælds Kommune	1306	47	24	208	96	256	20
8	Sandø —	993	29	79	158	88	188	67
9	Kvalbø Sogns Kommune	518	11	44	82	88	94	32
10	Frodebø —	650	14	35	104	>	118	35
11	De foren. Sogne i Suders Præstegjæld	1343	29	65	214	88	244	53
	Tilsammen . . .	12954	809	13	2072	64	2881	77

4. Vedkommende den økonomiske Fond.

A. Andragender om Bidrag til Broer:

- Fra Forstanderskabet for Østersø Præstegjælds Kommune var indkommet et, med Overslag bilagt, Andragende om et Beløb af 122 Kr. 14 Øre til Materialier til en Bro over »Prestå« paa Skaale. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at svare, at Fondens Midler ikke tillade for i Aar at yde Tilskud til denne Bro.
- Fra 2 Bønder i Kalbak var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om et Bidrag af 50 Kr. til For-

mandsløn og Materialier til at lægge »legir« over »Týggjará« ved Kalbaksfjorden, samt Forslag om at paaligne 2 Dages Pligtarbejde paa hver arbejdspligtig Mand i Bygden til Arbejdets Udførelse. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at svare som ovenfor (under a).

- Fra Sognekommissionen i Sørvaag Sogn var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om Bidrag til Anskaffelse af Materialier til en Bro over »Kirkeaaen« i Sørvaag. Overslaget var ikke udregnet i Penge, men Udvalget anslog Beløbet til c. 70 Kr. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at svare, at Fon-

dens Midler ikke tillade, at der i Aar ydes Tilskud til denne Bro, samt at meddele Forstanderskabet, at Sysselmanden havde indberettet, at samtlige offentlige Broer i Vaagø Syssel ere i god Stand.

- d. Fra Sognekommisjonen i Midvaag Sogn var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om at erholde et Bidrag paa 78 Kr. 76 Øre til Anskaffelse af Materialier til en Bro over »Kirkeaaen« i Midvaag. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at svare som ovenfor (under c).
- e. Fra Sognekommisjonen i Haldersvig Sogn var indkommet fornyet Andragende om Bidrag til Broerne i Haldersvig og Tjørnevig. (Se Beretningen for 1892). — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at svare som ovenfor under a.
- f. Fra Jacob Jacobsen af Lejnum var atter i Aar indkommet Andragende om at faa det tidligere til Broen over Lejnum Aa bevilgede Beløb udbetalt. I 1890 bevilgedes til denne Bro 593 Kr. 30 Øre, hvilket efterhaanden som Fondens Midler tillode det, skulde udbetales til Hr. J. Jacobsen, der forskudsvis afholdt Udgifterne ved Broens Opførelse. Tidligere er afbetalt 152 Kr. 25 Ø. (se Beretningen for 1891, Side 246), altsaa staar endnu til Rest 441 Kr. 5 Ø. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at udbetale Jacob Jacobsen af Lejnum et Beløb af 141 Kr. 5 Ø. som Afdrag paa hans Udlæg ved Opførelsen af Broen over Lejnum Aa.

B. Andragender om Bidrag til Landingssteder.

- a. Fra Sognekommisjonen i Haldersvig Sogn var indkommet Andragende om Gjenbevilling af det forrige Aar bevilgede Beløb til Landingsstedet i Tjørnevig (se Beretningen for 1892). Det oplystes, at de nødvendige Materialier vare anskaffede, men at Formanden, der skulde lede Arbejdet, var blevet forhindret i at møde saa betids, at Arbejdet kunde udføres i Aar. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at gjenbevillige de i forrige Aar bevilgede 80 Kr. samt at stille i Udsigt en yderligere Bevilling af indtil 84 Kr. 8 Øre efter fornyet Andra-

gende næste Aar, naar Arbejdet er forsvarlig udført og Regning foreligger attesteret af Forstanderskabet.

- b. Fra Forstanderskabet for Østersø Præstegjælds Kommune var indkommet et Andragende om et Beløb af 24 Kr. 52 Øre til Istandsættelse af Landingsstedet »Avevig«. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at udbetale et Beløb af indtil 24 Kr. 52 Øre til Istandsættelse af Landingsstedet, naar Regning om Arbejdets Udførelse foreligger attesteret af Forstanderskabet.
- c. Fra Beboerne af Skuø var indkommet et af vedkommende Forstanderskab anbefalet Andragende om af Fondens Midler at faa bevilget et Beløb af 64 Kr. 20 Øre, som de efter en vedlagt Regning have udgivet for at istandsætte Nød-Landingsstedet »Skarvatanga« paa Skuø. I det nævnte Beløb var medregnet Udgift til en Opbalingsline, 12 Kr. 70 Øre, som Udvalget ikke fandt Anledning til at foreslaa bevilget. — Efter Udvalgets Forslag vedtoges, imod Forstanderskabets Kvittering, at udbetale 51 Kr. 50 Øre til Beboerne af Skuø for Materialier forbrugte til det nævnte Landingssted.
- d. Fra Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune var indkommet Andragende om et fast aarligt Bidrag paa 50 Kr. til Istandsættelse af Landingsstedet ved Nolsø-Eidet. — Efter Forslag af Udvalget vedtoges at svare, at Tinget er villigt til af Fondens Midler at bidrage til Vedligeholdelse af Landingsstedet ved Nolsø-Eidet, men kan ikke binde sig til et fastslaaet aarligt Beløb, hvorimod der, hver Gang Istandsættelse er foretaget, maa indkomme Bøggjæring fra Forstanderskabet, hvortil der vil blive taget Hensyn efter de foreliggende Omstændigheder og Fondens Bevillingsevne.

C. Andragende om Bidrag til en Vej.

Fra Lagtingsmændene O. P. Effersø og Isaksen var indkommet Andragende om et Beløb af 4 Kr. 32 Øre, som de havde udlagt til Udbedring af Vejen til Velbestad—Kirkebø ud over de forrige Aar bevilgede 20 Kr. (se Be-

retningen for 1892). — Efter Udvalgets Forslag vedtoges at bevilge Beløbet.

3. Vedkommende Kirkekasserne.

- a. Fra Beboerne af Viderø Sogn var indkommet et Andragende om Erstatning for det Pligtarbejde, der af dem er ydet ved Opførelsen af den nye Kirke paa Viderejde. Allerede i 1888 var et lignende Andragende indkommet, men Tinget havde da henvist til den hidtil almindelig brugte Praxis, først at bestemme Vederlaget naar Arbejdet var fuldført (se Bæretningen for 1888, Side 81). Det nu fremkomne Andragende var bilagt med en Fortegnelse, hvorefter det udførte Pligtarbejde skulde udgjøre 1786 Dagsarbejder. Udvalget^{*)}, der havde Sagen til Behandling, var dog i Uvished om, hvortid Fortegnelsen angik det udførte eller det paalignede Pligtarbejde, idet der paa Grund af Restancer kunde være en Del Forskjel mellem det første og det sidste; det foreslog derfor ikke at bevilge et bestemt Beløb pr. Dag, men et samlet Beløb af 500 Kr. Udvalget mente dernæst, at Kirkekasserne vilde staa dem lige godt ved, at der fremtidig kun anvendtes et begrænset Antal Pligtarbejdsdage, for hvilke der ikke blev ydet nogen Godtgjørelse, medens det øvrige Arbejde blev udført ved lejede Folk. Udvalget foreslog:
 1. Der ydes Beboerne af Viderø Sogn, som Erstatning for ydet Pligtarbejde i Anledning af Opførelsen af den

^{*)} Ved Andragendets foreløbige Behandling, den 8de August, foreslog Olsen at henvise det til Kirkekassaudvalget, medens Djurhuus foreslog Sagen udsat til fortsat Behandling i et følgende Møde, hvilket vedtoges. Ved Sagens fortsatte Behandling, den 10de August, foreslog Provsten at nedsætte et særligt Udvalg paa 3 Medlemmer, medens Olsen gjenoptog sit tidligere Forslag om Sagens Henvisning til Kirkekassaudvalget. Provstens Forslag sættes først under Afstemning, men da kun 7 stemte for og 1 imod, foretoges Navneopraab med følgende Udfald: „Ja“ stemte: Isaksen, Provsten, Andersen, Effersø, Bærentsen, Petersen, E. Nielsen og Formanden; „nej“ stemte: Poulsen, Jacobsen, Danielsen, Husgaard, Müller, Djurhuus, Olson og Schrøter; — Weihe og P. Næs stemte ikke, medens D. Nielsen og Hentze vare fraværende; og var Provstens Forslag saaledes vedtaget med 8 Stemmer mod 1, idet Formandens Stemme gjorde Udslaget. — Til Medlemmer af Udvalget valgtes næste Dag: Andersen, Provsten og Schrøter.

nye Kirke i Sognet, af Norderøernes Kirkekasse en Godtgjørelse af 500 Kr., der udbetales til Sognepræsten og Kirkens Værge, for af disse i Forening at fordeles efter bedste Skjønne mellem Pligtmandskabet, i Forhold til det præsterede Pligtarbejde.

2. Det Pligtarbejde, der fremtidig maatte blive paalignet et Sogns Beboere i Anledning af nye Kirkebygningsforetagender, udføres stedse uden Vederlag fra vedkommende Kirkekasse.

Efter at et af Djurhuus stillet Ændringsforslag om at Ordene »efter bedste Skjønne« udgaa af 1ste Stykke, var vedtaget med 11 St. mod 0, vedtoges Udvalgets Forslag: Punkt 1 saaledes ændret med 17 St. mod 0, og Punkt 2 med 15 St. mod 0.

- b. Fra Kirkeinspektionen var indkommet en Skrivelse, hvori der henstilles til Tinget at foranledige at der for Regnskabsaaret 1893—94 paalignes Beboerne af Viderø Sogn 4 Dages Pligtarbejde for hver arbejdsdygtig Mand i Sognet i Anledning af en paatænkt Udvidelse af Gærdet omkring Kirkegaarden paa Viderejde, saaledes at dette ogsaa kommer til at omslutte den nye Kirke. — Efter Forslag af Kirkekassaudvalget, til hvilket Sagen blev henvist, vedtoges:
 1. Der paalignes Viderø Sogn for Regnskabsaaret 1893—94 fire Dagsarbejder — Dagen beregnet til 12 Timer — for hver arbejdspligtig Mand i Sognet til Fuldførelse af Gærdet omkring den nye Kirke. Dette Arbejde bliver at udføre uden noget Vederlag fra vedkommende Kirkekasse.
 2. Der udrødes af Norderøernes Præstegjælds Kirkekasse det fornødne Beløb til at lønne en Formand til at lede ovennævnte Pligtarbejde. Dog vil det blive at paase, at ingen Formandsløn udbetales paa de Dage, hvor ikke mindst 6 af Pligtmandskabet møde og deltage i Arbejdet.
- c. Fra Kirkeinspektionen var fremkommen en Skrivelse, hvori denne paa Foranledning af Sognepræsten for Suderø Præstegjæld og Værgerne for Frodebo Kirke henstiller, at der gøres de fornødne Skridt til Anlæg af en Assistentskirkegaard i Frodebo Sogn. Som Bilag medfulgte en Skrivelse fra vedkommende Forstanderskab, hvoraf bl. a. fremgik, at dette havde tænkt sig

Kirkegaarden anlagt i Ørdevigs Li ved den sydlige Side af Trangisvaagfjorden, af en Størrelse af 120 Fod paa den ene Led og 180 Fod paa den anden, og at Hegnet tænkes opført af Sten i en Højde af 2 Fod med et 3 Fod højt Stakit af Træ ovenpaa. Ejerne af den paagjældende Hauge havde erklæret dem villige til at afstaa det omhandlede Stykke for 160 Kr. Endelig foreslås der en anbefaling fra Distriktslægen. Kirkekasseudvalget, til hvilket Sagen blev henvist, var enig med Forslagsstillerne om Nødvendigheden af en saadan Kirkegaard, den foreslaaede Størrelse og Beliggenheden; men det mente, at 160 Kr. var en altfor høj Betaling for Grundstykket, og at det blev for kostbart at bruge Træstakit som Hegn. Udvalget foreslog: »Kirkeinspektionen bemyndiges til at lade foretage Expropriation af et Stykke uopdyrket Jord i Ørdevigs Li, stort 120x180 Fod i Firkant, til Anlæg af en Assistentskirkegaard for Frodebo Sogn, hvorhos Amtmanden anmodes om, naar Expropriationen er foretaget, at anviser Expropriationsbeløbet af Suders Præstegjælds Kirkekasse.« — Fra Petersen fremkom indlertid saalydende Ændringsforslag: »I Stedet for Udvalgets Indstilling sættes:

1. Lagtinget bevilger til Anlæggelse af en Kirkegaard af den paatænkte Størrelse i Ørdevigs Li et Beløb paa 200 Kr. af Suders Præstegjælds Kirkekasse, imod at Frodebo Sogns Kommunalforstanderskab paa Kommunens Vegne paatager sig Forpligtelsen til iøvrigt at bestride alle til Anlæggelsen og Vedligeholdelsen af nævnte Kirkegaard fornødne Udgifter.

2. Skulde Frodebo Kommunalforstanderskab ikke ville modtage ovennævnte Tilbud, bemyndiges Kirkeinspektionen til o. s. v. (ligesom i Udvalgets Indstilling).«

Petersens Ændringsforslag vedtoges med 18 St. mod 0, hvorefter Udvalgets Forslag saaledes ændret vedtoges med 17 St. mod 0.

d. Fra Beboere af Tjørnevig var indkommet et Andragende, hvori de, under Henvisning til, at der for Regnskabsaaret 1892-93 er blevet paalignet Haldersvig Sogn 30 Timers Pligtarbejde for hver arbejdspligtig Mand i Anledning af en paatænkt Ud-

videlse af Kirkegaarden i Haldersvig, anholde om, at dette maa blive forandret, om muligt i Aar, men i ethvert Fald for Fremtiden, saaledes at Beboerne af hver af Bygderne Tjørnevig og Haldersvig komme til at besørge det nødvendige Arbejde ved sin egen Kirkegaard. Kirkekasseudvalget, til hvilket Sagen blev henvist, indrømmede, at den mest praktiske Ordning vilde være, at hver af de nævnte Bygder drog Omsorg for sin egen Kirkegaard, saaledes som man stiftende havde indrettet sig i flere andre Sogne, men mente dog at den gjældende Lovgivning (N. L. 2-21-60 og Loven om de færøske Landkommuners Styrelse) forudsatte, at det Arbejde, der blev at paaligne i offentligt Øjemed, blev at paaligne Sognets Beboere undet ét. — Efter Udvalgets Forslag vedtoges: »Hvorvel Lagtinget ikke kan andet end indrømme, at det vilde være den mest praktiske Ordning, at Beboerne af Tjørnevig og Haldersvig hver drog Omsorg for sin egen Kirkegaard, maa man beklage, at man savner Føje til at fastslaa en saadan Ordning, idet den gjældende Lovgivning forudsætter, at hvad Kirkearbejde der bliver at udføre i Sognet, udføres af Sognets Beboere i Forening, saa vidt de dertil pligtige ere.«

6. Vedkommende de enkelte Landkommuner.

a. Fra Forstanderskabet for Nolsø Sogns Kommune var indkommen en Skrivelse, hvori dette besværer sig over, at nogle Personer fra Thorshavn, der havde arbejdet ved Fyranlægget paa Nolsø, havde vægret dem ved at betale den Skat, der for Aaret 1892-93 var paalignet dem til Nolsø Kommune, hvilket ogsaa var Tilfældet med nogle Mænd fra Arge, der ogsaa havde arbejdet ved Fyret, uagtet disse ikke havde gjort nogen Indsigelse imod Skatteligningen. Som Grund for sin Berettigelse til at sætte disse Arbejdere i Skat, havde Forstanderskabet anført, at de havde haft fast Ophold paa Nolsø i c. 7 Maaneder og i Forening med andre Arbejdere holdt Dug og Disk der. Ligeledes anførtes, at Konduktør Bald, der forestod det nævnte Arbejde, uden Indsigelse havde betalt den ham paa-

lignede Skat. — Efter Forslag af »det kommunale Udvalg«, til hvilket Sagen var henvist, vedtoges:

1. Tinget maa holde for, at Nolsø Forstanderskab formentlig ikke har haft Ret til at sætte de Arbejdere fra Thorshavn og Arge, der have arbejdet ved Opførelsen af Fyret paa Nolsø, i Skat til Nolsø Sogns Kommune paa samme Tid, som de have haft Dug og Disk eller med andre Ord fast Ophold i deres Hjemsteds Kommune; men forøvrigt hører Spørgsmaalet under Domstolens Afgjørelse.
2. En Afskrift af Betænkningen tilstilles Nolsø Sogns Forstanderskab.
- b. Efter daaom indkommet Andragende fra vedkommende Forstanderskab approberedes, at Forstanderskabet for Frødebø Sogns Kommune har afhændet et denne tilhørende Vaaningshuus i Trangisvaag for en Kjøbesum af 30 Kr. til Elisabeth Malene Hentze sammesteds.
- c. Fra Kongsbonde og Handelsmand Olaf Olsen af Vestmanhavn var indkommen en Besværing over den ham for Aaret 1892—93 paalignede Formue- og Lejlighedsskat. Som Grund for sin Klages Borettigelse havde Klageren anført, at han nylig har overtaget sin Gaard i daarlige Omstændigheder (der skulde kun være 3 Kør paa den, saa han maatte have anskaffet 4 til) og med faldefærdige og ubrugelige Husebygninger, at han svarede Aftægt, og at han sidste Efteraar kun havde slagtet 60 Faar samt endelig, at han lider af en Sygdom, som hindrer ham i alt svært Arbejde. Som Modsætning hertil anføres, at Kommunalforstander Jacob Hansen, der sammen med sin Moder skal eje 3 Mrk. 5. Gl. 10 Skd. indenbys Jord foruden en stor Del udenbys Odelsjord samt skal have andre Indtægter, kun er ansat til at svare et lignende Beløb som Klageren, nemlig 22 Kr. — Forstanderskabet havde hertil bemærket, at Paastanden om at Jacob Hansen og Moder eje mere Jord end den, de svare Skat af og at de have anden Formue ved Siden af Jorden, i Følge deres Erklæring, er greben ud af Luften; og Klagerens Sygdom mente Forstanderskabet ikke at der kunde tages Hensyn til, da der ikke forelaa nogen Lægeerklæring. — Efter Forslag af »det kommunale Udvalg« vedtoges: »Lagtinget har

ikke fundet, at der er Grund til at foretage nogen Forandring i den Olaf Olsen og Kommunalforstander Jacob Hansen med Moder af Vestmanhavn for Aaret 1892—93 paalignede Kommuneskat.

7. Decision af Regnskaber.

Til Tinget vare indkomne efternævnte Regnskaber, forsynede med Revisionsantegnelser og Besvarelser samt Lagtingsrevisors Vedlegninger:

1. Regnskab for Færø Amts Repartitionsfond for Aaret til Olaidag 1892.
2. Regnskab for Færø Amts Fattigkasse for Aaret til 30te September s. A.
3. Regnskab for Færø Amts Skydskasse for s. A.
4. Regnskab for Færø Amts Skolefond for Aaret 1892.
5. Regnskab for Færø Amts økonomiske Fond for s. A.
6. Regnskab for Grindegarnet i Vestmanhavn for s. A.
7. Regnskab for Fonden for forulykkedes efterladte for s. A.
8. Regnskab for Fonden til Anskaffelse af nyttige Skolebøger for fattige Almuesbørn paa Færøerne for s. A.
9. Regnskab for Sognepræst Engelsteds Deltagelses- og Erkjendtlighedslegat for s. A.
10. Regnskab for Norderøernes Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
11. Regnskab for Østerg Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
12. Regnskab for Sydstrømø Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
13. Regnskab for Thorshavns Kirkes særlige Kaske for s. A.
14. Regnskab for Nordstrømø Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
15. Regnskab for Vaagø Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
16. Regnskab for Sandø Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
17. Regnskab for Suderø Præstegjælds Kirkekaske for s. A.
18. Regnskab for Vaag Kirkes særlige Kaske for s. A.
- 19—25. Regnskaber for de til Norderøernes Præstegjælds Kommune hørende Sogne for Aaret til 30te Septbr. 1892.
- 26—32. Regnskaber for de til Østerg Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.

- 33—38. Regnskaber for de til Nordstrøms Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 39—41. Regnskaber for de forenede Sogne i Sydstrøms Præstegjæld for s. A.
 42. Regnskab for Nolsø Sogns Kommune for s. A.
 - 43—47. Regnskaber for de til Vaagø Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 48—51. Regnskaber for de til Sandø Præstegjælds Kommune hørende Sogne for s. A.
 - 52—55. Regnskaber for de forenede Sogne i Sudersø Præstegjæld for s. A.
 56. Regnskab for Frodebø Sogns Kommune for s. A.
 57. Regnskab for Kvalbø Sogns Kommune for s. A.
 58. Regnskab for den gjensidige Forsikringsforening for Skolebygninger for s. A.
 59. Regnskab for den gjensidige Forsikringsforening for forulykkedes efterladte for 1892, gennemset af Foreningens Revisorer.
- Samtlige disse Regnskaber decideredes.

8. Valg til kommunale Bestillinger og Ombud.

- a. Til Medlemmer til Valgforstanderskabene for Folke- og Lagtingsvalgene valgtes:

- for Norderøernes Præstegjæld:
Handelsbestyrer N. Lützen og Skolelærer S. M. Joensen, begge af Vaag.
for Østerø Præstegjæld:
Kjøbmand Simon Andreasen og Skolelærer Joen Poulsen, begge af Strænder;
for Nordstrøms Præstegjæld:
Kjøbmand A. S. Reinert af Vestmanhavn og Kongsbonde Daniel Jacob Jacobsen, af Kvivig;
for Sydstrøms Præstegjæld:
Kjøbmand H. Christiansen og Boghandler H. N. Jacobsen, begge af Thorshavn;
for Vaagø Præstegjæld:
Kjøbmændene Peter Hentze Thomsen af Sandevaag og Daniel Niclasen af Sørvag;
for Sandø Præstegjæld:
Skolelærer A. C. Joensen og Kjøbmand Mourits Mohr, begge af Sand;
for Sudersø Præstegjæld:
Skolelærer O. N. Skaalum af Kvalbø og Kjøbmand J. Dahl af Vaag.
- b. Til Medlem af Færø Amts Skoledirektion gjenvalgtes Lærer O. P. Effersø.
 - c. Til Medlem af Realskolekommissionen gjenvalgtes Fuldmægtig S. E. Müller.
 - d. Som Suppleant til Sudersø Syssels Landvæsenkommission valgtes, i Stedet for den ved Døden afgangne O. M. Nielsen, Kongsbonde og Handelsmand Joen Nattestad af Kvalbø.

XVIII. Andre Vedtagelser.

1. Andragende om Betaling til de Vidner (Kaldsmænd), der bruges ved Grandestævne.

Fra Fuldmægtig S. E. Müller indkom der en Henstilling om, at der maatte tilstaa Kaldsmændene en lignende Betaling for Overværelse af Grandestævneforhandlinger, som den, der tilkommer Retsvidner. Udvalget for forskelligartede Sager, til hvilket Sagen blev henvist, delte sig i et

Flertal og et Mindretal. — Flertallet, Djurhuus og Andersen, mente, at Sysselmanden kunde tilkalde hvem han vilde til at være Vidne ved disse Forretninger, og at Folk vare pligtige til at udføre denne Tjeneste som et andet Ombud uden Betaling, og at han saaledes ikke behøvede at bruge Kaldsmændene hertil, ja at destundom ikke vilde kunne bruges, fordi de vare interesserede i Forhandlingerne. Da den omhandlede Betaling let vilde kunne løse

op til : à 200 Kr. om Aaret, fraraadede Flertallet at gaa ind herpaa. Mindretallet, Müller, indrømmede, at Kaldsmændene i enkelte Tilfælde ikke vilde kunne bruges som Vidner; men han mente ikke, at der i den her gjældende Lovgivning havde hjemmel til at tilsiige Folk til at møde som Vidne i slige Sager, og at naar Vidner kunde tilkaldes, tilkom dem Betaling. Da nu Grandstævneloven udtrykkelig forlanger Vidner, foreslog han at give disse Betaling efter lignende Regler som Retsvidner (dog ikke Diaster); Udgiften ansloges til c. 99 Kr. aarlig. Flertallets Forslag vedtoges saalydende: »Tinget finder ikke Anledning til at gaa ind paa den indbragte Henstilling om Betaling til Kaldsmændene som Vidner ved Grandstævneforhandlinger.»

2. Angaaende Decision af de under Tingets sorterende Regnskaber.

Efter Forslag af Lagtingsmand Poulsen vedtoges:

1. De Forslag til Decision paa samtlige under Lagtinget hørende Regnskaber, som i indeværende Samling maatte fremkomme fra et af de i Henhold til Forretningsordenens § 8 Nr. 1—6 nedsatte Udvalg, forelægges Tinget, og er ethvert af Tingets Medlemmer berettiget til at stille Ændringsforslag hertil.
2. Naar Udvalget er enigt i et saaledes fremkommet Forslag til Decision, og der, efter dets Fremlæggelse i Tinget, ikke i Løbet af 8 Dage er stillet noget Ændringsforslag hertil, betragtes Forslaget som vedtaget. I modsat Fald — saa vel som naar noget Punkt af Udvalget foreslaas afgjort ved særlig Resolution — finder en Behandling og Afgjørelse desangaaende Sted i Tinget.

3. Valg af Revisorer for Færø Amts Sparekasse.

Efter Forslag af Bærentsen gjenvalgtes Sørenskriver Andersen og Førstelærer H. C. Petersen.

4. Angaaende Udbedring af Landingsstedet ved Lobra-Ejdet.

Fra Beboerne af Lobra og Øgrum indkom den 29de Avgust et Andragende

om Lagtingets Bistand til en Udbedring af Landingsstedet ved Lobra-Ejdet. Efter Forslag af Djurhuus vedtoges strax til Protokollen at tilkjendegive Andragerne, at Sagen afvises for i Aar som for sent indkommen og dertil ikke tilstrækkelig oplyst.

5. Angaaende det Hansenske Legats Renter.

- a. Fra en Del Beboere af Kvalbø var indkommet et Andragende om et Beløb af 200 Kr. til Anskaffelse af Materialier til Tørlægning af et Stykke Bø i Kvalbø. Efter Forslag af vedkommende Udvalg vedtoges: »At der bevilges Andragerne et Beløb af indtil 200 Kr. til Materialiers Anskaffelse i Anledning af Tørlægning af det i Andragendet anførte Bøstykke i Kvalbø, naar Forstanderskabets Attest foreligger for, at Arbejdet er forsvarlig udført og kan blive af varig Nytte.»
- b. I Anledning af tidligere bevilgede, men ikke havede Beløb, vedtoges: »De tidligere bevilgede Beløb til Karl Mikkelsen af Velbestad og til Ole Debes af Gjøv, respektive paa 60 Kr. og 35 Kr., blive ikke at udbetale uden efter fornyet Andragende.»
- c. Fra Kongsbønde H. Wang af Kalbak var indkommet et Andragende om at det Hansenske Legats Renter at erholde 500 Kr. til Hjælp ved forskellige Byggetagender paa hans fæstet. Ved Sagens foreløbige Behandling vedtoges, efter Forslag af Schrøter, med 9 St. mod 3 strax til Protokollen: »Der svares Andrageren, at Tinget ikke ser sig i Stand til at bevilge hans Andragende.»

6. Angaaende Antagelse af en Referent og Udgivelse af en Lagtingsberetning.

Den 4de Avgust forhandlede om Antagelse af en Referent og Udgivelse af en trykt Lagtingsberetning. Petersen foreslog »at udgive en trykt Beretning uden Referat af de mundtlige Udtalelser«, hvorefter Sagen overgik til fortsat Behandling i et følgende Møde. Den 7de Avgust fortsattes Forhandlingerne. Spørgsmaalet om Antagelsen af en Referent sattes først under Afstemning, men forkastedes med

12 St. mod 4. Fra Djurhuus fremkom følgende Forslag: »Tinget vedtager at lade affatte en skreven Lagtingsberetning i Overensstemmelse med den førte Forhandlingsprotokol, saaledes at hver Sag ordnes for sig selv, og at denne skrevne Lagtingsberetning indbindes og opbevares i Lagtingets Arkiv.« — Petersens Forslag sættes under Afstemning, men da kun 9 stemte for og ingen imod foretoges Navneopraab med følgende Udfald: »Ja« stemte: Poulsen, Isaksen, Andersen, Bærntsen, Petersen, Weihe, P. Niclasen, Schrøter, P. Næs og Formanden; »nej« stemte Hentze; — Effersø, Jacobsen, Danielsen, D. Niclasen, Husgaard, Müller, Djurhuus og Olsen stemte ikke, medens Provsten var fraværende; og var Forslaget saaledes vedtaget mod 10 St. mod 1; herved betragtedes Djurhuus's Forslag som bortfaldet.

Den 19de Avgust forhandlede angaaende Affattelsen af den trykte Lagtingsberetning, hvor da følgende, af Formanden stillede, Forslag vedtoges med 14 St. mod 0.

1. Det overdrages til Lagtingsmand Poulsen, efter Samraad med Tingets Formand, at affatte et passende Uddrag af de Sager, der komme til at foreligge til Behandling i indeviørende Samling, hvilket Uddrag derefter trykkes i Henhold til Tingets Beslutning i Mødet den 7de ds.
2. Der tilstaas Lagtingsmand Poulsen for Affattelsen af et saadant Uddrag af Lagtingssagerne en Godtgjørelse af 50 Kr.

7. Angaaende Anvisning af en Regning vedrørende Grindegarnet i Vestmanhavn.

I 1892 indkom til Amtet en af Kjøbmand H. W. Reinert, Vestmanhavn, som Opsynsmand for Grindegarnet dersteds, udstedt Regning lydende paa 16 Kr. 13 Øre for Reparation paa og 153 Kr. 10 Øre for Bjærgning og Rensning af samme. Amtmanden havde da nedsat Regningen til

og anvist den med ialt 66 Kr. 13 Øre, og Udvalget for de af Amtmanden ene afgjorte Sager udtalte den Gang i Anledning heraf en Tak til Amtmanden. Nu var Regningen paa Udstederens Vegne under 31te Avgust indbragt i Tinget af Lagtingsmand Müller. Ved Sagens foreløbige Behandling, den 2den September, foreslog Müller at anvise Regningen med dens fulde Beløb, medens Poulsen foreslog at henvise Sagen til Udvalget for økonomisk Fond. Müllers Forslag sættes først under Afstemning, men da kun 7 stemte for og 4 imod, betragtedes Forslaget som forkastet i Henhold til Forretningsordenens § 17. Derefter vedtoges Poulsens Forslag med 13 St. mod 0. — Udvalgets 2 Medlemmer, P. Niclasen og P. Næs (Djurhuus var fraværende), afgave under 7de September en Betænkning, hvori de, efter at have refereret Sagens Gang, udtalte den Formening, at den omhandlede Regning er altfor høj saa vel naar der henses til tidligere Regninger for Rensning af Garnet, som naar der ses hen til Garnets Status; men da Opsynsmændene, i Følge en dem i sin Tid meddelt »Instrux«, antages at være berettigede til at leje Folk til og fastsætte Betalingen for Garnenes Rensning m. v. uden først at indhente Amtets Approbation, antog Udvalget, at de mulig vilde kunne faa dem Beløbet tilkjendt ved Dom. Efter Udvalgets Forslag vedtoges:

1. Den omhandlede Regning anvises til Udbetaling.
2. Amtmanden anmodes om:
 - a) at anmode Sysselmændene og Grindeformændene om, efter hver enkelt Grindefangst at faa Garnene trukne i Land af Grindemandskabet.
 - b) gennem Opsynsmændene at underhandle med Folk i eller udenfor Vestmanhavn om, efter hver Grindefangst, under Opsynsmændenes Kontrol at rense Grindegarnene imod en forud bestemt Godtgjørelse, der udlægges in natura af Grindegarnets Andel af Fangsten.
 - c) til næste Aar at meddele Tinget Udfaldet af de saaledes førte Forhandlinger.

Lagtinget sluttedes den 3de September efter at have været samlet i 42 Dage, i hvilken Tid der var afholdt 34 Møder.

Tillæg.

A. Love og Anordninger udkomne imellem Lagtingssamlingerne 1892 og 1893.

1. Anordning af 4de Novbr. 1892 om Lempelser i Sølov af 1ste April 1892, for saa vidt angaar Færøerne.
2. Anordning af s. D. om Lempelser i Lov om Oprettelse af Særetter udenfor Kjøbenhavn samt om Søforklaringer og Søforhør af 12te April 1892, for saa vidt angaar Færøerne.
3. Lov om Pensionering af Lærere og Lærerinder ved Almueskolevæsenet paa Færøerne af 29de Marts 1893.
4. Fiskerilov for Færøerne af 14de April 1893.
5. Lov for Færøerne om Beskyttelse af Muslinger af 14de April 1893.

B. Ministerielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget.

1. Bekjendtgørelse af 20de April 1893 indeholdende Forbud mod Indførsel til Færøerne af levende Hornkvæg, Faar, Geder og Svin.
2. Bekjendtgørelse af 1ste Juli 1893 indeholdende Forbud mod Indførsel til Færøerne af Ræve og andre Rovdyr.
3. Ekstrakt af Regnskabet for det Hansenske Legats Renter for Finantsaaret 1892—93.

	Indtægt.	Kr. Ø.
A. Beholdning den 1ste April 1892, indestaende i Færø Amt's Sparekasse	1843	32
B. Det Hansenske Legats Renter ere tilfaldne Færøerne for de 5 Aar fra 1ste April 1886 til 31te Marts 1891		
At overføre	1813	32

Overført	1843	32
C. Renter af det i Sparekassen indestaende Beløb for Aaret fra 1ste April 1892 til 31te Marts 1893	56	54
Summa Indtægt	1899	86

Udgift. Kr. Ø.

A. Beholdning den 31te Marts 1893, indestaende i Færø Amt's Sparekasse mod 3 pCt. Rente	1899	86
Summa Udgift	1899	86

4. Kapitelstaxt for Færø Amt for Aaret fra Olaidag 1893 til Olaidag 1894.

	Kr. Ø.
Uld, uvasket pr. Pd.	43
Lammeskind, nordenfjords pr. Stk.	65
Do. søndenfjords	43
Hoser, 1 Alens pr. Par	82
Do. ¾ do.	92
Do. Puls	22
Trøjer, 1 ½ Pd.s pr. Stk.	62
Do. 2 —	23
Do. 2 ½ —	67
Talg pr. Pd.	33
Smør	81
Raafisk, stor	3
Do. mindre	3
Klipfisk, stor	11
Do. mindre	10
Do. Langer	11
Tørfisk, stor	15
Do. mindre	10
Do. Langer	14
Fjer	46
Tran pr. Pot	15

Færø Amt og Provsti, den 29de Juli 1893.

N. Andersen, J. C. Evensen.
kst.

Indhold.

Lagtingets Medlemmer.	Side
I. Træsagen	1.
II. Lov om Varemærker	24.
III. Forslag til Lov om Politiet paa Færøerne.	25.
IV. Forslag til Reglement for Skibsfolks Forplejning og Opholdsvum om Bord i færøske Fiskerskibe	36.
V. Forslag til Forandring i Kvarantænelovgivningen	40.
VI. Forslag til Udvandringslov for Færøerne	43.
VII. Forslag til Lov om Afholdelse af Ting paa Færøerne	48.
VIII. Andragende om at Ejdes Sogn udsondres fra Østerø Præstegjælds Kommune	55.
IX. Forhandling ang. Forandring i Amtets Forbud imod Udførsel af Faar fra Østerø	57.
X. Forespørgsel om, efter hvilke Regler Erstatning for Grundforbedringer gives	58.
XI. Andragende fra Fæstere i Kvannesund i Anledning af Jordskred	60.
XII. Forhandling ang. de af Amtmanden ene afgjorte Sager	63.
XIII. Forslag til Lov om Udskjænkning af Vin m. v.	65.
XIV. Forhandling ang. Forandring i Rets- og Administrationsforholdene	66.
XV. Forhandling ang. en Dampskibsforbindelse imellem Færøerne	71.
XVI. Forhandling om Adskillelse af Bø og Hauge	74.
XVII. Vedtagelser med Hensyn til de kommunale Anliggender	75.
XVIII. Andre Vedtagelser:	
1. Angaaende Betaling til Vidner (Kaldsmænd) ved Grandestæne	83.
2. Angaaende Decision af Regnskaber	84.
3. Valg af Revisorer for Færø Amts Sparekasse	84.
4. Angaaende Udbedring af Landingsstedet ved Lobra-Hjdet	84.
5. Angaaende det Hansenske Legats Renter	84.
6. Angaaende Antagelse af en Referent og Udgivelse af en trykt Lag- tingsberetning	84.
7. Angaaende Anvisning af en Regning vedrørende Grindegarnet i Vestmanhavn	85.

Tillæg.

A. Love og Anordninger, udkomne mellem Lagtingssamlingerne 1892 og 1893	86.
B. Ministorielle Resolutioner og andre Meddelelser til Lagtinget	86.